

Tema broja: Uskrs

Uskrs – početak novoga svijeta

Od pepela do uskrsnuća

„Uzmite i jedite – ovo je tijelo moje..“

Rasti na putu

Posebni izaslanik Svete Stolice mons. Henryk Hoser stigao u Međugorje

Isuse, probudi me!

Ljubav koja je prigrllila križ

Popodnevna međugorska sličica

Do kraja za svojim učiteljem

Međugorje – neka se mir razlije svijetom!

Imam pravo živjeti!

„Kraljica Hrvata i Kraljica Poljaka“

Sretan Uskrs!

Ovo proljetno vrijeme potiče vas u vašim mislima i srcima, na novi život, na obnovu. Zato, dječice, ja sam s vama da vam pomognem da u odlučnosti kažete DA Bogu i Božjim zapovijedima.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Mateo Ivanković

Uskrs

Uskrs – početak novoga svijeta, FRA T. PERVAN

Od pepela do uskrsnuća, FRA I. DUGANŽIĆ

„Uzmite i jedite - ovo je tijelo moje...“, FRA J. MARCELIĆ

Rasti na putu, FRA M. ŠAKOTA

Isuse, probudi me!, FRA P. KOMLJENIĆ

Ljubav koja je prigrllila križ, FRA G. AZINOVIĆ

Gospina škola

Posebni izaslanik Svete Stolice stigao u Međugorje

Popodnevna međugorska sličica, D. PAVIČIĆ

Događanja

Iz života Crkve

In memoriam

Do kraja za svojim učiteljem (2), FRA T. PERVAN

Laici i njihovo poslanje

Međugorje - neka se mir razlije svijetom!, M. KRAJINA

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima:

Mogu li svađe biti korisne?, M. MILETIĆ

Imam pravo živjeti!, K. MILETIĆ

„Kraljica Hrvata i Kraljica Poljaka“, B. SKOKO

Od sjaja do kanala, M. PETROVIĆ

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Križni put, Kalvarija i Golgota u svjetlu uskrsnuća, M. MAMIĆ

Vjera zlih duhova ili ateizam koji je premašen

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Hvala Vam, poštovani i dragi oče nadbiskupe Hosera!

USKRS JE DAN U KOJEMU SE SPOMINJEMO DA JE BOG VRATIO ČOVJEU IZVORNO DOSTOJANSTVO BOŽJEGA STVORENJA. U tom svjetlu Uskrs je u svijetu mnogostruke i strašne patnje blagdan čvrste vjere da je Bog spreman i danas sve učiniti ne bi li spasio čovjeka iz pakla osamljenosti i samodovoljnosti.

Po Uskrsu uskrisuje naša osobna sloboda, uskrisuje uvijek iznova i naša vjerna sloboda. Ovaj Uskrs 2017. blagdan je koji će i budućnost morati zapamtiti, jer preko Svetog Oca Franje i njegova posebnog izaslanika, nadbiskupa Hosera dogodilo se nešto monumentalno. Crkva sa samoga svoga vrha u Međugorju traži klice i primjere nove evangelizacije i pomaže da otkrijemo duhovni polog koji nam je darovan.

Što je to posebni Papin izaslanik, nadbiskup mons. Henryk Hoser u Međugorju mogao vidjeti i čuti?

Vidio je ono najvrjednije, vidio je ono pozitivno.

Nadbiskupov pogled zapasao je rijeku Božje milosti koja je provrela prije 36 godina na Podbrdu i od tada se ne prestaje izljevati po cijelom svijetu.

Vrijedno je ono kamo je usmjerio pogled svijeta i svoj pastirski prst – prema ispovjedaonicama! Srušio je tako u jednoj rečenici sve silne teorije relativiziranog socijalnog i političkog kršćanstava i usmjerio ga da očisti dušu pred Bogom, sučelice svećeniku.

Osjetilo je srce tog dobrog pastira iz drage nam zemlje Poljske kako se u Međugorju obnavlja Crkva preko buđenja i obnove vjere i ljubavi tolikih pojedinaca koji po povratku kućama osvježavaju novim duhom svoje obitelji i župne zajednice diljem svijeta.

I sam je liječnik pa poznaje tjelesna, a kao svećenik i duševna trpljenja ljudi i zna što znači prihvatiti svoj križ bolesti, hendikepa, padova i neuspjeha. A to prihvaćanje iskusili su toliki upravo u Međugorju, nakon čega im se križ preobrazio u blagoslov i izvor novog života.

Čuo je nadbiskup da su se u Međugorju rodila tolika duhovna zvanja iz cijelog svijeta! Čuo je nadbiskup i za tolika dobra djela; humanitarne akcije za vrijeme rata, za dobrotu Majčina sela, Marijinih ruku, Marijinih obroka i Marijina svjetla, koja su plod aktivnosti onih koje je pokrenulo Međugorje.

Čuo je nadbiskup za obnovu vjere, nade i ljubavi u tisuća svećenika koji su se u više od 20 godina, otkad postoje međunarodni seminari za svećenike, ovdje obnavljali. Čuo je za obnovu bračnih veza u tisuća bračnih parova koji se sastaju na međunarodnim seminarima za bračne parove. Čuo je za obnovu liječnika i medicinskog osoblja u 5 dosadašnjih godina, za nebrojene mlade koji su se s oduševljenjem i ljubavlju prema Bogu, Crkvi i svakom čovjeku vraćali kućama s dosadašnjih 27 festivala mladih. Čuo je za 15 000 tisuća ljudi koji su sudjelovali na preko 420 međunarodnih seminara posta u Kući mira u Bijakovcima. I za još toliko toga što nikad ne će biti znano jer je zapisano u srcima ljudi.

Hvala Vam, poštovani i dragi oče nadbiskupe Hosera, što ste htjeli ste to vidjeti i Međugorje osobno doživjeti!

A Međugorje ništa drugo i ne želi.

Sretan Uskrs!

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Isus je novi Hram, Kralj koji vlada svijetom s križa. Svi koji u Isusa vjeruju, pronose svijetom Božju prisutnost, vidljivu, postaju stanom Duha Svetoga, vladaju svijetom snagom ljubavi, ne zakona ni propisa.

USKRS – POČETAK NOVOGA SVIJETA

Podimo od događaja Gospodinova uskrsnuća. Da Isus nije uskrsnuo, da se nije nakon smrti na križu dogodio Uskrs, nitko ne bi došao na pomisao napisati četiri evanđelja, nikada ne bi Pavao, učeni farizej, došao na pomisao započeti misijsko djelo u Antiohiji, Maloj Aziji, preko Grčke do Rima i Španjolske. Činjenica je da je u Isusovo vrijeme rimska vlast pribila na križ tisuće mladih buntovnih Židova koji su se borili protiv rimske okupacijske vlasti. Gotovo nitko od njih ne spominje se u povijesnim knjigama ili zapisima židovskoga pisca Josipa Flavija, prebjega u rimski tabor, povjesničara koji je opisao židovske običaje, ustanak protiv Rima te razaranje Jeruzalema i Hrama, masovna smaknuća, pljačku te odvođenje u ropstvo, slanje u rudnike itd. Nitko od tih raspetih buntovnika nije završio na rubu teksta ili podtekstu.

FRA TOMISLAV PERVAN

USKRS – NOVI USTROJ SVIJETA

Ni evanđelisti ne prikazuju Isusovo uskrsnuće kao *happy end*, nakon uvelike tragične pojave ovoga Galilejca, nego događaj uskrsnuća opisuju kao činjenicu koja je zorno očitovala da je Isusovo smaknuće, smrt na križu, zadala svim mračnim silama smrtni udarac, svemu onomu što je stajalo na putu ozbiljenju Božjega novoga

svijeta, koji je započeo utjelovljenjem Sina Božjega u Djevici iz Nazareta te Isusovim proglasom Božjega kraljevstva.

U svijesti naših vjernika kod spomena uskrsnuća obično se misli: Postoji život nakon smrti, vjerujemo da ćemo jednom i mi biti s Isusom u nebu. Zaboravlja se međutim druga bitna stvar. Naime, Isus je došao na

svijet uspostaviti novi poredak, proglasiti i ozbiljiti Božje kraljevstvo. O tome govore svi evanđelisti, za to se žrtvovao sveti Pavao, o tome svjedoči Novi zavjet.

Vjerujemo da je moguće ovdje na ovoj zemlji, snagom Kristove riječi i osobe, postaviti nove temelje za ljudski život. Kad kažemo „vjerujem u uskrsnuće tijela i život vječni“, nema

spomena smrti. Danas u Americi postoje ustanove koje čovjeka prije njegove smrti zalede u tekućem heliju s nadom da će ga za kojih dvjesto ili tristo godina oživjeti. Pa i kad bi ga oživjeli, ne bi to bilo nikakvo uskrsnuće, nego oživljavanje uspavana i zaleđena tijela.

Isusovo uskrsnuće nalog je svakomu od nas pokušati ondje gdje se nalazi ozbiljiti kraljevstvo koje nije od ovoga svijeta. Sa zrenika Markova Evanđelja uskrsnuće je trenutak u kome kraljevstvo Božje nastupa u snazi. Kad se kaže, Isus je uskrsnuo od mrtvih, nije to vjera da ima života nakon smrti, nego anđeo šalje apostole u Galileju i ondje primaju od Uskrsloga misijski nalog. Kao da se želi reći, sve što je ovaj Isus za života govorio i činio, sad se ozbiljilo, uskrsnuće je potvrda istinitosti njegove osobe

U SVIJESTI NAŠIH VJERNIKA KOD SPOMENA USKRSNUĆA OBIČNO SE MISLI: POSTOJI ŽIVOT NAKON SMRTI, VJERUJEMO DA ĆEMO JEDNOM I MI BITI S ISUSOM U NEBU. ZABORAVLJA SE MEĐUTIM DRUGA BITNA STVAR. NAIME, ISUS JE DOŠAO NA SVIJET USPOSTAVITI NOVI POREDAK, PROGLASITI I OZBIJLITI BOŽJE KRALJEVSTVO. O TOME GOVORE SVI EVANĐELISTI, ZA TO SE ŽRTVOVAO SVETI PAVAO, O TOME SVJEDOČI NOVI ZAVJET.

i poslanja. Uskrsnuće je 'okidač' da zbilja počinje na ovoj zemlji Božje kraljevstvo, da je Bog u Isusu Gospodar svemira.

Matej u svome Evanđelju nastavlja Markovu misao. Susreću se učenici u Galileji, s Uskrsnim. Kad su ga ugledali, pokloniše mu se. To je vrhunac: Klanjaju se Isusu kao Bogu. On je zbilja Emanuel s početka Evanđelja. Dana mu je sva vlast, nebeska i zemaljska, on je zakoniti, legalni i legitimni Gospodar svijeta. On odašilje sljedbenike, učenike, apostole u cijeli svijet, upravo kao što (rimski) carevi i gospodari ovoga svijeta odašilju u svijet svoje glasnike. Da, ali s bitnom razlikom, naime, Isusovi sljedbenici naviještaju svijetu Radosnu vijest: *Bog je Emanuel – Bog je s nama!* Uskrsnuće nije bijeg iz svijeta, nego poslanje u svijet, misije. Proglasiti u svijetu nadmoć Isusa Krista. Apostoli su pozvani i poslani preobraziti svijet prema mjerilima Isusa Krista. Isus je *Kralj kraljeva, Gospodar gospodara*, kako veli Knjiga Otkrivenja. Prvo poglavlje Matejeva Evanđelja započinje riječima *Biblos Geneseos–Knjiga Postanka*, kao i Stari zavjet. Ono naviješta *Boga s nama*, Isus obećava na kraju Evanđelja, da će *biti sa svojim do svršetka svijeta*, na zemlji, ne samo na nebesima. Njegovi učenici trebaju pozivati svijet na nasljedovanje Isusa Krista, zaputiti se na Isusov put i nauk, naučiti kako biti čovjek u svijetu, prema naptucima Govora na gori.

USKRS – SMISAO I MISLJA

Sa zrenika Lukina Evanđelja Isusovo je uskrsnuće trenutak kad židovski obećani Mesija sve mora pretrpjeti „kako bi unišao u svoju slavu“ (24,26), te je odsada uloga učenika, u Isusovo Ime naviještati „obraćenje i oprost grijeha svim narodima, počev od Jeruzalema (24,47). To treba biti životni stil onih koji vjeruju u Isusa Krista. Stil, odnosno život u obraćenju, iz svijeta da mi je oprošteno, da počinje novi život za svijet. Uloga je učenika naviještati novi Put, prema Djelima apostolskim. Stavimo li Isusovu muku, križ i smrt u to surječje, nije teško prepoznati ulogu uskrsnuća. Uskrsnuće naviješta: Križ je pobjeda, ne poraz, on poručuje svima da je Bog stvarno postao Kralj, na nebu i zemlji.

Uskrsnuće je posvemašnji obrat. Bez uskrsnuća povijest je nedovršena i tragična drama. Bez uskrsnuća i

Isusov je život torzo, tragedija, barem sa židovskoga zrenika, što tako zorno očituju ona dvojica na putu u Emaus (Lk 24). Uskrsnućem povijest dobiva novi predznak, ne samo Isusov život. Uskrsnuće je točka kad se ozbiljuju sva nadanja i očekivanja, sva pretkazivanja i obećanja. U uskrsnuću su svi narodi blagoslovljeni. Da Isus nije uskrsnuo, sva bi nadanja učenika i Izraela otišla utaman. Isusovim uskrsnućem on je pravi Mesija-Krist, Pomazanik, Božji Poslanik, Nositelj svih obećanja danih ne samo Izraelu nego cijelom svijetu. U svjetlu Isusova uskrsnuća stare spise iščitavamo kroz nove zrenike. Isus je vrhunac povijesti, žarišna točka u koju se sve slijeva. Svi narodi postaju dionici blagoslova Božjega. To je središnji ključ teologije Novoga zavjeta. Povijest je dosegla u Isusovu uskrsnuću svoj cilj i vrhunac, ta se povijest treba naviještati cijelomu svijetu. To je smisao misija i poslanja učenika. *Obraćenje, oprost grijeha, novi život u Duhu Svetomu.* Uskrsnuće nije samo čudo na Isusu u grobu nego proces preobrazbe svijeta prema *novomu nebu i novoj zemlji.*

Zorno to ističe Ivan u svome Evanđelju. Ivan 20 dvokratno naglašava (r. 1 i 19) da je Uskrs prvi dan novoga tjedna. Ivan je svoje Evanđelje strukturirao s pomoću sedam znakova ili znamenja. Šesti je znak Isus na križu šestoga dana, dok je *Božji šabat-subota* vrijeme kad Isus počiva u grobu. Time, tako reći, završava *staro stvorenje*, završava uloga tjedna stvaranja u starom poretku. Riječ kojom je sve stvoreno, Riječ je kojom se sve stvari i obnavljaju. Uskrs je početak novoga svijeta i stvaranja. Marija i Isus u vrtu. Marija pretpostavlja da je Isus vrtlar (novi Eden). Kao što je nekoć Adam dobio ulogu urediti Božje stvorenje, sad tu ulogu preuzima Isus – Novi Adam. Ono što je Adam grijehom uništio, Novi Adam novim stvaranjem uspostavlja. Namjesto trnja, drače i korova odsada se izvijaju čempresi, cedrovi, mirte, kako naviješta Izaija.

I u Ivana imamo jasni nalog. Uskrs ne znači, bit ćete sa mnom u raju kod jednom umrete, nego Isus svoje odašilje: *Kao što je mene poslao Otac i ja šaljem vas. (Iv 20,21)* Čime ih oprema? Kao i kod Luke: Duhom svojim Svetim. *Dahne u njih. Primitte Duha Svetoga.* Uskrs su i Duhovi nerazdvojni, u najužem surječju. Isus

USKRSNUĆE NIJE SAMO ČUDO NA ISUSU U GROBU NEGO PROCES PREOBRAZBE SVIJETA PREMA NOVOMU NEBU I NOVOJ ZEMLJI.

im daje punu *bojnu opremu* – oružje Duha da mogu izvesti svoje poslanje. Ljubav prema Gospodinu i nova spoznaja: *Gospodin moj i Bog moj* novi su načini spoznaje. Iv 21 jedno je od najdirljivijih poglavlja u cijeloj Bibliji. Cjelonoćni lov i na kraju veliko 'ništa'. A onda golemi ulov, na Isusovu riječ. Izazov, povjeriti se Isusu, ljubiti Isusa, nasljedovati ga. Pastir, napasati ovce i janjce, nove su zadaće unutar stvorenja. Ribar postaje pastir, nakon što Isus oprašta grijeha. *Bit ćete mi svjedoci... do kraja zemlje.*

USKRS – PREOBRAZBA ŽIVOTA

Ovdje se trebamo ukoliko osvrnuti na teologiju Hrama u židovstvu. Hram bijaše dodirna točka, križište, stjecište neba i zemlje. Prema Isusovoj riječi Samaritanki, prestaje uloga hramskog zdanja. Odsada je Isus mjesto klanjanja, križište. Nebo i zemlja povezani su nerazdvojno u Isusovu uskrsnom, proslavljenom tijelu. Govori Isus o tome Mariji u uskrsno jutro u novome edenskom vrtu. Ako je Hram bio znamen i pomagalo teokracije, Božje vladavine, odsada je u Isusovoj osobi Hram zauvijek prisutan. Naći ćemo to u Knjizi Otkrivenja, u govoru o nebeskom Jeruzalemu. Onaj tko na nebu *sjedi zdesna Ocu*, isti je koji i na zemlji gospodari. Stoga on odašilje svoje učenike, opremljene njegovim Duhom (Duhove bismo mogli shvatiti i kao *disanje samoga neba* na zemlji), da proglašavaju i slave Božji suverenitet nad zemljom. To trebaju ozbiljiti vjernici stvarajući zajednice ljubavlju i nadom spašene (Pavao i Ivan u svojim spisima), u kupelji Duha i preporoda obnovljene, vjerne Isusovu Imenu. Isusovi sljedbenici i učenici, Duhom Svetim pomazani i opremljeni, trebaju i sami, ali i u zajednici, biti mali putujući *hramovi* (*vi ste hram Duha Svetoga*, veli Pavao Korinćanima), spašeni od grijeha i propasti Isusovom smrću, oni koji žive u prisutnosti Boga koji s njima hodi, koji u njima živi, koji ih prožima.

Kad na početku Djela apostolskih Isus svojim obećava da će biti njegov svjedoci sve do kraja zemlje (1,7-8), ne znači to kako im je uloga govoriti ljudima o svome iskustvu ili ih

informirati o nečemu što se dogodilo u Palestini toga doba. Njihovo svjedočanstvo treba biti poruka da postoji jedan drugi car i kralj (Dj 17,7: „Svi oni rade protiv carskih odredaba: tvrde da postoji neki drugi kralj - Isus“) komu se treba podložiti, da postoji novi Hram, u odnosu na onaj u Jeruzalemu. Svi su poganski hramovi, u Efezu, Ateni, Rimu i drugdje postali suvišni i osuđeni na propast, ili su bogohulna mjesta, u kojima se časte i štuju demonske sile. Isus je novi Hram. Kralj koji vlada svijetom s križa. Svi koji u Isusa vjeruju, pronose svijetom Božju prisutnost, vidljivu, postaju stanom Duha Svetoga, vladaju svijetom snagom ljubavi, ne zakona ni propisa.

U USKRSNUĆU SU SVI NARODI BLAGOSLOVLJENI. DA ISUS NIJE USKRSNUO, SVA BI NADANJA UČENIKA I IZRAELA OTIŠLA UTAMAN. ISUSOVIM USKRSNUĆEM ON JE PRAVI MESIJA-KRIST, POMAZANIK, BOŽJI POSLANIK, NOSITELJ SVIH OBEĆANJA DANIH NE SAMO IZRAELU, NEGO CIJELOM SVIJETU.

Kolika samo samosvijest prvih učenika! Pavao u okovima, u Rimu, u tamnici, pred nosom samoga cara proglašava: Postoji drugi Kyrios – Gospodar i Kralj – Isus Krist. Temelj tomu je Isusovo uskrsnuće. Isus se uspeo na svoje prijestolje, u svijetu i stvorenju dogodio se veliki obrat i cijeli svijet mora biti svjedokom toga. Mora čuti nečuvenu novinu koju je Bog izveo na Isusu iz Nazareta. Na Areopagu, mjestu gdje je Apolon, junak grčkoga tračičara Eshila, svečano izgovorio riječi: „Kad čovjek umire, zemlja pije njegovu krv. Nema uskrsnuća!“ – tu na istom mjestu, prema Djelima apostolskim, Pavao svečano proglašava kako se sva promišljanja i zagonetke poganske filozofije i teologije moraju staviti na nove temelje, jer se pravi Bog objavio svijetu u osobi i čovjeku, Isusu iz Nazareta, „uskrsivši ga od mrtvih“ (Dj 17,31). To je učinak uskrsnuća. Zamašnjak novoga svijeta, u režiji Isusa Krista. Evandjelja i Djela apostolska pripremaju pozornicu za apostola Pavla koji se slaže glede načelnoga značenja uskrsnuća s evandelistima, ali pretvara uskrsnuće u snažni izazov na novi, promijenjeni, preobraženi kršćanski život u snazi Duha Svetoga i spoznaje uskrsloga Gospodina. Poziv, naime, na osobnu svetost svakoga tko vjeruje Isusu Kristu.

OBRIŠI SUZE, NARODE BOŽJI!

Marija je gorko plakala kada su u grob stavljali Isusa. Svaka nada je propala, ubiše njenog Gospoda! U nedjelju je Marija opet plakala pred praznim grobom svog Gospoda. Kamo ga bijahu sakrili? Zar su ga i mrtva ukrali? Zašto plačeš Marijo? Zar ne vidiš uskrslog Isusa? Obriši suze, raduj se, to Isus stoji uz tebe! O, Marijo, Marijo, kako si mogla zaboraviti! Zar nije rekao: „Treći ću dan uskrsnuti?“ Vi koji plačete, hitro suze brišite – očima vjere gledajte Isusu boli predajte! Marije, Mile, Ljiljane, Antuni, neka se srce vaše ne boji! Kako je obećao, On uz vas stoji! Kao Toma u rane ne sumnjajte Sotoni mjesta ne dajte! Ono što vam priča otac laži, za djecu Božju ne važi! Jer i ako je mržnja prevladala i ako cijeli svijet propada, ti obriši suze Marija, jer od Sina si Božjeg ljubljena. Obriši suze, narode Božji. Neka se srce naše ne boji: Nisu nam ukrali Isusa: On uz nas u ljubavi stoji!!!! Nemoćno sikće Sotona i bjesni aždaja, mi smo nadomak neba i raja! Krist svoju crkvu i svoje slugu brani! Narode Božji, na Riječ stani! Otvorimo duhovne oči, braćo, sestre, ljubljani moji: Što nam može onaj koji je već osuđen, kada uskrsli Spasitelj uz nas stoji? Aleluja, Hosana! Kličimo sad svi, jer smo Kristova svojina, jer smo spašeni!

Heda Domitrović

OD PEPELA DO USKRSNUĆA

Razmišljajući o čovjeku koji u sebi i svome životu ujedinjuje najveće suprotnosti, genijalni francuski mislilac Blaise Pascal primjećuje: „Sigurno je da će čovjek, u onoj mjeri u kojoj uspije doći do prave spoznaje, u sebi otkriti i veličinu i bijedu. Ukratko, čovjek znade da je bijedan: bijedan, jer to jest. A velik je zato što to znade.“

FRA IVAN DUGANDŽIĆ

ČOVJEKOVA VELIČINA I BIJEDA

Budući da se relativno mali broj ljudi uspije dovinuti do prave spoznaje o sebi i svome životu, tim je ljudska bijeda veća, a sve je manji broj pravih ljudskih veličina.

Svojom primjedbom B. Pascal je samo na svoj originalan način izrazio ono što je Biblija davno prije rekla o čovjeku. Već na njezinoj prvoj stranici čitamo da je Bog čovjeka stvorio „na svoju sliku“ (Post 1,27) i namijenio mu da bude njegov suradnik u čuvanju svega stvorenog, da bismo kratko nakon toga čuli kako je čovjek

proigrao svoje dostojanstvo i zaslužio da od Boga čuje drugi dio istine o sebi: *U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: ta iz zemlje uzet si bio – prah si, u prah ćeš se i vratiti.* (Post 3,19)

Otada čovjek postaje mjesto nepomirljivog sukoba u samome sebi. Na svome licu nosi sliku Stvoritelja, a naliče mu je istina smrtnosti i prolaznosti. Zelio bi činiti dobro, a nameće mu se zlo, njegovu želju da iskreno ljubi i bude ljubljen i od drugih prihvaćen vrlo lako pomuti otrov mržnje koja rađa bolnim

razdorom. Zbog toga je trajno izložen griznjoj savjesti, tom nepotkupivu sucu u vlastitom srcu, što ga ni jednoga trena ne ostavlja na miru. Naposljetku, čovjek znade da mora umrijeti, a u njemu je neutaživa želja za životom. I kada tome ne bi bilo rješenja, čovjek bi bio daleko najtragičnije biće na zemlji. Jer druga živa bića niti imaju moralne dvojbe oko sukoba dobra i zla u sebi niti znaju da moraju nestati, pa ih to ne čini nesretnima.

Ipak, rješenje postoji. Bog sam ga je ponudio u Isusu Kristu koji je do-

šao zato, da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni (Iv 3,16). Te dvije krajnosti ljudskoga života, činjenicu da je smrtno odnosno da je prah koji se u prah vraća i da istovremeno živi s nadom u uskrsnuće, zorno nam predočava korizmeno vrijeme. Njega započinjemo simboličkim činom posipanja pepela po glavi i pozivom svećenika: „Obrati se i vjeruj evanđelju.“ A kruna evanđelja jest poruka Kristova uskrsnuća koje Crkva slavodobitno naviješta u noći uskrsnog bdijenja.

IZMEĐU PROŠLOSTI I BUDUĆNOSTI

Suvremeno hrvatsko društvo, i ne samo hrvatsko, nepomirljivo je podijeljeno na svim razinama, od svjetonazora preko morala, kulture, sporta, politike, pa sve do poimanja života i njegove vrijednosti. Brojne rasprave koje se oko toga vode u medijima, umjesto da te razlike smanjuju, čini se da ih samo produbljuju. Dok jedni jako naglašavaju kako treba na pravi način vrjednovati prošlost koja je uzrok tih podjela, drugi ponavljaju da se ne treba baviti prošlošću već gledati u budućnost koja, ruku na srce, ne obećava ništa dobro, već prijete različitim katastrofičnim scenarijima. A to rađa nesigurnoću i strahom koji se sve više širi.

Oni kojima je stalo do dobra svih, do sigurne budućnosti čovječanstva, unatoč razlikama koje su uvijek postojale među ljudima, upozoravaju na osnovnu istinu o čovjeku, na njegovu smrtnost i na potrebu da se u tom kratkom životu ozbiljno okrene sadašnjosti. Cijenjeni austrijski mislilac Konrad Paul Liessmann ovako pokušava pomiriti prošlost i budućnost: „Živjeti znači učiti se umirati

SVAKI KRŠĆANIN ĆE SE LAKO SLOŽITI S REČENICOM DA „ŽIVJETI ZNAČI UČITI SE UMIRATI“, ALI NIPOŠTO S ONOM DRUGOM KOJA GLASI: „GDJE NIČEG NIJE BILO, TREBA PONOVO BITI NIŠTA“. JER KRŠĆANIN ŽIVI SA ZNANJEM SVOJE VJERE DA JE KAO SLIKA BOŽJA ODUVIJEK BIO U BOŽJEM PLANU. A TU GRIJEHOM UNAKAŽENU SLIKU OBNOVIJE JE KRIST KOJI JE SAVRŠENA SLIKA BOGA NEVIDLJIVOGA, PRVOROĐENAC SVAKOGA STVORENJA... JER BOG ODLUČI U NJEMU NASTANITI SVU PUNINU, I PO NJEMU POMIRITI ZA NJ SVE ŠTO JE NA ZEMLJI ILI NA NEBU (KOL 1,15.19SL).

Kristovo uskrsnuće nam jamči da je smrt izgubila bitku sa životom i zato je obećanje našeg vlastitog uskrsnuća jedina prava novost u ovom svijetu i jedina sigurna nada u beznadnoj budućnosti. Po vjeri u Krista i po krštenju u njegovo ime kršćanin je uronjen u tu novost da bi je u životu trajno ostvarivao.

– i u modernim uvjetima vrijedi ova mudrost stoika koja nikad nije bila nošena melankolijom ili opsjednutošću smrću... Gdje ničeg nije bilo, treba ponovo biti ništa. Budućnost jest to da mi to znamo. Za budućnost je fit onaj tko se može suočiti s ovim znanjem. Jer ovo nam znanje dopušta da se brinemo za ono jedino primjereno, za ono što nam stoji na raspolaganju: za život. Ovdje i sada. Sadašnjost.“

Svaki će se kršćanin lako složiti s rečenicom da „živjeti znači učiti se umirati“, ali nipošto s onom drugom koja glasi: „Gdje ničeg nije bilo, treba ponovo biti ništa.“ Jer kršćanin živi sa znanjem svoje vjere da je kao slika Božja oduvijek bio u Božjemu planu. A tu grijehom unakaženu sliku obnovio je Krist koji je savršena slika Boga nevidljivoga, prvorođenac svakoga stvorenja..., jer Bog odlučio u njemu nastaniti svu Puninu, i po njemu pomiriti za nj sve što je na zemlji ili na nebu (Kol 1,15.19sl). Dakle, čovjek ne dolazi iz ničega i ne odlazi u ništa, već dolazi od Stvoritelja i vraća se njemu. A upravo o tome ovisi kako će gledati na „ono što nam stoji na raspolaganju: život“. Ako je ništavilo prije i poslije toga kratkog života, nikakvo čudo da nerođeni život kao i onaj već dobrim dijelom potrošeni u očima mnogih suvremenika nemaju nikakvu vrijednost. Zato se oni zauzimaju i za abortus i za eutanaziju.

KRISTOVO USKRSNUĆE I BUDUĆNOST SVIJETA

Kristovo uskrsnuće nam jamči da je smrt izgubila bitku sa životom i zato je obećanje našeg vlastitog uskrsnuća jedina prava novost u ovom svijetu i jedina sigurna nada u beznadnoj budućnosti. Po vjeri u Krista i po krštenju u njegovo ime kršćanin je uronjen u tu novost da bi je u životu trajno ostvarivao. Zato Pavao podsjeća: *Ili zar ne znate da smo svi koji smo kršteni u Krista Isusa, u smrt njegovu kršteni? Dakle, po krštenju smo s njim zajedno ukopani u smrt da bismo, kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih slavom*

Očevom, tako i mi živjeli novošću života. Jer ako smo postali jedno s Kristom smrću sličnom njegovoj, bit ćemo i uskrsnućem sličnim njegovu. (Rim 6,3-5)

Pavao je vrlo realan, bez ikakve euforije. On ne tvrdi da je kršćanin već sad i ovdje posve nov i savršen čovjek. To će biti tek po svome uskrsnuću kad se ono dogodi u ponovnom susretu s Kristom, ali po vjeri i krštenju već sada mu je omogućeno da živi „novošću života“. Pavao se uvijek kreće između: već sad i još ne posve! On znade govoriti o kršćaninu kao o „novom stvoru“ u Kristu (2 Kor 5,17; Gal 6,15), ali ne zaboravlja, koristeći sliku iz života, naglasiti kako se to događa trajnim „svlačenjem starog i oblačenjem novog čovjeka“ (usp. Kol 3,9sl).

Zašto je onda naš svijet još uvijek takav kakav jest, pun nepomirljivih suprotnosti, nevolje, bijede i stradanja? Zato što je samo manji dio čovječanstva prihvatio Krista kao svoga Spasitelja i što se u mnogih koji su ga nominalno prihvatili premalo vidi ta novost života. Jedan od onih kršćanskih velikana, koji je zbog toga sam patio, upravo ganutljivim riječima podsjeća na to kako i Bog pati nad stanjem današnjega svijeta: „Bog mora plakati kad pogleda našu lijepu zemlju i vidi gdje tisuće osakaćenih tijela leže na bojnim

Biti ljudi koji ne pričaju o radosti već je žive, ne teoretiziraju o potrebi zahvalnosti već se svaki dan u njoj vježbaju, ne veličaju ljubav već se međusobno ljube. Samo tako kršćani mogu pomoći svijetu koji u svom ponašanju postaje sve bljutaviji i tone u sve dublju tamu nemorala.

poljima, usamljena djeca lutaju ulicama velegradova, uznici pate zatočeni iza rešetaka i debelih zidova, muškarci i žene s mentalnim i fizičkim smetnjama vegetiraju u velikim ustanovama, a milijuni ljudi umiru od gladi i nebrige. Bog mora plakati jer zna kakve boli i muke zadajemo sami sebi kad uzimamo sudbinu u svoje ruke i želimo izigravati Boga nad drugima.“ (Henri Nouwen)

KRŠĆANSKO SVJEDOČENJE KRISTOVA USKRSNUĆA

U čemu bi bila ta „novost života“ koja je kršćaninu omogućena? Kršćani danas u svim porama života sudjeluju zajedno s drugima, s vjernicima i nevjernicima. Mogu biti jednako uspješni i neuspješni u znanju, predanosti poslu ili dužnosti koju obnašaju, radnim navikama, u rješavanju konkretnih životnih problema, ali to nije bit njihova poslanja u svijetu. Oni su pozvani biti sol koja ne će dopustiti da svijet obljutavi i svjetlo koje razgони tamu svijeta (usp. Mt 5,13-16). Kako? Svojim radosnim služenjem životu. Kršćaninu ne smije biti ideal uživati život, već mu veliku služiti. Samo tako je moguće naći pravi smisao svom životu i druge obogatiti i usrećiti.

Pravu mudrost života ljudi su saželi u poučne legende od kojih jedna ovako glasi: „U davna vremena kralj životinja savzao skupštinu svih životinja s jednim jedinim pitanjem: Što je čovjek? Jer, životinje su se htjele osloboditi straha od čovjeka. Na prijedlog buha i muha, koje slove kao najbolji

poznavaoi čovjeka, odlučeno je upriličiti susret s ljudima radi boljeg međusobnog upoznavanja. Ptice su dobile dužnost da tu odluku raznesu na sve strane svijeta, a hijene da čuvaju stražu i na susret ne puštaju nikoga sumnjiva.

Dolazi prvi čovjek i hijene traže da navede tri znaka da je zaista čovjek. On reče: Vidite da hodam uspravno, da imam ljudsko lice i govorim ljudskim jezikom. To nam nije dovoljno – rekoše stražari i odbiše ga. Dolazi potom drugi koji također mora navesti tri znaka. On odgovara: Začet sam i rođen od ljudi, razmišljam o prošlosti i planiram budućnost. Dakle, čovjek sam. To je već bolje – zaključe hijene, ali ni njega ne puštise unutra. Drugi su poslije njega spominjali novac, moć, oružje, ali ni to nije pomoglo.

Naposljetku, evo troje djece koja veselo pjevaju. Zašto pjevate? – pitaju ih hijene. Jer se radujemo – odgovaraju djeca. Zašto ste došli? – pitaju ih dalje. Da vam zahvalimo na pozivu – vele djeca. A zašto vas je troje? Zato što se volimo – uglas će djeca. Da, to su ljudi – oglašise se s obližnjeg stabla mudra sova. – Jer oni ne govore o znakovima, nego su sami znak. Oni su sami radost, zahvala i ljubav. – Bili su rado primljeni, a životinje su se počele nadati boljim danima.

Evo poruke kršćanima što znači u uvjetima današnjeg svijeta slaviti Uskrs i svjedočiti uskrsnu radost. Biti ljudi koji ne pričaju o radosti već je žive, ne teoretiziraju o potrebi zahvalnosti već se svaki dan u njoj vježbaju, ne veličaju ljubav već se međusobno ljube.

Dodite, poklonimo se!

Klanjanja u Međugorju

Klanjam ti se, Gospodine!

To bi mogao biti zajednički nazivnik svih tekstova koji se nalaze u ovoj knjižici, a nastali su prigodom klanjanja pred Presvetim, čašćenja križa Gospodinova i kao molitve za ozdravljenje. Plod su vjerničkog uma i srca, potaknuti Gospinom pojavom i njezinim porukama.

Tekstovi potječu od različitih franjevac koji su djelovali ili još djeluju u Međugorju i odaju osobnost svakoga od njih. No svima je zajedničko to što su to doista duboko proživljeni molitveni tekstovi. Jednostavni su i u toj jednostavnosti jezgroviti. Klanjatelj žele približiti otajstvo i pozvati ga na njegovo čašćenje.

Može se samo poželjeti da ova knjižica postane nezaobilazno štivo svakog međugorskog hodočasnika.

CENTAR MIR MEĐUGORJE

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

Na početku korizme Isus je istaknuo, boreći se protiv Sotone, kako čovjek ne živi samo o kruhu, nego također o svakoj Riječi Božjoj. On je naime bio Mana koju je Otac davao svome Izraelskom narodu u pustinji, kao hranu. Na kraju korizmenog rasta i borbe Riječ Božja daje se nama također, ali kao žrtveno Janje – koje predvodi svoj narod u konačnu pobjedu. Sv. Pavao bi to izrazio slikovito: Djeci se daje lagan na hrana, mlijeko, a odraslima tvrdi kruh očeličen teškoćama života (usp. Heb 5,12). Tu „tvrdu hranu“ Isus nam pruža za hranu u Velikom tjednu. Hrana Riječi postaje blagovanje Janjeta – da i mi steknemo stav i snagu Janjeta koje se žrtvuje za nas. On nas vodi u presudnu borbu sa Sotonom koji je zaveo praroditelje u Raju zemaljskome.

žrtvovano tijelo za nas. Za nas se predaje, za nas se žrtvuje!

Uzima zatim i čašu, izriče nad njom svoj blagoslov i pruža ga učenicima uz riječi: „Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas proljeva.“ (Lk 22, 20)

Tako Isus sakramentalno ustanovljuje i predaje u baštinu apostolima i Novom Izraelu sebe i naše otkuplje-

posluhu i potpunom predanju sebe Gospodinu.

Budući da je čovjek sazdan od duše i tijela, onda se potpuni ljudski čin ostvaruje u duši i u tjelesnosti. Sjetimo se kako je Abraham bio spreman žrtvovati svoga sina Izaka Gospodinu, i kako je Gospodin pustio Abrahama da ostvaruje to žrtvovanje, sve dok je on digao nož prema sinu da ga žrtvuje. Tada je Abraham u potpunosti očitovao svoj posluh i svoje predanje Njemu – koje je iznad svega drugoga (usp. Post 22).

Izak je bio slika Isusova žrtvovanja. S tom razlikom da je Bog zaustavio Abrahama da prolje krv svoga sina Izaka, dok u svome vlastitome Sinu, Isusu Kristu, Otac vječni – ne zaustavlja Isusovo proljevanje Krvi, nego se ono izvršuje tijekom Muke Spasiteljeve i dovršava na Križu, kada Isus izriče svoje potpuno predanje Ocu: „Svršeno je!“ (Iv 19,30)

Izaija je to proročki navijestio, Isusa kao žrtveno Janje koje na sebe uzima grijeh svijeta i rane naše (usp. Iz 53,2-12).

GETSEMANI

Što je Isus na Posljednjoj večeri sakramentalno predao apostolima i Crkvi – to u Getsemaniju tjelesno ostvaruje u agoniji duše i duha, te u krvavom znoju. Nevidljiva je to borba koju Isus zapodijeva sa Sotonom, koji se evo vratio nakon početnog napada u Judejskoj pustinji. Tu je vrhunac bitke, tu je vrhunac Isusove nevidljive otkupiteljske žrtve (u strahu i tjeskobi On vapije: „Žalosna je duša moja do smrti.“ Mk 14,34) Nevidljiva je tjelesnim očima, ali bolno uočljiva, kada on sav shrvan vapio svome nebeskom Ocu: „Abba, Oče! Sve je tebi moguće, ako je moguće, neka me mine kalež ovaj. Ali ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš!“ (Mk 14,35-36) Tako je strašna i ubitačna ta borba da tri puta Isus vapio Ocu tu istu molitvu!

Nakon trostrukog vapaja i prihvaćanja Očeve volje ide k trojici učenika koje je uzio sa sobom da mu budu utjeha – i odlučno prihvaća Križ. Budi apostole i kaže: Došao je čas! Evo, Sin Čovječji predaje se u ruke grješnika! Ustanite! Hajdemo! Izdajica je moj sasvim blizu. (Mk 14,41-42) Riječ mu je odlučna kao kada je u Judejskoj pustinji rekao Sotoni: „Odstupi, Sotono, jer je pisano: Gospodaru, Bogu svojemu, klanjaj se i njemu jedinom služiti!“ (Mt 4,10)

nje. To će činiti na njegov spomen, dok On ponovno ne dođe (usp. 1 Kor 11,26). Isusova je Oporuka predana apostolima.

U Poslanici Rimljanima Pavao će jasno izraziti tu zamjensku žrtvu koju je Isus prinio za nas. Novi Adam, Isus Krist, posve vrši volju Očevu i otkupljuje starog Adama (Rim 5,15-17). Otada prestaju žrtve SZ-a, za koje Izaija kaže: Nisu mi mile vaše žrtve (usp. Iz 1,11-13). Zato je Isus uzeo ljudsko tijelo na sebe – zato si mi tijelo pripravio (usp. Heb 10,5). Tako Isus postaje žrtveno Janje Božje koje na sebe uzima grijeh svijeta (Iv 1,29).

SMISAO STAROZAVJETNE ŽRTVE NAKNADNICE

Ovdje nam je važno posebno uočiti smisao žrtve naknadnice za počinjene grijeha. Budući da je grijeh povrjeda i odbacivanje Boga u svome srcu, u svojoj slobodi – prvotno je naknada za grijeh u našem srcu, u našoj slobodi, u našem

16,21; 17,22; 20,17 sl.) – kada će se to ostvariti. U Velikom tjednu Isus to provodi u djelo.

POSLEDNJA VEČERA

Isus na Posljednjoj večeri ostavlja svojim učenicima tu svoju poruku i oporuku.

Ostvaruje naime Novi savez koji je naviješten po Izakovu žrtvovanju (usp. Post 22), i pripremljen po Savezu s Izraelom preko Mojsija u obredu Pashe – ubijenog i žrtvovanog pashalnog Janjeta (usp. Izl 12; 24). Isus je radi toga došao na svijet. Na početku Posljednje večere očituje tu svoju čežnju. „Vruće sam želio da blagujem s vama ovu pashalnu večeru prije svoje muke.“ (Lk 22,15)

Zatim pruža učenicima svoje pashalno služenje – pranjem njihovih nogu. On je došao služiti, a ne biti služen. To zahtjeva i od svojih

učenika. Isus dakle postaje naš sluga. Daje nam primjer koji i mi trebamo slijediti.

Dapače, Isus ide još dalje. On se žrtvuje za nas i daje nam NOVU zapovijed: „Ljubite jedan drugoga kao što sam ja vas ljubio.“ (Iv 13,34) Jer – nema veće ljubavi do te da netko da svoj život za prijatelja (Iv 15,13).

SPOMEN-ČIN ŽRTVE ISUSOVE U SAKRAMENTU EUHARISTIJE

Poslije poniznog služenja svojim učenicima, Isus predaje svojim apostolima svoje Tijelo i Krv kao žrtveno tijelo i krv – kao naknadu za grijeha ljudi...

Uzima u ruke Kruh, blagoslivlje i pruža učenicima uz riječi: Uzmite i jedite – ovo je Tijelo moje, koje se za vas predaje... (usp. Lk 22,19). Tada starozavjetna mana i starozavjetno Janje – postaju Njegovo Tijelo...

Razmišljanje uz Veliki tjedan

„UZMITE I JEDITE – OVO JE TIJELO MOJE...“

FRA JOSIP MARČELIĆ

ISUS SADA KAO NOVI ADAM – PO POSVEMAŠNJOJ POSLUŠNOSTI OCU, U ŽRTVI KRIŽA, KAO ŽRTVENO JANJE UZIMA U SEBE NEPOSLEH PRVOG ADAMA I DAJE ZADOVOLJŠTINU ZA GRIJEH PRVOG ADAMA. On postaje poslušan do smrti na križu (usp. Fil 2,8). On dolazi vršiti volju Očevu (Heb 10,7), koju je prvi Adam prekršio. Zato mu je i bilo potrebno da se obuče u ljudsko tijelo, da tako ljudsku narav koja se odmetnula od Boga otkupi i vrati u izgubljeni Raj. Žrtve i prinosi ljudski nisu više Gospodinu bili mili, nego je Svome Sinu pripravio Tijelo (usp. Heb 10,5). Tako Isus postaje Janje Božje koje na sebe uzima grijeh svijeta (Iv 1,29).

U više navrata pripremao je Isus svoje učenike na to svoje poslanje i borbu. Tri puta on naviješta svoju muku, smrt i uskrsnuće (usp. Mt

Isus prinosi Žrtvu u svome DUHU u Getsemaniju (usp. Heb 9,14) – pobjeđuje Sotonu, napasnika iz Judejske pustinje svojim predanjem Ocu: Ne moja, nego tvoja volja. Tako Isus pobjeđuje u duhu i u tijelu. Zato mu je Otac tijelo i pripravio (usp. Heb 10,5).

KRIŽNI PUT

Što je Isus započeo u Getsemaniju, po agoniji i po krvavom znojenju, to će nastaviti prinositi pri bičevanju, trnovom krunjenju, pri nošenju Križa i na Križu...

Vrhunac je ta patnja Kristova dosegla na Kalvariji kada je s Križa vapio svome Ocu: Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? (Mk 15,34) Utonuo je tada u dubinu našega pakla, odijeljenosti od Oca, kojemu se obraća u svojoj ljudskoj naravi i vapi: Bože moj! Bože moj!; Ne vapi Getsemanski zazivanjem: Oče, ako je moguće! (Mk 14,36)

Gorčina u duši muči njegovo Srce – i pred Kajfom, i pred Pilatom, i pred Herodom, i pred svećenicima, pismoznancima, pred svijetom, i pred Barabom. On se predaje kao cijena ljubavi – u potpunoj poslušnosti i žrtvi svojega bića – duševnog, duhovnog i tjelesnog! Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio? (Mk 15,34)

Tako u DUHU prinosi svoju Žrtvu (Heb 9,14). Prima na sebe sve nepravedne osude, sva bičevanja, svako krunjenje trnjem – svako razapinjanje – izrugivanja, vrijeđanja, odbacivanja – prokletstvo Križa.

Sve te patnje u poslušnosti prinosi za grijeha ljudi: Oče, oprosti im jer ne znaju što čine (Lk 23,34) I Majci svojoj predaje nas u Ivanu, a nas predaje u Ivanu – Mariji – kao djecu! (usp. Iv 19,26-27). I završava svoju žrtvu predajući Ocu svoju DUH! (usp. Heb 9,14)

ISUS TRAŽI SURADNJU I PRIMA POMOĆ U TOJ MUCI

Veoma je značajno i znakovito da je Isus uzeo sa sobom u Getsemani trojicu izabranih apostola, da mu budu blizu; i zamolio ih je da skupa s njim bdiju. Sa žalošću je ustanovio da su oni zaspali i blago ih je ukorio: Zar niste mogli sa mnom probdjeti jednu uru? Duh je spreman, ali je tijelo slabo. (Mk 14,37-38)

Isus prihvaća utjehu od strane ljudi i na križnom putu. On ne odbija pomoć koju mu vojnici pružaju prisiljavajući Šimuna Cirenca da mu pomogne ponijeti križ (usp. Mt 27,32). Znakovito je kako Isus prima sažaljenje koje mu pružaju pobožne žene koje ga prate na križnom putu. Na prvi mah izgleda kao da odbacuje njihovo sažaljenje, ali ne, u njegovim riječima vidimo kako on upućuje Jeruzalemske žene na uzrok njegovih patnji, njegove žrtve Križa, njegova razapinjanja i potpunog žrtvovanja. Ne oplakujte mene, nego svoju djecu (usp. Lk 23,26-31). U toj rijeci jeruzalemskih žena vidimo svu ljudsku djecu, sve rođene od ženâ za koje On trpi i prinosi svoju žrtvu! Doista, Isus i ne misli na sebe, nego gleda na nas, trpi zbog nas, zabrinut je za djecu ljudsku, za sve rođene od žene! Posebnu je utjehu Isusu na Križu pružila prisutnost Majke Marije s pobožnim ženama i s ljubljenim učenicom Ivanom (usp. Iv 19,25-26).

U tom prihvaćanju ljudske pomoći, Pavao će uočiti kako i mi – na svoj način – sudjelujemo u svom otkupljenju – pateći s Kristom, mi se otvaramo patnji Kristovoj koja se nama primjenjuje i tako se u nama dopunja ono što nedostaje patnjama Kristovim, koje i Pavao nosi u svome tijelu (usp. Kol 1,24).

FRA MARINKO
ŠAKOTA

RASTI NA PUTU

Čitajući Gospine poruke s vremena na vrijeme, susret-nemo se s pozivom na rast. Kao i druge Marijine riječi, i rast je jednostavna riječ, pa se lako dogodi da nam izmakne pogledu. A ni slutiti ne bismo da se radi o jednoj od najvažnijih lekcija u Gospinoj školi i o jednom od preduvjeta za razumijevanje drugih njezinih poruka.

RAST JE BIBLIJSKI POJAM.

Od samog početka, od stvaranja, Bog čovjeka poziva na rast. Rast se odnosi kako na porast broja ljudi („Plodite se i množite...“ Post 1,28) tako i na duhovni rast pojedinca. Primjera takva rasta je mnogo: „A mladi je Samuel sve više rastao u dobi i mudrosti i pred Jahvom i pred ljudima.“ (1 Sam 2,26) Takav je bio i Ivan Krstitelj: „Dječak je međutim rastao i duhom jačao.“ (Lk 1,80) Isto vrijedi i za Isusa: „A Isus napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.“ (Lk 2,52)

Bog je čovjeku dao darove (talente) i želi da ih ovaj razvija (Mt 25,14-30). Tko s Bogom računa, njemu „raste snaga“ (1 Sam 2,1). Pavlova je zamisao da je Crkva građevina, kojoj je zaglavni kamen Krist, u kome je „sva građevina povezana i raste u hram svet u Gospodinu“ (Ef 2,21). Njegova je želja da u kršćana ljubav „sve više i više raste“ (Fil 1,9). Pavao je ponosan što u kršćana u Solunu „izvanredno

raste... vjera i množi se ljubav“ (2 Sol 1,3). Njegove molitve za Kološane usmjerene su prema želji da budu „plodni svakim dobrim djelom i rastući u spoznaji Božjoj“ (Kol 1, 10).

Pojam koji nam približava i otvara smisao rasta je put. Već iz izvanjske blizine u koju ih Gospa stavlja slutimo da među pojmovima rast i put postoji sličnost i povezanost. „A onda, dječice, moći ćete neprestano rasti na putu svetosti.“ (25. 9. 1989.) „Želim da svatko od vas otkrije put svetosti i da na tom putu raste do vječnosti.“ (25. 4. 1990.) „...i pozivam da rastete na ovom putu koji je Bog preko mene počeo za vaše spasenje“ (25. 10. 2009.)

Oba pojma, i rast i put, slike su čovjeka i oba pojma sadržavaju dinamičnost (pokret i razvoj). Čovjek je *homo viator*, biće na putu, a biti na putu znači biti u pokretu, kretati se s određenog polazišta prema nekom cilju. Čovjek je stalno na putu i u isto vrijeme neprestano traži put. Isto

KAO I RAST, I PUT JE BIBLIJSKI POJAM. PREMA BIBLIJI ČOVJEK JE PUTNIK NA OVOJ ZEMLJI PREMA VJEČNOSTI. BOG OD ČOVJEKA ZAHTIJEVA TRAJNO KRETANJE. TAKO POZIVA ABRAHAMA DA IZIĐE IZ SVOJE ZEMLJE I KRENE NA PUT U DRUGU ZEMLJU. PO MOJSIJU BOG IZVODI SVOJ NAROD IZ EGIPATSKOG ROPSTVA I KROZ PUSTINJSKE PUTOVE I STRANPUTICE VODI GA PREMA OBEĆANOJ ZEMLJI.

Snimio Mateo Ivanković

tako, čovjek je biće koje može rasti. Tjelesno do određene granice i dobi, a duhovno neprestano.

Kao i rast, i put je biblijski pojam. Prema Bibliji čovjek je putnik na ovoj zemlji prema vječnosti. Bog od čovjeka zahtijeva trajno kretanje. Tako poziva Abrahama da iziđe iz svoje zemlje i krene na put u drugu zemlju. Po Mojsiju Bog izvodi svoj narod iz egipatskog ropstva i kroz pustinjske putove i stranputice vodi ga prema Obećanoj zemlji.

Put i rast su slike kršćanina. Prve kršćane, odnosno ranu Crkvu protiv koje se borio, Pavao naziva Put: „Ovaj sam Put na smrt progonio, u okove bacao i predavao u tamnice muševu i žene...“ (Dj 22,4) Rabeći pojam „Put“ Pavao ne misli tek na izvanjski put po kojem se nogama gazi, a ni samo na životni put – u smislu vremenskog tijeka od rođenja do smrti – nego na sljedbu, na one koji su se, nasuprot drugim „putovima“, učenjima i učiteljima, odlučili nasljedovati Krista. Kršćani su oni koji su se, na putu kroz ovaj život prema vječnosti odlučili slijediti Isusa koji je za sebe rekao da je „Put“ (Iv 14,6).

No pod pojmom „Put“, osim u smislu izvanjskog razlikovanja od drugih, Pavao misli i na nutarnji put, nutarnji proces, razvoj i rast kršćanina. „Čeznite za višim darima!“ – tako Pavao poziva kršćane u Korintu. Viši su dari za kojima treba čeznuti prije svega vjera, nada i ljubav.

Postoji i put do njihova ostvarenja: „A evo vam puta najizvrsnijega!“ (1 Kor 12,31) Taj put je zapravo rast vjere, nade i ljubavi. Vjera, nada i ljubav slične su putu i sjemenu. Radi se o živim, dinamičnim stvarnostima, u kojima se kao na putu može „kretati“, odnosno poput sjemena rasti.

Kršćanin može zastati na putu, stagnirati, ostati na razini „prosječna“ kršćanina, a može se poput sjemena razvijati, rasti do zrelosti (usp. 1 Kor 13,11). Vjera, nada i ljubav mogu, i onda kada se radi o odraslom čovjeku, ostati na razini djeteta, a mogu rasti i dovesti „do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove“ (Ef 4,13).

Rasti znači dopuštati Kristu da u nama raste. „U svakomu kršćaninu Krist živi svoj novi život.

Najprije je dijete koje raste sve dok ne dosegne kršćansku punoljetnost. On raste tako da raste vjera, jača ljubav, da kršćanin postaje sve svjesniji svojega kršćanstva i sve dublje prihvaća svoju kršćansku odgovornost.“ (Romano Guardini)

Riječi Ivana Krstitelja mogu se primijeniti i na duhovni rast: „On (Krist) treba da raste, a ja da se umanjujem.“ (Iv 3,30) A umanjivati se trebamo toliko sve dok ne sazrije-mo u dijete: „Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj ne će ući.“ (Mk 10,15) Pavao je to iskustvo pa zato svjedoči: „Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist.“ (Gal 2,20) Kad dakle kršćani rastu, onda rastu „rastom Božjim“ (Kol 2,19).

Kristov rast u čovjeku plod je korjenite promjene. O tome nam svjedoči primjer dvojice učenika koji su na putu iz Jeruzalema prema Emausu. Na početku toga hoda u njima je stanje sljepila, oči su zatvorene: „I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima. Ali prepoznati ga – bijaše uskraćeno njihovim očima.“ (Lk 24,15-16). Nadalje, tužni su („Oni se snuždeni zaustave...“ Lk 24,17) i razočarani („A mi se nadasmo da je on onaj koji ima otkupiti Izraela.“ Lk 24,21) Zbunjeni su („A zbuniše nas i žene neke od naših: u praskozorje bijahu na grobu, ali nisu našle njegova tijela...“ Lk 24, 22-23). I Isus svojim pogledom u dubine njihova bića pokazuje na stanje u njima: „O bezumni i srca spora da vjerujete što god su proroci navijestili!“ (Lk 24,25)

Uzmemo li čitanje Božje riječi kao milosno vrijeme za upoznavanje Boga, oslušujemo li što nam Isus poručuje i dopustimo li mu da nam on otkriva Pisma, tada će i naša srca početi „gorjeti“ i oči se otvarati. Upoznavat ćemo i otkrivati i Boga i sebe. I tako neprestano rasti.

Sve se, međutim, mijenja u hodu, na putu s Isusom. U slušanju njegove riječi: „Počevši tada od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu.“ (Lk 24,27) Promjenu u njima opažamo po buđenju zanimanja za Isusa: „Uto se približe selu kamo su išli, a on kao da htjede dalje. No oni navaljivahu: 'Ostani s nama jer zamalo će večer i dan je na izmaku!' I uniđe da ostane s njima.“ (Lk 24, 28-29) Na početku im nije bilo stalo do Isusa, a sada žele biti s njim. U prvim trenutcima susreta s Isusom oči su im zatvorene, srce hladno i sporo, a nakon što su izdržali kušnju i ostali s njim na putu, u slušanju njegove riječi, u njima se nešto pokrenulo: „Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?“ (Lk 24,32) Promjena je očigledna: Srce im je počelo gorjeti, pokrenulo se, oživjelo.

Vrhunac promjene u njima događa se na koncu hoda s Isusom, kada su bili za stolom: „Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše. Uto im se otvore oči te ga prepoznaše, a on im iščeznu s očiju.“ (Lk 24,30-31) Progledali su, prepoznali su Isusa!

No, ni tu nije kraj njihovoj promjeni. Prije susreta s Isusom iz Jeruzalema su odlazili s težinom u srcu, htijajući

ga zaboraviti i nikad ne više u njega vratiti, a nakon susreta s Isusom i duboke promjene koju su iskusili, vraćaju se u Jeruzalem – s vidljivom odlučnošću: „U isti se čas digoše i vratiše u Jeruzalem.“ (Lk 24,33)

Još jednu karakteristiku rasta na putu uočavamo iz riječi dvojice učenika: „...dok nam je otkrivao Pisma.“ (Lk 24,32) Pisma (Božju riječ) možemo otkrivati, i u odnosu prema Božjoj riječi rasti. Neki ljudi ne rastu jer nikad nisu stupili u kontakt s Božjom riječi na ozbiljan način. Ostali su na površini i nikada nisu upoznali njezine dubine, a samim time nisu u sebi razvili one mogućnosti koje im otkriva Božja riječ.

Da bismo shvatili Božju riječ, potrebno je vrijeme. Da bismo upoznali Boga, potreban je hod i rast. Bog je prisutan, ovdje i sada, kao što je i Isus bio prisutan s dvojicom učenika, ali ga oni nisu vidjeli zbog stanja u sebi. No, Boga možemo otkrivati.

Uzmemo li čitanje Božje riječi kao milosno vrijeme za upoznavanje Boga, oslušujemo li što nam Isus poručuje i dopustimo li mu da nam on otkriva Pisma, tada će i naša srca početi „gorjeti“ i oči se otvarati. Upoznavat ćemo i otkrivati i Boga i sebe. I tako neprestano rasti.

Čovjekov rast u vjeri, nadi i ljubavi ne može se uvijek prepoznati po izvanjskome. Ne mora značiti da su vjera, nada i ljubav vrhunac svog rasta dosegle u trenutku kad je kršćanin postigao dar govora jezika, dar prorokovanja, znanje svih otajstava i svega spoznanja, kad premješta brda, razdaje sav svoj imutak ili čak kada predaje vlastito tijelo na lomaču (usp. 1 Kor 13,1-3).

Vlastiti rast nije svrha samom sebi. Kršćanin ne raste u ljubavi radi sebe nego radi drugih. Rast je na služenje drugima. To je Pavao dobro shvatio: „Nego, istinjujući u ljubavi da poradimo te sve uzraste u Njega, koji je Glava, Krist, od kojega sve Tijelo, usklađeno i povezano svakovrsnim zglobovima zbrinjavanja po djelotvornosti primjerenoj svakomu pojedinom dijelu, promiče svoj rast na saziđivanju u ljubavi.“ (Ef 4,15-16) Zato nas Kraljica Mira poziva: „Rastujem se zbog svih vas koji ste na putu svetosti i molim vas pomozite svojim svjedočenjem onima koji ne znaju sveto živjeti.“ (24. 7. 1986.)

ISUSE, PROBUDI ME!

Aristotel je tvrdio da se *ljudski um prema božanskoj Istini odnosi poput sove prema suncu*, tj. da čovjek ne može vidjeti Boga, te ostaje duhovni slijepac. No sveti Toma odgovara da *iako sova ne može vidjeti sunce, ipak nju gleda orlovo oko*. To „orlovo oko“ Isusov je dar za nas, dar duhovnog buđenja i uskrsnuća.

TKO VJERUJE U BOGA, PRIBLIŽAVA SE VELIKOM OTAJSTVU KOJE NADILAZI NAŠE SVAKODNEVNO ISKUSTVO. On uranja u duboko more istine i života, prelazi preko mosta ovoga svijeta do sasvim drugačijeg, nepoznatog i tajanstvenog svijeta gdje boravi Bog. To mjesto Sveto pismo naziva „nebo“ ili „raj“. Ali kako možemo pričati o toj velikoj istini, o tom mističnom putovanju prema onom skrivenom svijetu, onom *Otajstvu prešućenom drevnim vremenima* (Rim 16,25)? Samo onako kako je to Isus Krist činio, tj. u prisposobama i slikama.

Jedna od najvećih i najboljih slika iz Svetog pisma koja opisuje iskustvo živoga Boga i njegove otajstvene spoznaje jest slika o „uskrsnuću i buđenju“. Zato veli stari obrazac koji se prije izgovarao na krštenju: *Probudi se, ti što spavaš, ustani od mrtvih i zasvijetlić će ti Krist!* (Ef 5,14) Ova slika ujedno je strašna i čudesna. Otvara novi prostor, novi svijet koji još ne poznamo jer ga nismo vidjeli i doživjeli. Bojimo se i divimo jer novo i nepoznato izaziva u nama istovremeno strah i začuđenost.

Tko se od nas sjeća onog dana kad smo se rodili, kad smo došli na svijet i trenutka našega začeca, kad smo počeli biti? Nitko. Zašto? Tada nismo znali da postojimo, da jesmo i živimo, jer još nismo imali samosvijesti. Bogu hvala! Jer kad bismo bili potpuno svjesni da smo u taj čas preskočili dimenziju iz ničega u bitak, prošli bismo zaista kroz stresnu situaciju. Koja je to istina! Odjednom „postati“ i „biti“, prijeći iz ničega u nešto! Nismo, a odjednom jesmo! Kad bismo to u istom trenu našeg postanka razumjeli, umrli bismo vjerojatno na licu mjesta zbog dubine i težine te nevjerovatne spoznaje. Zato nastajemo i rađamo se bez potpunog shvaćanja dok postupno ne shvatimo da jesmo, da smo na svijetu i da smo živo i razumno biće koje traži razloge postojanja svega, smisao života i svekoliku istinu. Kako rastemo tako se možemo kroz godine polako, korak po korak, prilagoditi životu i sve više i više odgovoriti na pitanja: „Tko sam ja? Zašto sam tu? Odakle dolazim i kuda idem?“ Postupno shvaćamo sebe i ovaj svijet u kojemu živimo. Onda, jednoga dana u odrasloj dobi shvaćamo naš korak i skok iz ničega u nešto, u život. *Probudili* smo se i postali svjesni našeg bitka i života. Slično je u duhovnom životu kad se duhovno *probudimo*, kad *ustanemo od mrtvih* i kad ugledamo *Kristovo svjetlo*. To je skok u novi, božanski život, jer tada postanemo svjesni Boga i uočimo njegovu prisutnost u našem životu!

FRA PETAR
KOMLJENOVIĆ

Kao što postoji zemaljski i naravni *skok* u život koji nazivamo *rođenje*, tako postoji i nebeski i nadnaravni *skok* u duhovni i božanski život koji nazivamo *ново рођење* odn. *uskrsnuće*. Kao što se možemo u ovom životu *probuditi* i postati samosvijesni, tako se možemo i u duhovnom životu *probuditi* i postati *bogosvjесni* – barem djelomično kao što sv. Pavao opisuje: „Sada gledamo kroz zrcalo, u zagonetki, a tada – licem ulice! Sada spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno.“ (1 Kor 13,12) Razlika između samosvijesti i bogosvijesti je velika, baš kao razlika između stanja kad spavamo i stanja kad smo budni. Duhovno buđenje i uskrsnuće je kao skok u drugu stvarnost, kao prijelaz u drugi svijet. Zamislimo da čitamo jednu knjigu o nekoj imaginarnoj osobi koju je autor izmislio. Cijelo vrijeme sveznajući pripovjedač opisuje kao odozgor život, djela i misli te osobe, ali odjednom osoba postaje samosvjесna i *probudi se*, pa se pita gdje je ona. I sada više ne govori pripovjedač o toj osobi nego ona sama, i pita se tko je ona, gdje se nalazi i zašto je tu? Tako je ta osoba postala živa i samosvjесna kao da je izišla iz nestvarnog života knjige u stvarni život. To je taj *skok* u drugu, veću dimenziju života koja nadilazi običnu razinu našeg svakodnevnog iskustva. Ili zamislimo situaciju da smo u kinu i gledamo neku osobu na platnu. Odjednom ta osoba iskoči iz platna na tribinu kina i stoji živa i stvarna pred nama. Iskočila je iz jednog svijeta u drugi, veći i realniji svijet. To je zapravo *buđenje* i *uskrsnuće*, tj. skok i korak u drugu, veću i istinitiju dimenziju života. Isusovo uzdignuće na nebo opisuje ujedno na slikovit način iskustvo duše koja spoznaje živoga Boga koji je „na nebesima“ i „prebiva u svjetlu nedostupnu“ (1Tim 6, 16). Tako možemo slikovito opisati duhovno i mistično iskustvo kad duša spoznaje i osjeti živoga Boga u svom životu i srcu.

AKO SE, DAKLE, ŽELIŠ PROBUDITI I ISKUSITI ŽIVOGA BOGA U SVOM SRCU I ŽIVOTU, ONDA SE PREDAJ RASPETOM I USKRSLOM ISUSU, VJERUJ U NJEGOVO SVETO IME I OTVORI MU POTPUNO SVOJE SRCE KROZ VJERU, ČEŽNJU I LJUBAV PREMA NJEMU.

Nec lingua vale dicere, neclittera exprimerе: expertus potest crederequid sit Jesum diligere („Govoriti je uzalud, badava peru sav je trud, tko kuša taj tek pravo zna, što znači ljubav Gospodnja“), pjeva sv. Bernard iz Clairvauxa u svojoj poznatoj pjesmi *Jesu dulcis memoria* („Na Isusov se spomen sam“). Svuci nam govore da postoji božansko iskustvo, da se može Boga vidjeti, doživjeti i „kušati“ i da je to iskustvo neizrecivo, ali ono što svaki čovjek najviše treba i traži, što ga najviše raduje i ispunjava. Najvažnije pitanje koje proizlazi iz svega toga je: Kako možemo mi iskusiti, vidjeti, spoznati i kušati živoga Boga u životu? Odgovor je uvijek isti – kroz vjeru! Divno to izražava Katekizam:

Snimio Mateo Ivančević

Samo je vjera sposobna i kadra uzdignuti nas sa zemlje prema nebu. Kroz vjeru možemo skočiti u nebesku i duhovnu dimenziju života.

„Vjera omogućuje da unaprijed osjetimo radost i svjetlost blaženoga gledanja koje je svrha našega zemaljskog putovanja. Tada ćemo vidjeti Boga 'licem u lice' (1 Kor 13, 12), 'kao što jest' (1 Iv 3,2).

Vjera je već početak života vječnoga: Dok sada motrimo blagoslove vjere kao u kakvom zrcalu, čini nam se kao da već posjedujemo one divne stvarnosti za koje nam naša vjera pruža jamstvo da ćemo ih jednog dana uživati.“ (KKC, 163) Samo je vjera sposobna i kadra uzdignuti nas sa zemlje prema nebu. Kroz vjeru možemo *skočiti* u nebesku i duhovnu dimenziju života. Vjera može probuditi i dignuti iz dubokog sna i duhovne nesvijesti u koju je cijelo čovječanstvo palo Adamovim grijehom. I to iz dva razloga.

Prvo, ono što stoji između Boga i čovjeka i prijeći Bogu da se objavi i sjedini s čovjekom jest grijeh, pogotovo Adamov „istočni grijeh“ koji zasljepljuje ljudski um, duh i srce. Bog i grijeh su nespojivi kao što su nespojivi svjetlo i tama, pravednost i bezakonje te Krist

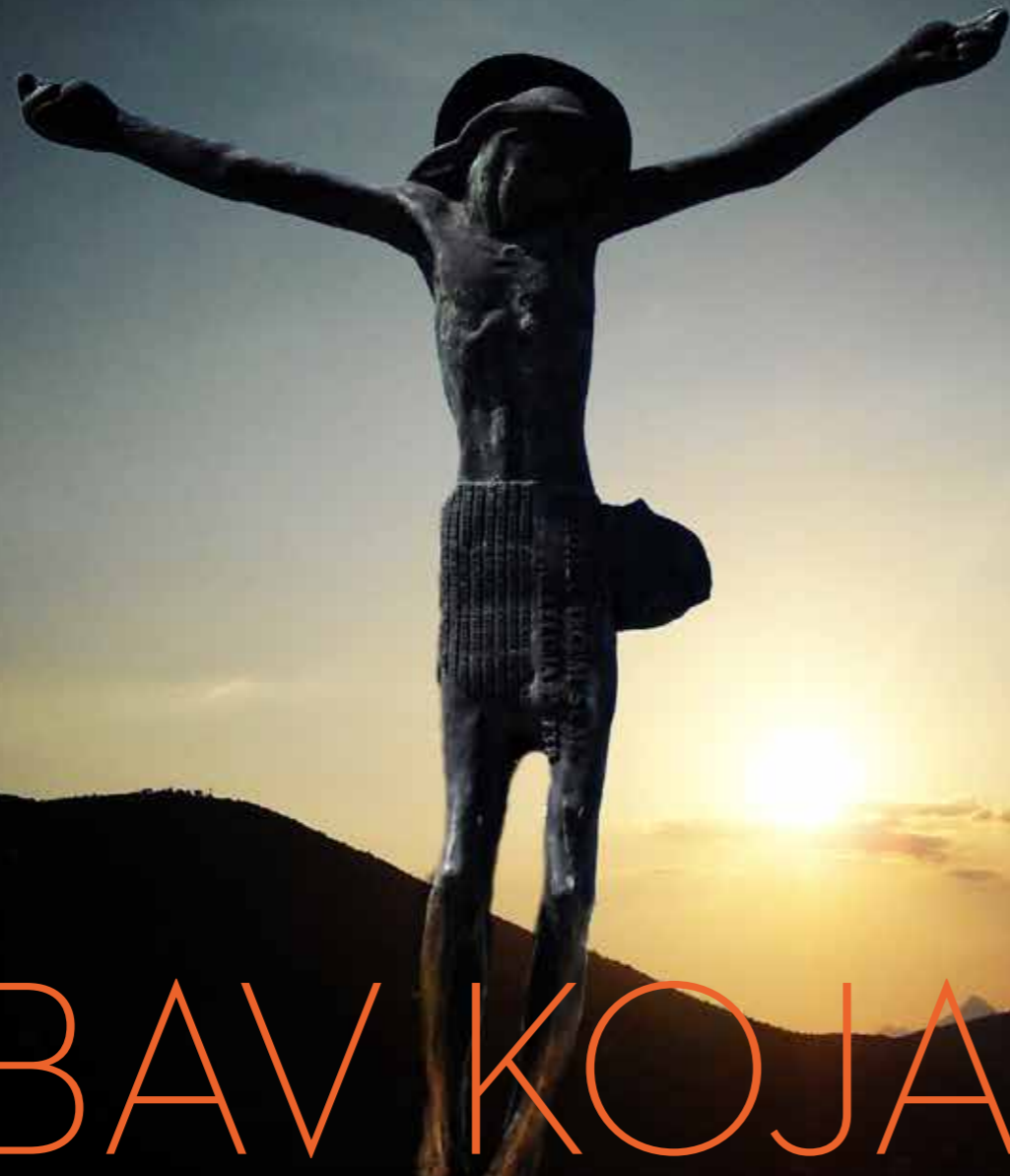
i đavao (usp. 2 Kor 6,14-15). Zato je prvi korak vjere krštenje koje čisti i oslobađa od svakoga grijeha, a vjera aktivira, oživljuje i ostvaruje milost krštenja da postane djelotvorna. Na taj se način Bog može kroz vjeru i krštenje ponovno nastaniti u našim srcima i njima dati novi, božanski život te ih uzdignuti u svoje nebesko Kraljevstvo.

Drugi razlog zašto samo vjera može voditi do Boga jest da jedino vjera može usmjeriti srce prema nečemu što je iznad nas i naših mogućnosti, tj. prema Bogu i njegovom kraljevstvu. Taj skok u nebesko kraljevstvo tako je velik i dalek da je gotovo neizmjeran i beskrajn da niti jedan čovjek ne može vlastitim umom i snagom učiniti taj skok. To je naravna istina koju je Aristotel shvatio. Potrebna je, dakle, Božja milost i pomoć koju čovjek prima samo kroz vjeru u Krista koji je posrednik između Boga i ljudi: „Ja sam Put i Istina i Život“, kaže Isus, „nitko ne dolazi Ocu osim po meni“ (Iv14,6) i „nitko ne pozna Sina doli Otac niti tko pozna Oca doli Sin i onaj kome Sin hoće

objaviti“ (Mt 11,27). Jedino nas Isus može probuditi i uskrisiti na novi i duhovni život. To je velika milosna istina koju je sv. Toma dodao. Po naravi smo zaista slijepi kao sove, istina, ali po *milosti* progledamo kao orlovi.

Ako se, dakle, želiš *probuditi* i iskusiti živoga Boga u svom srcu i životu, onda se predaj raspetom i uskrsnom Isusu, vjeruj u njegovo sveto Ime i otvori mu potpuno svoje srce kroz vjeru, čežnju i ljubav prema njemu. Tada će sigurno i tvojoj duši odgovoriti riječima koje je uputio Lazarovoj sestri nakon što ga je probudio i uskrisio od mrtvih: „Nisam li ti rekao: budeš li vjerovala, vidjet ćeš slavu Božju?“ (Iv 11,40)

„O moj Isuse, smiluj se meni jadnom grješniku! Ljubim Te, Gospodine, i tražim Te svim srcem! Molim Te pokaži mi svoje lice i objavi mi svoju slavu! Smiluj se meni i usliši moju molitvu! Volim Te, Isuse, i trebam Te od svega srca! Dođi Gospodine i pokaži se, dođi Gospodine i objavi se! Isuse, molim te, probudi me!“ Amen. Aleluja!

Isus je poželio biti krik Ljubavi. On je zauvijek svojom čistoćom preobrazio križ i oslobodio ga svakog prokletstva. Isus je učinio – modernim rječnikom rečeno „povrat imovine“ – jer križ je iznova vraćen sinovima svjetlosti.

LJUBAV KOJA JE PRIGRILILA KRIŽ

Nitko nije tako dobro „iskoristio“ smrt kao Isus. On je jedini prekinuo „lanac prokletstva“ i učinio prvi put u povijesti svijeta zaokret u kojem smrt nije „iskoristila“ čovjeka, već je čovjek „iskoristio“ smrt.

ČINJENICA JE DA SU SE LJUDI ODUVIJEK BOJALI SMRTI, OSOBITO DANAS KADA JE, KAO NIKADA VIŠE, PRISUTNA MEĐU ŽIVIMA. Smrt je i previše postala „živa“ i dominantna u načinu današnjega života. Ona više ne vlada samo nad mrtvima, jer vidimo je još izdaleka kako žive sapinje svojom porukom skončanja. Dolazi nam u različitim oblicima i načinima: vidimo je u obitelji, dolazi nam preko tv ekrana, prisutna je na svim kontinentima, u svim životnim razdobljima, u rodilištima, zatvorima, na

FRA GORAN AZINOVIĆ

igralištima i uz šetnice. Jednostavno, ona je svuda i samo vrebala kad će pronaći u našoj duši pukotinu da u nju zasadi svoju klicu koja će nas sapeti.

Tako je to oduvijek bilo među ljudima. Smrt je dolazila u naše živote, a mi smo bili nalik na pacijente koji čekaju da ih se prozove i da zauvijek napustimo „čekaonicu života“. I golema većina se tresu pred samom pomišlju na smrt i konac života. Možda je sveti Franjo bio rijetka iznimka jer je smrt u zanosu vjere nazvao „sestricom“. Uostalom zbog svoje sličnosti s

postajemo zapravo „dezerteri života“, Isus, otišavši na križ, čini „invaziju ljubavi“. Ljubav je otišla na križ i smrt nije porazila nasilnošću nego nježnom ljubavlju i milosrdnim predanjem. Jasno je: smrt se ne može ubiti smrću nego samo životom. Zato je Simone Weil zapisala: „Nikad ne smijemo ubiti ako ne prihvaćamo da budemo ubijeni. Smrt je nešto najdragocjenije što je dano čovjeku. Stoga je najveće bezboštvo ne znati je iskoristiti. Možda je najgore umrijeti loše! A možda je najčudesnije umrijeti dobro!“

Isus je poželio biti krik Ljubavi. On je zauvijek svojom čistoćom preobrazio križ i oslobodio ga svakog prokletstva. Isus je učinio – modernim rječnikom rečeno – „povrat imovine“, jer križ je iznova vraćen sinovima svjetlosti. Svojom je mukom, smrću na križu i uskrsnućem povratio tako najdragocjenije blago u duhovnu riznicu svijeta. Patnja je postala žrtva iz koje je rođena Ljubav koja je prigrlila križ.

Spasitelj je krik bio znak da raširenim rukama čvrsto iskazuje ljubav prema čovječanstvu. C. Peguy piše ovako: „Krik koji će uvijek odzvanjati s križa nije krik one dvojice razbojnika; razbojnik s lijeve i razbojnik s desne strane osjećali su samo čavle u šakama. Krist je, naprotiv, u sva četiri uda, u sva četiri jedna uda osjećao bol radi spasenja, osjećao probodeni bok. I srce koje je gorjelo. Srce izgorjelo od ljubavi. Srce razdirano ljubavlju.“ Krist je žrtvom posvetio križ i tako križ više nije sredstvo mučenja, već postade sredstvo spasenja.

Uskrsli Krist je znak ljubavi, i možda ga ljudi ne će prepoznati po križu, ali hoće po ranama. Rane govore samo jedno – prošlost je bila istinita. Uskrsli je onaj koji ima rane, u njegovim očima vidi se naše otkupljenje. On je onaj koji ima lice patnika, na njegovom licu prelijevaju se naša uskrsnuća i naša raspeća. Važno je upamtiti njegovo lice, jer čovjek ne može koračati zemljom a da pred sobom nema lice onoga koji ga je otkupio. Prvo što moramo kroz vjeru stvoriti, dušom i srcem tražiti jest Božje lice. Zato je papa Franjo nadahnuto na katehezi kazao: „Oduvijek me je zanimalo njegovo lice. Moje mi srce govori: Traži lice Njegovog! Da, lice

Tvoje, Gospodine, ja tražim! Ne skrivaj lica svoga od mene!“

Kršćani pred sobom moraju imati lice Isusovo, jer ako nema ju, onda im ne će ništa značiti ni lica ljudi! Lice je ranjivo i zato onaj tko vidi ranjenog Isusa, prepoznat će sva ranjena lica oko sebe. Rane bi prestale među ljudima onoga trena, kad bi ljudi vidjeli Isusove rane.

Ulazeći nedavno za vrijeme maskara u učionicu, vidio sam zanimljiv prizor. Svi učenici, osim jedne učenice na licima su imali maske. Tada sam je upitao: „Gdje je tebi maska? Zašto si ti bez maske?“ Ona je odgovorila: „I lice je maska!“ Možda bismo mi kršćani trebali umjesto maski nositi lice, ali lice čisto i iskreno kao lice Isusa raspetoga. Što su naša lica bez njegova Lica i naša raspeća bez njegova Raspeća, i naša uskrsnuća bez njegova Uskrsnuća?!

Važno je da na našim raspelima bude lik Isusa i njegovo lice. Ovako svjedoči francuski nobelovac LeClezio: „Kad sam bio dijete, moj je otac okačio na zid raspeće, ali bez ljudskog lika i lica. Bilo je samo raspeće. Ali meni je falilo tijelo na tome raspelu. Tada sam počeo zaboravljati. Čini mi se da sam ulaskom u kuću počeo brisati iz podsvijesti svoje lice, ali i lica svih onih koji su me okruživali.“

Stoga, naše raspeće mora imati Lice, to je lice Isusa raspetog i uskrslog. Možda to ponajbolje označava kip uskrsloga Isusa Krista koji se nalazi iza crkve u Međugorju. Kip nosi naziv Uskrsli, ali je Isus potpuno raširenih ruku kao Raspeće. Premda Uskrsli nije na križu, on je od svog tijela i ruku načinio Raspeće, jer ne postoji Uskrsli bez Raspetoga niti Raspeti bez Uskrslog. To zorno pokazuje ljubav, kada od vlastitoga života napravimo raspeće ljubavi, i shvatimo da je raspeće i uskrsnuće u nama, a ne oko nas. Stoga dopustimo Isusu da nam raširi ruke i da naše tijelo postane znak žrtve i predanja. Usudimo se gledati Krista koji je uskrsnuo probodenih ruku, jer u nebu ćemo ga jedino prepoznati po ranama koje mirišu po ljubavi koju je iskazao prema svima nama.

Kristom nazvan je „AlterChristus – Drugi Krist“. Bijaše neobičan, baš kao i njegov pogled na smrt. Nama koji nismo „neobični“ kao sveti Franjo ostaje pogled prema uskrsnome Kristu i ponizan poziv da nas spasi i za života i u trenutku kad nas smrt pokosi.

Krist je učinio zaokret, jer on je prvi čovjek koji nije čekao smrt. On je učinio suprotno i sam je krenuo ususret smrti. To je bila „povlastica milosti“. P. Claudel to komentira ovako: „Od svih povlastica čovječanstva Bog je za sebe izabrao samo ovu.“ Isus je jedini želio poći prema smrti, jer Život je poželio iznenaditi smrt koja je uvijek bila „iznenađenje“.

Dok mi ljudi nastojeći sačuvati život stalno bježimo,

Posebni izaslanik Svete Stolice stigao u Međugorje

U srijedu 29. ožujka, nakon Sarajeva i Mostara, posebni je izaslanik Svete Stolice za župu Međugorje, mons. Henryk Hoser, u pratnji provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenka Šteke, stigao u Međugorje. Mons. Hoser ovim započinje svoje poslanje koje mu je povjerio papa Franjo. Podsjetimo, 11. veljače 2017. Sveti je Otac zadužio mons. Henryka Hosera, nadbiskupa Varšave-Praga (Poljska), da pohodi Međugorje kao poseban izaslanik Svete Stolice. Svrha je ovoga poslanja zadobiti što dublje spoznaje o pastoralnoj situaciji ove stvarnosti, a prije svega o potrebama vjernika koji tamo odlaze na hodočašće, te potom sugerirati moguće pastoralne inicijative

za budućnost. Poslanje stoga ima isključivo pastoralni karakter.

Ispred župne kuće dočekali su ga fra Marinko Šakota, međugorski župnik, braća franjevci, časne sestre franjevke na službi u Međugorju, te okupljeni župljani i hodočasnici. Djeca iz međugorske župe darovala su mu i cvijeće. Nakon toga se mons. Hoser uputio prema župnoj crkvi sv. Jakova, gdje je jedno vrijeme proveo u molitvi, uputivši zatim i riječi zahvale svima koji su ga u Međugorju dočekali.

„Nalazimo se u mjestu u kojem se okuplja mnoštvo hodočasnika. Svi zajedno molimo zagovor Majke Božje, da otvori naša srca milosti Božjoj, da milosti Božjoj otvori i naše umove, da ih otvori milosti,

crkvenom nauku i Riječi Božjoj. Naš život je Duh Sveti, a On je duša Crkve. Tražimo Božju istinu, Božju istinu o sebi samima, tražimo također Božju istinu o čovjeku. Ovo mjesto molitve sada je poznato u cijelome svijetu. Sveti je Otac jako zainteresiran za razvoj pučke pobožnosti koja se događa u ovome mjestu. To je također dio moje misije – vrjednovati pastoral ovoga mjesta te predložiti smjernice koje bi se trebale ostvariti u budućnosti. Dolazim iz zemlje koja gaji iznimnu pobožnost prema Majci Božjoj. Marija je Kraljica Poljske. Želim svima vama da učinite Mariju Kraljicom svoga života. Za sada samo ovoliko“, rekao je nadbiskup Hoser, zazvavši Božji blagoslov na sve.

UČINITE MARIJU KRALJICOM SVOG ŽIVOTA!

PROPOVIJED NADBISKUPA HENRYKA HOSERA,
posebnog izaslanika Svete Stolice za Međugorje,
u Međugorju, 1. travnja 2017.

ŠIRITE CIJELIM SVIJETOM MIR PO OBRACENJU SRCA

Potrebna nam je nebeska intervencija. A prisutnost Blažene Djevice Marije
- to je ta intervencija. To je Božja inicijativa.

Draga braćo i sestre,

Ovaj put ću govoriti francuski. Oprostite mi što još nisam naučio lijepi hrvatski jezik.

Okupili smo se oko oltara na Petu korizmenu nedjelju. Pred nama su još dva tjedna do Uskrsa. Za tjedan dana je već Cvjetnica. Za dva tjedna, na kraju Velikoga tjedna, slavit ćemo najveći kršćanski blagdan. To je svetkovina uskrsnuća. Današnja biblijska čitanja govore upravo o uskrsnuću. Pokazuju nam tri perspektive, tri pogleda na uskrsnuće. Prvi pogled, prva perspektiva je povijesna. Znamo da je Isus Krist, Sin Božji i Sin Čovječji, živio na ovoj zemlji, u Palestini, u Svetoj zemlji. Znamo da su ga najavili, prorokovali proroci, kao što je prorok Ezekiel, kojega danas čitam. On navodi Božje riječi: „Ja ću otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova!“ I ponavlja: „Otvorit ću vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova!“ To je proročanstvo: on već vidi dolazak Mesije. Znamo da je Isus umro i da je uskrsnuo. I to je temelj naše vjere. Bez tog događaja uskrsnuća, naša vjera bila bi prazna.

Drugi pogled je liturgijski, to je korizmeni put. Četrdeset dana smo molili, i još uvijek molimo. Postili smo, i još uvijek postimo. Postali smo velikodušniji jer smo davali milostinju, i to ćemo i dalje činiti. Vi ovdje dobro poznate tu korizmenu duhovnost.

Taj liturgijski put pripreme istovremeno pokazuje i treći pogled, treću perspektivu. To je perspektiva našega života. Života svakoga od nas. Mi živimo za uskrsnuće. Mi hodimo prema uskrsnuću. Mi prolazimo kroz smrt kako bismo uskrsnuli. Konačni

cilj našega zemaljskog života je uskrsnuće. Na tom putu treba uskrsavati, anticipirajući tu konačnu perspektivu. A to djelomično uskrsnuće, to je naše obraćenje. Isus kaže i ponavlja: Postoji smrt tijela, ali on govori i o smrti duše, a smrt duše nam je mnogo opasnija prijetnja jer možemo umrijeti zauvijek. Dakle, kad god se obraćamo, okrećemo se prema Bogu koji je izvor života, izvor vječnoga života, i isto tako prema ljubavi, jer Bog je ljubav. Ljubav nam daje život. Milosrdna ljubav nam daje unutarnji mir, i ona nam daje životnu radost.

No postoje dva uvjeta. Prvi uvjet je vjera. Prije nego što bi učinio čudesa, Isus je tražio vjeru. „Vjeruješ li da ja to mogu učiniti?“ „Da, Gospodine, ja vjerujem! Čvrsto vjeru-

jem!“ I onda, ta vjera otvara naša srca za obraćenje, to otvaranje po sakramentu milosrđa, a to je sakramentalna ispovijed, i naše se srce otvara, čisti se i ispunja se Duhom Svetim i cijelim Trojstvom. Krist nam to potvrđuje kada u Knjizi Otkrivenja kaže da stoji na vratima našega srca i kuca na vrata. A ako Presveto Trojstvo stanuje u nama, mi postajemo hram Božji, Božje svetište.

Sada se vraćam na povijesnu perspektivu. U danima koji su pred

nama čitat ćemo u Evanđelju kako se mreža koju su bacili Kristovi neprijatelji sve više i više steže. Isusu sve više i više prijete. I on to zna. Zna bolje od njegovih apostola i učenika. No tu je netko tko ga slijedi, tko ga slijedi na tom putu muke. To je njegova majka, Blažena Djevica Marija. Ona je blizu, ona s njim trpi, ona osjeća nemoć. Sveti Ivan Pavao

II. govorio je o njezinoj tako teškoj vjeri. Mi je često zovemo Gospa od Sedam Žalosti. Njezin su život pratile patnja i bol. I sada njezina patnja, njezina muka rastu zajedno s Kristovom patnjom, sve do samoga Križa. Kada molimo križni put, na četvrtom postaji vidimo kako Marija susreće svojega Sina. A Evanđelje nam kaže da je ona bila očevidac, svjedok nje-

gove strahovite smrti na Križu. Na svoje je ruke primila izmrcvareno tijelo svojega Sina. A kršćanska nam predaja kaže da je ona prva, još prije Marije Magdalene, susrela uskrsloga Isusa.

I onda, u perspektivi života svakoga od nas, u perspektivi uskrsnuća – ona je tu! Ona nas prati, ona nas slijedi, ona sudjeluje u našim patnjama i u našoj mucu ako to živimo u Božjoj perspektivi. Ona nas hoće spasiti, dovesti nas obraćenju. Mi moramo osjetiti njezinu duhovnu nazočnost.

Zovemo je, napose ovdje, Kraljica Mira. U litanijama Blažene Djevice Marije, dvanaestak puta je zovemo Kraljicom. Zaziv Kraljica Mira je pri samom kraju. Marija je Kraljica. Mi razmatramo slavna otajstva krunice i njezino krunjenje za Kraljicu neba i zemlje. Ona ima udjela u karakteristikama kraljevanja svojega Sina kao Stvoritelja neba i zemlje. I njezino

je kraljevanje univerzalno. Ona je posvuda i njezino je štovanje posvuda dopušteno. Dakle, mi joj zahvaljujemo i govorimo hvala za njezinu stalnu prisutnost uz svakoga od nas.

Kraljica Mira – to je plod obraćenja. Ona unosi mir u naša srca i po tome postajemo ljudi mira u svojoj obitelji, u svojem društvu i u svojoj zemlji. Mir je ugrožen u cijelome svijetu. Sveti Otac kaže da je treći svjetski rat u dijelovima već tu. A najgori od svih ratova su građanski ratovi koji se vode među stanovnicima iste zemlje.

Ja sam, draga braćo i sestre, živio 21 godinu u Ruandi, u Africi. Godine 1982. tamo su bila ukazanja Blažene Djevice Marije. Ona je predvidjela genocid u Ruandi oko deset godina unaprijed. Deset godina unaprijed. Tada nitko nije razumio tu poruku. Taj je genocid izazvao milijun žrtava u roku od tri mjeseca. Ukazanja Blažene Djevice Marije već su priznata.

Predstavila se kao Majka Riječi, Majka Vječne Riječi.

Dakle, to štovanje, koje je ovdje tako intenzivno, od najveće je važnosti i potrebno za cijeli svijet. Molimo za mir jer su destruktivne snage danas neizmjerne. Trgovina oružjem ne prestaje rasti. Ljudi se sukobljavaju,

obitelji se sukobljavaju, društva se sukobljavaju. Potrebna nam je nebeska intervencija. A prisutnost Blažene Djevice Marije – to je ta intervencija. To je Božja inicijativa.

I zato, želim vas ohrabriti i potaknuti u svojstvu posebnog Papina izaslanika. Širite cijelim svijetom mir po obraćenju srca.

Najveće čudo Međugorja – to su ovdašnje ispovjedaonice. Sakrament praštanja i milosrđa. To je sakra-

ment uskrsnuća. Zahvaljujem svim svećenicima koji dolaze ovamo ispovijedati, kao danas kada je pedesetak svećenika u službi naroda. Ja sam više godina radio u zapadnim zemljama, u Belgiji, u Francuskoj, i kažem vam da je ispovijed nestala, da individualna ispovijed više ne postoji, osim tu i tamo. Dakle, svijet se suši, ljudska se srca zatvaraju, zlo raste, sukobi se množe. Budimo, dakle, apostoli radosne vijesti obraćenja i mira u svijetu.

Ovdje sam čuo riječi koje kažu da su nevjernici oni koji još nisu osjetili Božju ljubav, jer onaj koga takne Božja ljubav i milosrđe, koji su neodoljivi, ne može se oduprijeti. I evo, mi smo svjedoci onoga što spašava život. Mi smo svjedoci onoga što spašava svijet.

Braća franjevci su mi rekli da ovamo dolaze hodočasnici iz osamdeset zemalja. To znači da se ovaj poziv proširio sve do nakraj zemlje, kao što je rekao Krist kad je poslao svoje apostole. Vi ste, dakle, svjedoci Kristove ljubavi, ljubavi njegove majke i ljubavi Crkve.

Neka vas Bog učvrsti i blagoslovi. Amen.

Prevela: Lidija Paris

POZDRAVNI GOVOR FRA MARINKA ŠAKOTE, ŽUPNIKA ŽUPE MEĐUGORJE NADBISKUPU HENRYKU HOSERU NA VEČERNJOJ MISI, 1. 4. 2017.

Vrlo poštovani i dragi nadbiskupe Henryk Hoser!

Moje riječi su malene da izraze sve što osjećam još od 11. veljače ove godine, od blagdana Gospe Lurdske, kada je naš dragi papa Franjo Vas imenovao svojim osobnim izaslanikom za Međugorje. Mislím da isto osjećamo ne samo ja nego i svi fratri i časne sestre franjevke u ovoj župi, svi župljani ove župe i svi hodočasnici koji su sada ovdje i diljem svijeta: tu milost koja se izljevna na nas i tu radost koja izvire iz naših srdaca da smo upravo mi dočekali da nakon trideset i šest godina velikih Božjih milosti u ovoj župi i preko ove župe po cijelom svijetu k nama dođete iz nama drage i bliske sestre Poljske, Vi, nadbiskup Varšave-Praga, Henryk Hoser! Vi, čovjek otvorena i široka srca koji umije slušati i razumjeti što se ovdje u župi Međugorje i preko Međugorja u svijetu događa!

Tolike su se milosti i molitve ovdje izlile! Tolike suze! Tolika su srca pojedinaca i obitelji doživjela obraćenje, a potom i pomirenje nakon što su iskusili milosrdnu Božju ljubav u molitvi krunice,

u euharistiji, ispovijedi, klanjanju Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu, molitvi pred križem, u postu – u župnoj crkvi, na Po-dbrdu i Križevcu. U tolikim se srcima otopio led i raskinuli se lanci robovanja grijehu, mržnji i ovisnostima u iskustvu Božje ljubavi i blage prisutnosti naše drage Gospe! Klica svećeničkog i redovničkog zvanja rodila se ovdje u stotinama ljudi iz cijelog svijeta! Tisuće molitvenih skupina diljem svijeta inspirirane su duhovnošću koju su primile u ovoj župi.

Svjedoci smo kako se Crkva obnavlja i živi ovdje u Međugorju i preko Međugorja, gdje se okuplja u molitvi oko Majke Marije kao nekoć apostoli na Duhove.

Hvala Vam, poštovani i dragi nadbiskupe Henryk Hoser! Hvala Vam što ste odlučili doći u Međugorje! I s nama sada slaviti svetu euharistiju – susret otvorena i radosna srca s našim Gospodinom, Isusom Kristom, koji je cilj i smisao svega što se u Međugorju događa!

Cenacolo

Zajednica
BlaženstavaZajednica
Marijina svjetla

Majčino selo

Brdo ukazanja

Proteklih dana u Međugorju se najčešće čula riječ „hvala“: „Bogu hvala“, „Hvala Svetom Ocu“ i „Hvala Vam, poštovani i dragi nadbiskupe Hoser“.

Međugorje, a s njim i tisuće i tisuće ljudi diljem svijeta, koji dišu istim duhom, rado su i zahvalno dočekali vijest da je s najviše instance u Crkvi poslan čovjek da vidi što se to u Međugorju događa. Donosimo neke od izjava župljana Međugorja, koje zorno svjedoče u kakvom je ozračju proteklih dana živjela ova župa.

ANTE ILIĆ

Ovo smo čekali svih ovih 36 godina i hvala Bogu dočekali. Izbor mons. Henryka Hosera, koji je u svetištu Naše Gospe Žalosne u Ruandi, kao papinski vizitator već imao slično poslanje, zasigurno nije slučaj. Koliko sam mogao primijetiti, mons. Hoser ovih je dana bio uistinu vrlo aktivan. Moglo ga se vidjeti na Brdu ukazanja, u Majčinu selu, Cenacolu i na brojnim drugim mjestima. Iako, kako je i sam rekao, pitanja ukazanja nisu u njegovoj nadležnosti već je ovdje isključivo zbog pastoralnih pitanja, ne sumnjam da će komisija koja promatra međugorska zbivanja njegova zapažanja uzeti kao vrlo referentna.

FRANJO VASILJ

Nisu samo čudesa razlog zbog kojega toliki dolaze u Međugorje. Osjećaj posebnoga mira i zajedništva u Kristu po Mariji ono je čime Međugorje tolike privlači. Počesto su o Međugorju promišljali, pisali i donosili prosudbe upravo oni koji u Međugorju nisu nikada ni bili, a ono što je ovdje i najvažnije vidi se i osjeća samo srcem. Da bi netko stvarno upoznao Međugorje i shvatio njegovo pravo značenje, u Međugorje treba i doći te ga osobno doživjeti. Stoga, dolazak posebnog izaslanika pape Franje u Međugorje od srca pozdravljam.

KATARINA ŠIMOVIĆ

Ovim je činom papa Franjo usmjerio veliku pažnju na Međugorje i pokazao koliko mu je do Međugorja stalo. Crkva dakle događaje u Međugorju prati s velikom pozornošću i brigom. Možda je presmiono reći da je ovo prvi korak u priznanju Međugorja kao svetišta, no vrlo su znakovite riječi mons. Hosera da je u vremenu u kojem živimo potrebna nebeska intervencija, a prisutnost Blažene Djevice Marije ovdje u Međugorju upravo je ta intervencija.

Konferencija za medije posebnog izaslanika mons. Henryka Hosera

U MEĐUGORJU MOŽEMO OPET NAĆI SVJETLO

Zašto toliki ljudi dolaze ovamo? S jedne strane, sigurno su čuli za ono što se zove međugorska ukazanja, koja su počela 1981. S druge strane, oni koji dolaze, otkrivaju nešto izvanredno. Prva stvar je ozračje, atmosfera mira i smirenja. Isto tako atmosfera unutarnjega mira, smirenja srca. Otkrivaju isto tako veliki prostor duboke duhovnosti. Ponovno otkrivaju ili otkrivaju po prvi put u svom životu smisao za sveto. U Međugorju susreću sakralno vrijeme i sakralni prostor. Sakralno znači pridržano na poseban način za Boga.

U SRIJEDU 5. TRAVNJA, U 16 SATI, U DVORANI SVETOG IVANA PAVLA II. UPRILIČENA JE JEDNOSATNA KONFERENCIJA ZA MEDIJE PAPINA POVJERENIKA ZA MEĐUGORJE, DR. HENRYKA HOSERA. Iako je bilo prijavljeno

pedesetak novinara, interes je bio mnogo veći. Konferencija se prevodila na hrvatski, engleski, talijanski, njemački i francuski, i na tim su jezicima novinari mogli postavljati pitanja. Prijevod je bio omogućen na poljskom, španjolskom i slovačkom jeziku.

Na početku konferencije nazočnima se obratio dr. fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Marijina.

- Poštovani djelatnici medija, poznato vam je da je 11. veljače 2017. tiskovni ured Svete Stolice priopćio da je Sveti Otac Franjo imenovao posebnog izaslanika Svete Stolice za Međugorje u osobi njegove ekselencije nadbiskupa mons. dr. Henryka Hosera, aktualnog ordinarija nadbiskupije Varšava-Prag u Poljskoj. Svrha poslanja jest 'zadobiti što dublje spoznaje o pastoralnoj situaciji

ove stvarnosti, a ponad svega o potrebama vjernika koji tamo dolaze na hodočašće, te na osnovu njih sugerirati moguće pastoralne inicijative za budućnost. Poslanje će stoga imati isključivo pastoralni karakter. Predviđeno je da mons. Hoser, koji će nastaviti vršiti službu nadbiskupa u Varšavi-Pragu, završi svoje poslanje do kraja nadolazećeg ljeta.' Evo, to je bilo priopćenje Svete Stolice. Sukladno ovoj najavi, nadbiskup je došao u Međugorje kao posebni izaslanik. Kako je priopćeno iz Apostolske nuncijature u Bosni i Hercegovini, nadbiskup je danas htio susresti vas, poštovani medijski djelatnici. Zato predajem riječ nadbiskupu koji će vam se obratiti, a nakon obraćanja odgovorit će na nekoliko vaših pitanja.

U prvom je dijelu konferencije nadbiskup mons. dr. Henryk Hoser nazočnima još jednom kratko objasnio okvir njegove misije u Međugorju, koju je definirala Sveta Stolica. O dojmovima koje je kroz proteklih tjedan dana

...Papa sigurno razmatra sav istraženi materijal i obavljen posao, no mislim da će u njegovu sudu ulogu igrati i činjenica da je Međugorje tako važno mjesto u perspektivi nove evangelizacije.

stekao o Međugorju mons. Hoser je rekao:

- Ovo je moj prvi posjet Međugorju, došao sam bez poznavanja situacije na licu mjesta, ali sam znao da je riječ o međunarodnom hodočasničkom mjestu. Koristit ću francuski jezik jer je on vrlo dugo, a i danas jest, jezik diplomacije. Vi sigurno od mene očekujete moje dojmove, moje zaključke. Prva stvar koju bih želio naglasiti vrlo je bitna činjenica da neka- da Međugorje nije bilo poznato u svijetu. Bilo je to malo mjesto izgubljeno negdje među brdima, što je i značenje njegova imena. Sada je Međugorje poznato širom svijeta, i treba isto tako znati da hodočasnici dolaze iz 80 zemalja svijeta. Što se tiče važnosti ovoga hodočasničkog mjesta, može ga se uspoređivati s drugima. Primjerice, u Međugorje dolazi svake godine po dva i pol milijuna hodočasnika, u Lourdes šest milijuna, no Lourdes postoji već 150 godina. Međugorje je staro jedva 36 godina. To je vrijeme da se napravi prva bilanca, prva procjena koja je vrlo važna za budući razvitak ovoga mjesta.

No zašto toliki ljudi dolaze ovamo? S jedne strane, sigurno su čuli za ono

što se zove međugorska ukazanja, koja su počela 1981. S druge strane, oni koji dolaze, otkrivaju nešto izvanredno. Prva stvar je ozračje, atmosfera mira i smirenja. Isto tako atmosfera unutar-njega mira, smirenja srca. Otkrivaju isto tako veliki prostor duboke duhovnosti. Ponovno otkrivaju ili otkrivaju po prvi put u svom životu smisao za sveto. U Međugorju susreću sakralno vrijeme i sakralni prostor. Sakralno znači pridržano na poseban način za Boga.

Obično se kaže da je Međugorje mjesto marijanskoga štovanja, i to je istina,

ŽIVIO SAM 21 GODINU U RUANDI I SUDJELOVAO U RADU LIJEČNIČKE KOMISIJE ZA UKAZANJA KOJA SU POČELA GODINU DANA POSLIJE MEĐUGORJA. BLAŽENA JE DJEVICA MARIJA VEĆ POKAZALA SPEKTAR GENOCIDA KOJI SE DOGODIO 12 GODINA POSLIJE. I TO JE BILO JEDNO UPOZORENJE. PORUKA JE SLIČNA ONOME ŠTO SE GOVORI OVDJE U MEĐUGORJU, POZIV NA OBRAĆENJE, NA MIR, I TA JE UKAZANJA CRKVA PRIZNALA. TO SU DAKLE SESTRINSKA MJESTA, REKAO BIH, PO POVIJESNOM KONTEKSTU I PO VREMENSKOJ BLISKOSTI, SAMO GODINU DANA RAZLIKE.

no ako uđemo u dubinu, vidimo da je štovanje u Međugorju u bitnome kristocentrično, zato što je u središtu slavljenje euharistije, prenošenje Božje riječi, klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom, gdje čovjek otkriva da je Presveti

sakrament stvarna Isusova nazočnost u njegovu božanstvu i njegovu čovječstvu. Neki otkrivaju molitvu krunice, koja je meditativna molitva o otajstvima naše vjere. I konačno, moleći križni put, ulaze u vazmeno otajstvo, što znači muku, smrt i uskrsnuće Kristovo. Zaključujem ovu panoramu najjačim naglaskom, a to je sakrament praštanja, osobna i personalizirana ispovijed.

S vjerskoga stajališta, Međugorje je vrlo plodna zemlja. U ovim godinama brojimo 610 redovničkih i svećeničkih zvanja potaknutih Međugorjem. Najveći broj je u Italiji, SAD-u i Njemačkoj.

Znajući za krizu zvanja, napose u starim kršćanskim zemljama, kao u Zapadnoj Europi, vidimo da je to nešto novo i katkada potresno.

Ako brojimo podijeljene pričesti, jer je to jedini način da se ustanovi broj hodočasnika, naravno s prostorom za pogrešku, podijelilo se 37 milijuna pričesti, računajući od 1986. do 2016. Broj hodočasnika je još i veći jer svi ne pristupaju pričesti.

U procjeni situacije Međugorja treba razlikovati tri prostora.

Prvi je prostor župa koja postoji odavno, koja služi župljanima koji su tu, koji ovdje žive, i čiji je broj u 10 posljednjih godina porastao za tisuću ljudi koji su se nastanili ovdje, možda već i više. Ova župa, koja ima svoju povijest, koja je tridesetih godina prošloga stoljeća sagradila križ iznad Međugorja, prihvatila je današnji međugorski fenomen. U tu povijest župe spada i posebna, osobna povijest onih koje zovemo vidioći.

...OVA UKAZANJA NISU VEZANA ZA JEDNO MJESTO. U LOURDESU BLAŽENA DJEVICA MARIJA UVIJEK SE UKAZIVALA U ŠPILJI. U FATIMI IZNAD HRASTA KOJI JE TAMO RASTAO. OVDJE, PREMA ONOME ŠTO KAŽU VIDIOCI, UKAZANJA SLIJEDE OSOBU. KOD KUĆE, NA PUTU, U CRKVI ITD. TO SU SPECIFIČNOSTI KOJE OTEŽAVAJU PROCJENU.

Drugi su krug, drugi prostor, hodočasnici. Kako sam rekao, do 2 500 000 godišnje. Taj broj ima tendenciju rasta. Jasno, to je ogroman izazov za svećenike koji služe na ovom mjestu. Taj fenomen je izazvao rast sadašnje infrastrukture koja mora odgovoriti na potrebe hodočasnika, a u to spada i ova dvorana, kapelica klanjanja, otvoreni prostor za mise na otvorenom. To su neki elementi koji su bili dodavani po potrebi zbog dolaska hodočasnika. S druge strane vidimo kako se razvija mjesto. Ima sve više i više hotela, restorana, trgovina, to me već podsjeća na mali Lourdes. Ne zna se da je Lourdes drugi hotelski grad u Francuskoj, poslije Pariza. Možda je to budućnost i Međugorja u odnosu na Sarajevo. Dakle, broj stanovnika je u porastu, a raste i kapacitet smještaja hodočasnika.

No vidimo i treći prostor. U Međugorju su se nastanile zajednice, udruge, socijalne i karitativne aktivnosti, mislimo da ih je tridesetak. Neki su međugorske inspiracije, ovdje su im korijeni. Ali ima i onih koji su došli iz drugih zemalja, koji su utemeljeni negdje drugdje, i nastanili su se ovdje kako bi živjeli to ozračje, taj međugorski fenomen.

Ovdje postoje i izvorne kreacije, napose spominjem djelo koje su stvorili oci franjevci, karitativnu ustanovu, Majčino selo. Vrijedi ga posjetiti ako vas to zanima, jer je riječ o praćenju života u raznim fazama, napose života u poteškoćama: siročad, mladi u poteškoćama, ovisnici o drogama, alkoholu i sličnom, hendikepirani. I to je izraz aktivne ljubavi koja je usko vezana uz kršćansku vjeru. Ima i jedno djelo koje se zove Kuća mira, koju su isto tako ustanovili oci franjevci, kuća za zatvorene duhovne vježbe u tišini. Kroz Kuću mira prošlo je već 1 200 skupina s više od 42 000 sudionika. Ta vrsta duhovnih vježbi, seminara, preobražava ljude iznutra.

Tu su i seminari – još jedna invencija međugorske župe. Seminari su godišnji, održavaju se jednom godišnje. Već 23 godine postoji jedan koji je otvoren za sve, već 21 godinu seminar samo za svećenike, to je izobražavanje svećenika, već 17 godina postoje seminari za bračne parove, a već 4 godine novi tip seminara za liječnike i medicinsko osoblje. Prošle se godine održao prvi

seminar za život, za zaštitu ljudskoga života. Tu je i seminar za osobe s invaliditetom. Dakle – sve ovo pokazuje intenzitet kršćanskoga života ovdje, u Međugorju, i to je neka vrsta modela koji se može primijeniti i drugdje.

Ono što svetišta danas u svijetu nude takve je vrste da je papa Franjo problematiku svetišta s Kongregacije za kler prebacio na Kongregaciju za novu evangelizaciju. Tu ljudi primaju nešto što ne nalaze kod kuće. U mnogim našim starim kršćanskim zemljama individualna ispovijed više ne postoji. U mnogim zemljama nema klanjanja pred Presvetim, u mnogim zemljama se ne pozna križni put, ne moli se krunica. U francuskoj Bretanji jednom su mi rekli da se tamo zadnji put molio križni put prije trideset godina. Jasno je da takvo isušivanje duhovnoga i sakralnoga prostora izaziva sveopću krizu vjere.

A ovdje ljudi dolaze na izvor, ovdje taže svoju žeđ za svetim, žeđ za Bogom, žeđ za molitvom koju otkrivaju kao neposredan kontakt s Bogom. Rekao bih da Boga osjećaju i zahvaljujući Blaženoj Djevici Mariji.

U Međugorju se naglasak stavlja na Mariju kao Kraljicu Mira. Može se reći da to nije ništa novo jer širom svijeta postoje crkve koje su posvećene Kraljici Mira, no kad pogledamo svjetski kontekst našega života danas, vidimo ono što papa Franjo naziva trećim svjetskim ratom u dijelovima. To znači fragmentarno. Najokrutniji oblik, onaj koji najviše ranjava i uništava, jesu građanski ratovi. Vi koji živite na Balkanu nedavno ste proživjeli takav građanski rat. Ja sam proživio genocid u Ruandi. Sada vidite da se u Siriji na Bliskom istoku uništava zemlju najstarije kršćanske prisutnosti. Koriste se i kemijerska oružja. To je naš današnji krajolik. I koliko je političkih sukoba u svakoj zemlji. Dakle, obraćanje Gospi Mira po mom je mišljenju bitno. Specifična je uloga Međugorja ovdje od najveće važnosti.

Vi biste, dragi prijatelji, trebali biti nositelji Radosne vijesti. Recite cijelom svijetu, eto, u Međugorju možemo opet naći svjetlo. Trebaju nam ta posebna mjesta svjetla u svijetu koji tone u mrak. Želim vam isto tako da se upišete na neki seminar ovdje, na neku temu, kako biste otkrili nešto što ne možete ni zamisliti. Hvala!

U drugom dijelu konferencije za medije, novinari su imali mogućnost postaviti pitanja posebnom izaslaniku. Donosimo neka od njih.

Danuta Liese, Poljska: Je li moguće da neki svećenik iz Poljske bude stalno u službi hodočasnika u ovoj župi? Ne samo povremeno kao gost, nego stalno?

- Mislim da je na ocu provincijalu da vidi s provincijama u Poljskoj da pošalju stalnoga svećenika, kao što ima i drugih ovdje.

Sanja Pehar, Radio MIR Međugorje: Iz iskustva koje ste imali ovih dana, gdje vidite Međugorje u novoj evangelizaciji koju Crkva toliko naglašava?

- Mislim da Međugorje već predstavlja novu evangelizaciju. Brojke koje sam naveo to dokazuju. Isto tako, rastuća dinamika nazočnosti hodočasnika ovdje znači da i potrebe rastu.

Ivica Đuzel, HRT: Pronašao sam na internetu podatak da ste prošli tjedan već razgovarali s vidiocima, s ljudima koji su, da tako kažemo, imali taj bliski susret. Kakav su dojam ostavili na Vas?

- Točno je da kontakt s vidiocima spada u moje poslanje, ali ne u smislu dubinskog proučavanja, jer to spada na doktrinarnu komisiju koju predvodi kardinal Ruini. Vidioci su bili u Vatikanu i tamo ispričali svoju priču, svoja iskustva itd. S vidiocima koje sam ovdje susreo imao sam posve normalan, vrlo neposredan kontakt. Ne valja zaboraviti da to više nisu „momci i djevojke“, to više nisu djeca. Neki od njih su već i bake. Da bi se cijenilo njihovu ulogu, treba vidjeti i to da su uronjeni u normalan

život, u obiteljski život, u profesionalan život, moraju skrbiti za život svoje djece i svojih unuka, i to ih, po njihovim brigama, čini bliskima svima nama. Neki su bolesni, drugi se brinu kako zaraditi za život itd. Normalan život, rekao bih. Oni su – tako kažu – imali povlasticu tih interioriziranih ukazanja. Nije moja uloga da se izjašnjavam o autentičnosti ili neautentičnosti ukazanja. Crkva se još nije izjasnila.

Ivan Ugrin, Slobodna Dalmacija: U jednoj je poruci ovdje Gospa rekla da je došla nastaviti djelo koje je započela u Fatimi...

- Možete čitati povijest priznatih ukazanja. Mogu spomenuti, na primjer, La Salette – polovica 17. stoljeća, Rue du Bac, Lourdes, Fatimu, Banneux u Belgiji – godina dolaska Hitlera na vlast, ne zaboravite to, ali i Guadalupe u Južnoj Americi – kolonijalno osvajanje američkih indijanaca... U svim tim ukazanjima postoji zajednički nazivnik, Blažena Djeвица Marija poziva na obraćenje, na odbacivanje grijeha, i pokazuje izazove svakoga razdoblja. Na kraju bih spomenuo i ukazanja u Kibehu. Živio sam 21 godinu u Ruandi i sudjelovao u radu liječničke komisije za ukazanja koja su počela godinu dana poslije Međugorja. Blažena je Djeвица Marija već pokazala spektar genocida koji se dogodio 12 godina poslije. I to je bilo jedno upozorenje. Poruka je slična onome što se govori ovdje u Međugorju, poziv na obraćenje, na mir, i ta je ukazanja Crkva priznala.

To su dakle sestrinska mjesta, rekao bih, po povijesnom kontekstu i po vremenskoj bliskosti, samo godinu dana razlike. Postojale su mnoge sumnje jesu li vidioci istiniti ili ne, izmišljaju li bajke itd. Neki su, uostalom, bili odbačeni. Pozivam vas, dakle, na strpljivost, što je složeniji problem, to više treba vremena da se dođe do doista valjanih zaključaka.

Paolo Brosio, Mediaset Mondadori: Vidio sam Vašu fotografiju na Brdu ukazanja pored Gospina kipa i to me duboko ganulo. U Italiji se čuje da je kardinal Ruini nakon tri i pol godine završio s radom komisije i utvrdio autentičnost prvih tjedana, prvih mjeseci ukazanja. Što mislite o tim zaključcima? Jeste li pročitali zaključke komisije?

- Nažalost nisam pročitao materijal te komisije jer nije bio objavljen. Po povratku u Vatikan mogao bih dobiti pristup, ili ba-

rem razgovarati s kardinalom Ruinijem, no zasada ne mogu ništa reći. Moje se poslanje sastoji ne samo u tome da ispitam osobe koje ovdje rade, koje su odgovorne ili nisu odgovorne za situaciju, nego i da posjetim hodočasnička mjesta. Zato sam se popeo tim ne baš laganim putem do Gospina kipa, koji zavrjeđuje da svi do njega dođu, samim time što kip tamo stoji, i tamo sam susreo skupinu hodočasnika, među ostalima i iz Poljske, pa sam im se obratio s nekoliko riječi o marijanskom štovanju. Tisak je, naravno, već rekao da sam odveo skupinu hodočasnika, no to nije istina.

Darko Pavičić, Večernji list: Kad govorite o zbivanjima u Međugorju, Vi govorite o ukazanjima, a ne o navodnim ukazanjima. Vjerujete li Vi da se ovdje doista radi o ukazanjima, odnosno o čemu ste razgovarali s mostarskim biskupom Ratkom Perićem koji u njih ne vjeruje, koji ih osporava?

- Suzdržavam se od davanja svojega suda, to je jasno, jer ne poznajem sve pojedinosti, ne poznajem golem posao koji je obavila Ruinijeva komisija. Ako govorim o ukazanjima, to je jednostavno zato što se ovdje koristi taj izraz. Ja to kažem pod navodnicima

ma, no kad govorim, navodnike se ne vidi. I ja, kao i vi, očekujem konačan sud te komisije, i napose Pape koji će se izjasniti.

Ivan Pavković, Al Jazeera: **Što Papa zapravo misli o Međugorju, o ukazanjima i o ovim plodovima o kojima govorite?**

- To je jako dobro pitanje, no jasno je da ja ne znam što misli Papa. Nije mi rekao. Dakle, treba čekati, jer Papa sigurno razmatra sav istraženi materijal i obavljen posao, no mislim da će u njegovu sudu ulogu igrati i činjenica da je Međugorje tako važno mjesto u perspektivi nove evangelizacije. Mislim da i to može imati određenu težinu kod konačnog suda. Ne govorim o posljednjem sudu, nego o konačnom sudu.

Ines Grbić, Laudato TV: **U izjavi koju ste dali prije dolaska rekli ste da ćete svoju misiju morati obavljati u posve drugačijim uvjetima i na drugačiji način. Zanima me kakvi su to uvjeti i kakav način koji se razlikuje od Vašeg dosadašnjeg**

rada? Rekli ste da su ova Marijina ukazanja značajno drugačija od prijašnjih. Što je ovdje specifično drugačije?

- Sigurno ste primijetili, gospođo, specifičnost ukazanja koja imaju novi format, rekao bih, koji u prošlosti možda nije bio poznat u toj dimenziji. Najprije trajanje onoga što nazivamo međugorskim ukazanjima. To traje već 36 godina. Međugorski vidioci, to je kao što pjevamo u Predslovlju, „sine fine dicentes“, iako iz životopisa nekih svetaca poznajemo taj fenomen ukazanja cijeloga života. Druga specifičnost je njihov broj. Neki su zbrojili čak 47 000 individualnih ukazanja. Šestero vidjelaca imaju osobna ukazanja, što u vremenskom razmaku od 36 godina možda daje tu brojku, ne znam. Dalje, ova ukazanja nisu vezana za jedno mjesto. U Lourdesu Blažena Djevica Marija uvijek se ukazivala u špilji. U Fatimi iznad hrasta koji je tamo rastao. Ovdje, prema onome što kažu vidioci, ukazanja slijede osobu. Kod kuće, na putu, u crkvi itd. To su specifičnosti koje otežavaju procjenu.

Prevela: Lidija Paris

Molitva

U zrcalu prepoznajem umor i glad.

Osjećam nemoć gledajući svoje granice.
Želim se poboljšati, promijeniti, uspjeti...
I uvijek se iznova razočaram
jer ne uspijevam kako bih želio.

Moram li uspjeti? Ne znam.
Možda za neke stvari nije vrijeme,
možda za puno stvari nisam zreo.
Možda je samo potrebno želje i nastojanje
u razgovoru staviti pred Boga.
Možda je dobro njega pitati
za svaki korak u životu.

U zrcalu prepoznajem umor i glad,
a duboko u sebi osjećam potrebu stati.
Zaustaviti se i oslušivati tišinu.

*Gospodine,
daruj mi hrabrost u tišini
razgovarati s tobom.
Ne mogu donijeti mudru odluku
ako tebe nisam prije pitao.
Ne mogu prepoznati što je dobro
ako s tobom nisam razgovarao.
Daruj mi snage zaustaviti se
i razgovarati s tobom.*

fra Stanko Ćosić

DARKO PAVIČIĆ

U MEĐUGORJE SAM DOŠAO U SRIJEDU PREDVEČER, OKO 19 SATI. Tri i pol sata nakon dolaska posebnog Papina izaslanika mons. Henryka Hosera, koji je stigao taman negdje nakon što je izmoljena krunica Božjeg milosrđa, koju je Radio Mir Međugorje odlučio nastaviti emitirati i nakon Godine milosrđa. U vožnji autocestom prema Međugorju doznao sam da je mons. Hoseru priređen srdačan doček. Nisam odmah mogao pogledati video isječak s interneta pa sam to učinio na jednom odmorištu. Vidjela se srdačna dobrodošlica i odlazak u crkvu, molitva i kratak nagovor koji je odmah dao naslutiti da je Papin izaslanik došao u misiji dobre volje. Sljedećeg dana doznao sam da je taj doček imao i svoju sjenu, jer kolegama iz ostalih medija nije bilo moguće prići i izbliza snimiti Papina izaslanika, a da su im čak zaštitari (očito nenavikli na ovakva zbivanja i nemušt u ophođenju) branili ulazak u crkvu sv. Jakova. Šteta, jer smo ostali bez kvalitetnih snimaka toga povijesnog događaja i plasmana vijesti u veliki broj medija. No i ta nespretnost nije potamnila „dolazak Pape u Međugorje“, kako mi je rekao jedan župljanin, sretan što mu se ispunio životni san.

Međugorje je te večeri bilo ogrnuto svojim ubičajenim mirom. Prošetao sam oko crkve. Misa je taman završila. Klanjanja toga dana nije bilo pa su se hodočasnici uglavnom razišli po svojim pansionima. Ni u obližnjim restoranima nije bilo gužve. Sve je bilo mirno. Nekako dodatno mirno. Mons. Hoser bio je na svome prvom objedu u Međugorju, na večeri s međugorskim fratrima. Bila je to njegova prva noć pod međugorskim nebom.

Zaključio sam kako želi izbjeći novinare i susrete s njima. Očito nije želio nikakvo rastresanje, jer znatiželja nas novinara često je prevelika, pa pitamo i ono na što još nema odgovora, a mons. Hoser tek je stigao i kao iskusan pastir znao je da na pitanja na koja nema odgovora ne će moći precizno odgovarati. Zato sam odlučio, nekako iz prikrajka i nenametljivo, pratiti sve ono što se događa oko ovoga povijesnog posjeta.

Sljedećeg dana, u četvrtak, krenuo sam prema crkvi i opazio međugorskog župnika fra Marinka kako se penje stubama u stari župni dvor. Znao sam da je u njemu smješten

nadbiskup Hoser. Odlučio sam ga pričekati kako bih ga pozdravio kad obavi razgovor s njim. Sjeo sam na obližnji zidić. Sunce. Toplina. Mir i ugoda međugorskog proljetnog podneva. Naprosto, opipljiva milost. I – za desetak minuta evo fra Marinka s nadbiskupom Hoserom i njegovim tajnikom, izlaze iz župnog ureda. Krenuo sam prema njima i tek tada vidio da ih čeka i jedan čovjek na dnu stepenica. Kako sam se približio, čuo sam da pita župnika:

– Fratere, možete li mi ispovjediti suprugu? Ima karcinom...

Fra Marinka je to u tome trenutku naočigled malo smelo i odgovorio mu je da je u posjetu Papin izaslanik i da ga prati upravo na ručak u župnu kuću. A uz to je sigurno bio i pod velikim pritiskom svih mogućih organizacijskih obveza tih dana.

– Zar ne znate da je tu papin izaslanik? – upitao ga je u čudu župnik.

– Ne, nemam pojma. Moja žena treba ispovijed – odgovorio je muškarac, ne znajući da se zbog toga dolaska Papina izaslanika nalazi izravno u povijesti, u središtu povijesnih zbivanja. Njemu je ta dimenzija bila posve nepoznata i nepotrebna. Njemu je trebalo – sada!

Fra Marinko zastao je na trenutak, nekoliko koraka ispred njega bili su mons. Hoser i njegov tajnik.

– U redu, samo ću otpratit biskupa na ručak, a vi stanite kod onoga velikog slova „I“ i čekajte me sa suprugom. Dolazim za desetak minuta – odgovorio je.

Žena i muškarac došli su do slova „I“ koje označava informativni ured i čekali. Bio sam i ja nedaleko, čekajući da oni završe i da se javim župniku i upitam ga što će se dalje događati... Uobičajena novinarska znatiželja. Sunce je blago milovalo okoliš i doista je bilo milosno boraviti toga trenutka ondje. Vidio sam da su žena i muškarac bili silno tjeskobni, u grču, sa svojom golemom mukom. Tko zna kakva je to bolest, koliko su joj liječnici prognozirali života... razmišljao sam na tome suncu, koje je i mene, znatiželjnog novinara, i njih u grčevitoj mucu milovalo istim zrakama.

I doista, za kratko vrijeme pojavio se župnik i pozvao ženu u župnu kuću. Muškarac je otišao sjesti na isti onaj zidić na kojemu sam ja isprva sjedio. I onda mi je munjevito prošla misao kroz glavu: „Hej, pa to

je Međugorje!“ Bila je to ona čista, kristalno jasna evanđeoska misao, bljeskoviti trenutak spoznaje, opipljivi zaključak...

Naime, oči cijeloga svijeta tih su dana bile uprte u Međugorje zbog dolaska posebnog Papinog izaslanika trideset i šest godina nakon početka ukazanja. Crkva sa svoje najviše razine pokazuje brigu za Međugorje, papa Franjo šaljući svoga osobnog delegata praktički sam dolazi u Međugorje, koje je svih tih godina bilo šibano burama i olujama sa svih strana, a taj čovjek nema pojma o tome, već je njemu na srcu isključivo njegova muka! Baš onako kako piše u evanđeljima kada ljudi dolaze Isusu i mole ga, jer im je kćer opsjednuta, sluga bolestan, prijatelj Lazar, kojega je toliko ljubio, bolestan i umire... Oni su pred njega dolazili samo sa svojom mukom i vjerom da će im pomoći. On bi svaki put zastao, baš kao što je to učinio i fra Marinko, prekinuo na tren put kojim je krenuo, ispovjedio čovjeka od njegovih grijeha, oslobodio ga, lišio muke i dao mu novi život.

To što sam toga sunčanog podneva gledao bilo je evanđelje na djelu, u stvarnosti, u životu. Živo evanđelje. To je zapravo Međugorje, stalno mi je prolazilo kroz glavu. To je Međugorje... Ni Papa, ni biskup, ni papinski izaslanik, nego vjera toga čovjeka, njegova muka koja ga je pokrenula da za habit povuče Kristova službenika i moli za ispovijed.

Potvrdilo mi se to i dan kasnije, iz usta samoga mons. Hosera koji je rekao kako je ispovijed najveće čudo Međugorja. Dakako, nije on znao za muku te žene i njezina muža. Vidio je 50 svećenika kako ispovijedaju, dugačke redove pred ispovjedaonicom... A sve je to, zapravo, dio iste priče.

Zato mi nije bilo krivo što su iz njegovih prvi međugorskih dana bili izuzeti novinari. Na rubu zbivanja, u onom zidiću na suncu i ispod stuba starog župnog ureda doznao sam možda više o svemu, nego što sam mogao dobiti čak u ekskluzivnom intervjuu s Papinim izaslanikom, za kojim sam čeznuo. Iz te jedne „podnevne međugorske sličice“ može se, naime, iščitati više nego iz svih intervjua, analiza i komentara. Naprosto zato što dolazi izravno iz evanđelja. Živog i opipljivog. Upravo onog koji se može sresti pod međugorskim nebom.

TO ŠTO SAM TOGA SUNČANOG PODNEVA GLEDAO BILO JE EVANĐELJE NA DJELU, U STVARNOSTI, U ŽIVOTU. ŽIVO EVANĐELJE. TO JE ZAPRAVO MEĐUGORJE, STALNO MI JE PROLAZILO KROZ GLAVU. TO JE MEĐUGORJE... NI PAPA, NI BISKUP, NI PAPINSKI IZASLANIK, NEGO VJERA TOGA ČOVJEKA, NJEGOVA MUKA KOJA GA JE POKRENULA DA ZA HABIT POVUČE KRISTOVA SLUŽBENIKA I MOLI ZA ISPOVIJED.

POPODNEVNA MEĐUGORSKA SLIČICA

Duhovna obnova Frame Visoko u Međugorju

Na Čistu srijedu 1. ožujka 2017. u Međugorju je održana duhovna obnova Frame Visoko. Po dolasku u Međugorje mladi su se u molitvi uspeli na Brdo ukazanja, a nakon toga posjetili zajednicu Cenacolo. „Imali smo dosta slobodnog vremena do mise pa smo svi otišli na predavanje u Cenacolo. Tamo smo slušali svjedočenje dviju predivnih osoba o njihovom životnom iskustvu i ovisnosti o alkoholu, te depresiji. Na nas su ostavili snažan dojam. Preostalo slobodno vrijeme proveli smo u razgledavanju Međugorja. Ispovijed je počela u 17 sati i to je bilo vrijeme kada smo se posvetili Bogu i svom kajanju. Vrhunac naše duhovne obnove bila je sveta misa i obred pepeljanja, koji su našim dušama dali mir. Tim je činom naša duhovna obnova završila“, govore framaši iz Visokog.

Održan seminar za srednjoškolke

Od 3. do 5. ožujka 2017. održan je u Međugorju seminar za srednjoškolke koji su animirale s. Danijela Brekalo i s. Ivana Markotić. Na seminaru su sudjelovale 23 djevojke iz župa Tomislavgrad, Posušje, Kočerin, Biograci, Ledinac i Bijelo Polje.

„Drugoga dana našeg susreta išle smo na Brdo ukazanja. Nakon uspinjanja, časne su nam dale dovoljno vremena za osobnu molitvu i razmišljanje. Na povratku smo otišle do kipa uskrslog Isusa, te groba fra Slavka Barbarića. Od časne Ivane saznale smo ponešto o njegovu životu. U popodnevnim satima razmišljale smo o Isusovim kušnjama u pustinji te radile po skupinama. U 17 sati smo otišle na kronicu, a potom na misu. I onda, u 21 sati nešto što sam najviše čekala: klanjanje Isusu. To mi je osobno nešto najljepše. Mogu razmišljati o svom životu, problemima, propustima, grijesima, voljenim osobama... Tako mi je bilo i na ovom klanjanju: prelijepo. Uvijek me klanjanje dirne“, kratak je osvrt jedne od sudionica ovoga seminara.

Duhovna obnova župe Međugorje

U Međugorju je od 7. do 9. ožujka 2017. održana duhovna obnova župe koju je vodio don Ivan Filipović iz zajednice Cenacolo. Duhovna je obnova počela u utorak 7. ožujka večernjim molitveno-liturgijskim programom u župnoj crkvi. Osim sudjelovanja u večernjem molitvenom programu, don Ivan je za župljane održao i niz predavanja u dvorani Ivana Pavla II. „Riječ Božja ima snagu, jer dolazi iz Božjega srca. I mi Riječ Božju imamo u Svetim pismima koje imamo u našim domovima i koja bi trebala biti u našim rukama. I ovo korizmeno vrijeme je vrijeme gdje trebamo, kako nas crkveni naučitelji

poučavaju, imati često u rukama Riječ Božju, iščitavati je i očima i pameću – a isto tako i srcem – da bismo živjeli upravo ovo što nas je Izaija poučio, da bi ova riječ, koju smo danas čuli po ovom proroku, uistinu postala naše životno iskustvo. U ovom korizmenom vremenu dopustimo da se ova Riječ, ova kiša Božje milosti spusti na naša srca, da ih natopi ljubavlju, da Isusova riječ formira naša srca i našu savjest, kako bi ova korizma bila plodonosna, kako bi naša srca bila obraćena, da bi radost Uskrsa doživjeli u punini“, rekao je voditelj ovogodišnje duhovne obnove u Međugorju.

U Međugorju održana korizmena duhovna obnova OFS-a Hercegovine

Svake godine se u korizmi održava područna duhovna obnova svjetovnih franjevac. Ove godine se u subotu 11. ožujka 2017. u Međugorju okupilo na molitvi i druženju oko 400 svjetovnih franjevaca iz cijele Hercegovine. Prvi dio programa održavao se u dvorani sv. Ivana Pavla II. s početkom u 16 sati. Najprije je sve pozdravila područna ministar Anka Zelenika i zaželjela svima dobrodošlicu, a nakon toga se obratio s par riječi fra Slavko Soldo, duhovni asistent bratstva Međugorje.

Duhovni nagovor je imao fra Bože Milić na temu „Korizma – vrijeme samospoznaje“.

Nakon duhovnog nagovora na- zračne je pozdravio ministar OFS

–a Međugorja Jure Čilić i područni duhovni asistent fra Antonio Šakota. Nakon završetka prvog dijela duhovna je obnova nastavljena u crkvi svetog Jakova molitvom krunice, sakramentom svete ispovijedi i svetom misom. Duhovnu obnovu svojim su predivnim pjevanjem obogatili framaši iz Međugorja.

Sto i pedeseto hodočašće u Međugorje

Mary Fernandez, 56-godišnjakinja iz Miami-a prvi je put u Međugorje došla 1988. godine. Hodočasnica je to koja neumorno živi i širi Gospine poruke, a ovo joj je ujedno 150. hodočašće u ovo mjesto molitve i mira. „Čitala sam jednu knjigu u kojoj sam saznala o Međugorju i osjetila sam kako moram doći. Htjela je poći i jedna moja prijateljica, a na kraju su u skupini bile trideset i tri osobe. Moj smo se suprug i ja tada zaljubili u Međugorje. Ovdje u Međugorju se osjećam ispunjenom. Svaki put kada dođem osjetim nešto novo. Ovdje se osjeća mir. Međugorje nas uči kako na sve gledati očima srca i živjeti sretno i na tome zahvaljujem Gospodinu.“

U Međugorju održana izborna skupština Frame Hercegovina

Od 10. do 12. ožujka 2017. godine u kući susreta Domus pacis u Međugorju područno vijeće bratstva Frame Hercegovina održalo je svoju izbornu skupštinu. Skupštinu su činili područni duhovni asistent fra Antonio Šakota, članovi područnog vijeća, te 49 framaša iz mjesnih bratstava.

Za novo područno vijeće Frame Hercegovina izabrani su Magdalena Musa – predsjednica (Frama Čerin), Mario Sliško – potpredsjednik (Frama Kongora), Ivana Milićević – tajnica (Frama Čerin), Stipe Čuić – blagajnik (Frama Bukovica), Monika Brzica – voditeljica formacije (Frama Ružići) te šesti član vijeća Andrias Bartulić (Frama Kongora). Skupština je završena 12. ožujka, kada je izabrano i sedam delegata područnog bratstva koji će sudjelovati na Nacionalnoj skupštini u svibnju ove godine.

Korizmeno hodočašće mladih iz Širokog Brijega u Međugorje

Kao i proteklih godina, u korizmenom su vremenu framaši sa Širokog Brijega pješice hodočastili u Međugorje. Ove je godine hodočašće organizirano 18. ožujka. Po dolasku u Međugorje, oko kipa nebeske Majke ispred međugorske župne crkve, molili su za svoje potrebe i probleme koji ih pritišću, te za sve one koji su se u njihove molitve preporučili. Mladi su sudjelovali i na večernjoj sv. misi.

„Ovo je bilo jedno predivno i nezaboravno iskustvo koje će, nadamo se, donijeti proljeće i u naše živote. Ovaj nam je mjesečni ciklus tema bila „Raspeta ljubav“. Odlazak u Međugorje bio je još jedna etapa koja pokazuje da smo kroz ovih četrdeset dana spremni promijeniti neke stvari u svojim životima. Nadamo se da onaj mir iz Međugorja ne će napustiti naše biće i da će u nama ostati ona snaga koja je upravljala naš korak do Majke i kada su koraci bili bolni. Bogu hvala na svemu“, govore framaši iz Širokog Brijega.

Izborni kapitul OFS-a Hercegovine u Međugorju

Izborni kapitul hercegovačkog područnog bratstva Franjevačkog svjetovnog reda (OFS-a) održan je od 17. do 19. ožujka u Međugorju. U radu kapitula sudjelovalo je ukupno 36 sudionika. Nakon večernjeg molitvenog programa u crkvi sv. Jakova predstavili su se svi članovi kapitula, a potom je područni duhovni asistent fra Antonio Šakota imao duhovno predavanje.

Tijekom kapitula ministri mjesnih bratstava su iznijeli godišnja izvješća o životu i radu svojih bratstava, a nakon njih su i članovi područnog vijeća iznijeli svoja trogodišnja izvješća te je uslijedila rasprava. Izbornim dijelom kapitula predsjedala je sestra Ivana Vidović. Nakon uvodnih molitvi predviđenih obrednikom OFS-a i navještaja Evanđelja, pristupilo se izborima.

Izabrano je sljedeće područno vijeće: ministar Mirela Barbarić (OFS Široki Brijeg), doministra Marijana

Barbarić (OFS Čerin), tajnica Josipa Vukoja (OFS Kočerin), učiteljica formacije Ruža Vidić (OFS Čitluk), rizničar Jure Čilić (OFS Međugorje), povjerenik za Framu Nikola Vidić (OFS Čitluk).

U nedjelju ujutro pod predsjedanjem su nove područne ministre donesene smjernice za rad novoga vijeća te su izabrani delegati za Nacionalni izborni kapitul OFS-a. Kapitul je završen slavljem svete mise u kojoj su novi vijećnici uvedeni u službu.

Hodočašće maturanata Katoličkog školskog centra „Sv. Josip“ iz Sarajeva

U srijedu 22. ožujka u Međugorje su hodočastili maturanti Katoličkog školskog centra „Sv. Josip“ iz Sarajeva. Ovaj je posjet upriličen prigodom njihova godišnjeg izleta, kada posjete različita mjesta u Hercegovini, a kako ističu, Međugorje ih je oduševilo. Posjetili su i zajednicu „Cenacolo“ te proveli neko vrijeme i oko međugorske crkve sv. Jakova. Važno je spo-

menuti kako se u ovom centru u Sarajevu školuju mladih različitih vjeroispovijesti, a ovo je putovanje zajedno s profesorima i djelatnicima centra vodila s. Antonija Lučić, članica Družbe Kćeri Božje Ljubavi iz Sarajeva. „Ovo je treća godina projekta zvanog Međureligijski put Katoličkog školskog centra koji se sastoji od dvije srednje škole – Gimnazije i Medicinske škole. Katolički

školski centar „Sv. Josip“ ima oko 1 500 učenika. Kad si u Međugorju, čuješ različite jezike, a vidiš ono što je isto – ljudi dođu s osmijehom, a odlaze ne samo s osmijehom nego i s ljubavlju! Međugorje treba biti uzor! Trebamo biti ponosni što imamo jedno ovakvo mjesto gdje se toliko ljudi, ugledavši svjetlo dana, vrati rasterećeno od svoje prošlosti“, rekla je s. Antonija.

Peti kamp za djevojčice zajednice Totus Tuus u Međugorju

Peti kamp za djevojčice zajednice *Totus Tuus* u Hercegovini održao se od 24. do 26. ožujka u kući *Domus Pacis* u Međugorju. Na kampu je sudjelovalo 30 djevojčica u dobi od 9 do 14 godina iz različitih dijelova Hercegovine (Posušje, Mostar, Čitluk, Čapljina, Bijelo Polje). Tema kampa bila su djeca Fatime – blaženi Frano i Jacinta te službenica Božja Lucija.

Djevojčice su se kroz cijeli vikend, kroz prezentaciju i radionice, upoznavale s važnošću poruka iz Fatime koje nas pozivaju na molitvu krunice za mir, na žrtvu i odricanje. Također, upoznale su i život djece iz Fatime, te zajedno sa svojim voditeljicama nasljedovale njihov primjer u molitvi, ali i u dobrim djelima. Kamp je bio prožet molitvom, radošću, igrama, plesom i pjesmom. Zajednica *Totus Tuus* u Međugorju, u vremenu od 7. do 9. travnja, organizira i kamp za dječake.

Mladi iz Kočerina pješice u Međugorje

Na svetkovinu Blagovijesti, u subotu 25. ožujka, 80-ak je mladih iz župe Kočerin zajedno sa svojim župnikom fra Mariom Knezovićem hodočastilo u Međugorje. Put je protekao u molitvi, radosti i zajedništvu. Polazak je bio u 8 sati ujutro, a u Međugorje su stigli oko 16 sati. Naime, Frama Kočerin svake godine u korizmi organizira hodočašće u Međugorje.

„Divno je doći ovamo, pogotovo u korizmi, koje je sveto vrijeme za nas – imati prigodu ispovjediti se, pripremiti za sv. misu i proslaviti Gospodina. U Međugorje dolazimo često. Frama Hercegovina tu organizira i seminare. Dolazimo i s Framom i obiteljski, a svaki se put s radošću vraćam“, rekla je Iva Gašpar, predsjednica kočerinske Frame.

Statistike za ožujak 2017.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 70 300

Broj svećenika koncelebriranih: 1 475 (47 dnevno)

„Više cvijeća manje smeća“

U Međugorju je u četvrtak 23. ožujka provedena akcija čišćenja župe pod geslom „Više cvijeća manje smeća“. Mnogi su, prepoznavši cilj ovoga hvaljevrijednoga pothvata, učinili vlastiti okoliš ljepšim i sebi i drugima. Tako je u samoj akciji sudjelovalo više od stotinu župljana, a po završetku je radnoga dijela organizirano i njihovo zajedničko druženje. Organizatori ovom prigodom zahvaljuju svim sudionicima, a posebno župnom uredu Međugorje.

Susreti župljana u korizmi

Nastavljaju se korizmeni susreti međugorskih župljana čija je svrha ponovno otkrivanje vrijednosti i uloge posta u kršćanskom životu, ali i međusobnog susreta u jednostavnosti blagovanja.

Ovo je, naime, druga godina otkada se počelo s organizacijom ovakvih molitvenih susreta u korizmi. Nakon Miletine, Vionice, Šurmanaca i Bijakovića domaćini su bili i župljani iz Međugorja.

Susret je, kako je to i uobičajeno, nakon večernje sv. mise, upriličen u dvorani sv. Ivana Pavla II.

SKUPŠTINA KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

S. JADRANKA OBUČINA

Petnaesta redovna skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH), pod predsjedanjem predsjednika Konferencije dr. fra Miljenka Šteke održana je 11. ožujka u franjevačkom samostanu na Petrićevcu u Banjoj Luci. Na Skupštini su sudjelovali svi provincijalni poglavari i poglavarice zajednica sa sjedištem u BiH, 5 predstavnika redovničkih zajednica čiji članovi djeluju u Bosni i Hercegovini, s provincijalnim sjedištem izvan BiH, kao i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luggi Pezzuto, delegat Biskupske konferencije BiH pomoćni biskup Marko Semren te predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Jure Šarčević, OFMCap.

NAKON UVODNIH RIJEČI I DOBRODOŠLICE FRA MILJENKA ŠTEKE TE POZDRAVA BISKUPA SEMRENA I PREDSEDNIKA HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE, SUDIONICI SKUPŠTINE U KRATKIM SU CRTAMA PREDSTAVILI DJELOVANJE SVOJIH ZAJEDNICA. Mons.

Semren predstavio je dokument Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života „Identitet i poslanje brata redovnika u Crkvi“ te istaknuo: „Naslovnici ovoga dokumenta nisu samo braća redovnici, nego redovnice, svećenici, laici i čitava Crkva. U dokumentu Crkva je viđena kao otajstvo zajedništva na sliku zajedništva Sina s Ocem u daru Duha Svetoga. Zajedništvo triju osoba postaje uzor, izvor i vrhunac zajedništva kršćana s Kristom; od nje nastaje zajedništvo kršćana među sobom u bratskom životu.“ Govoreći o poslanju i identitetu brata redovnika, mons. Semren istaknuo je da dokument ističe bratstvo kao njegovo bitno obilježje. „Bratstvo je dar koji brat redovnik prima od Boga Jednog i Trojedinog. Bratstvo nije jednostavno plod osobnog napora nego je prije svega dar Božji. Brat redovnik je proročka memorija (sjećanje) Isusa – Brata. Dar koji brat redovnik prima i dijeli sa svojom braćom preoblikuje se u dar koji se daje u poslanju. Njegovo se poslanje sastoji konačno u izgradnji općeg bratstva utemeljena na vrijednostima evanđelja. Bratstvo braće redovnika nije zatvoreno u samo sebe; to je bratstvo za poslanje. Svako doba ima svoje proroke, a današnje vrijeme traži od braće da odgovore na suvremene društvene okolnosti, a ti odgovori su: 'proroštvo gostoljubivosti, proroštvo smisla, proroštvo afirmacije ženskih vrijednosti, proroštvo brige i zaštite života te očuvanja stvorenoga svijeta, proroštvo mudroga korištenja novih tehnologija.'“

Uslijedila je rasprava u kojoj su sudionici Skupštine zaključili da smjernice dokumenta treba pretočiti u život te su također zahvalili predsjedniku Hrvatske redovničke konferencije za tiskanje i dostavljanje toga dokumenta.

Apostolski nuncij u BiH, mons. Luigi Pezzuto, obračunajući se sudionicima Skupštine izrazio je radost zbog susreta na tradicionalnom zasjedanju.

S obzirom na ovogodišnju temu Skupštine nuncij Pezzuto usredotočio se na dva aspekta „proročke dimenzije“ života brata redovnika: „Proroštvo gostoljubivosti“ i „Proroštvo smisla“. Istaknuo je da „prihvatanje i gostoljubivost ne trebaju biti

shvaćeni samo u uskom fizičkom smislu, nego iznad svega kao prihvaćanje drugoga u vlastitom srcu. Stoga brat redovnik, pa tako i redovnik i redovnica općenito, svojim stavom prihvaćanja i gostoljubivosti, shvaćenima u njihovom najdubljem značenju, žive, svjedoče i navješćuju već ovdje na zemlji prije svega Crkvu kao 'Božju obitelj', otvorenu dijalogu unutar i izvan nje, a zatim svjedoče i navješćuju Crkvu nebesku u kojoj će biti prihvaćeni svi narodi, budući da svi postižu spasenje jedino u Kristu, pod uvjetom da svatko čestito živi temeljna načela svoje vjere.“ Mons. Pezzuto, naglasio je važnost proroštva prihvaćanja i gostoljubivosti u jednom multikulturnom, multireligijskom kontekstu.

„Drugi aspekt 'Proroštvo smisla' – Crkva je pozvana biti 'kompas' usred čovječanstva. Ali unutar Crkve, 'posvećeni život' ima posebno mjesto i priliku pokazivati na proročki način pravi smisao života jer je svaka posvećena osoba morala proći ovaj put: traženje istinskog smisla života i nastojanje da ga se utisne u svoju osobnu stvarnost. Samo onaj tko je u Bogu pronašao konačni i odlučujući smisao svoga života, može ga drugima pokazivati proročki i djelotvorno.“

U posljednjem dijelu svoga interventa, Nuncij je govorio o dokumentu „mutuae relationes“ – eklesioloziji zajedništva i važnosti hijerarhijskih i karizmatičkih darova, koji je u postupku promjene.

„Smjernice i propisi su dobrodošli. Ipak, 'mutuae relationes' trebamo izgrađivati, prije svega, u svome srcu, ispunjenom 'crkvenim osjećajem'. Srcem koje je svjesno da je Kristova Crkva jedna jedina i da joj svi, i svatko od nas, služimo u bogatstvu raznolikih karizmi, onkraj uskih i kratkovidnih vlastitih interesa koji se često odnose na područja jako materijalna, koja nemaju baš ništa s Kraljevstvom Nebeskim za koje smo uložili cijeli naš kratki život ovdje na zemlji“, zaključio je nuncij Pezzuto.

Uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predslavio apostolski nuncij u BiH, koji je također izrekao homiliju.

U popodnevnom radu predsjednik Konferencije i pročelnici povjerenstava koja djeluju pri KVRPP BiH podnijeli su izvješća.

U završnom dijelu sudionici Skupštine posjetili su trapišću opatiju „Marija Zvijezda“ koja je početkom 20. stoljeća bila središte duhovnog, odgojnog, gospodarskog i kulturnog napretka banjalučkog kraja.

Papa Franjo uputio je poruku mladima povodom 32. svjetskog dana mladih

Papa Franjo uputio je poruku mladima povodom 32. svjetskog dana mladih 2017., koji će se na biskupijskoj razini obilježiti na Cvjetnicu, 9. travnja. Tema ovogodišnjeg susreta uzeta je iz Evanđelja po Luki i glasi „Velika mi djela učini Svesilni“ (Lk 1,49). Ove je godine papa Franjo mladima čitavoga svijeta želio predstaviti poruku putem videa: u njemu se Sveti Otac osvrnuo na neke teme koje se obrađuju u dokumentu te je mlade pozvao na put duhovne pripreme za sljedeći Svjetski dan mladih koji će se održati u Panami od 22. do 27. siječnja 2019. godine, prenosi Radio Vatikan. Podsjetivši na prošlogodišnji Svjetski susret mladih u Krakovu kao i na činjenicu da su na putu prema sljedećem susretu u Panami, Papa je istaknuo da su za njega vrlo važni ti trenutci susreta i dijaloga s mladima, te je htio da taj put bude usklađen s pripremama za sljedeću biskupsku sinodu koja je posvećena upravo mladima. „Na ovom nas putovanju prati Naša

Majka, Djevica Marija“, rekao je papa Franjo te nastavio: „Ona nas potiče svojom vjerom, onom istom vjerom koju je izrazila u svom hvalospjevu. Marija je rekla: ‘Velika mi djela učini Svesilni.’ (Lk 1,49) Znala je zahvaliti Bogu koji je pogledao na njezinu neznatnost te je prepoznala velike stvari koje je Bog učinio u njezinom životu.“ Sveti Otac rekao je da je Marija krenula na put kako bi posjetila svoju rođakinju Elizabetu koja je bila stara i kojoj je bila potrebna Marijina blizina. Marija se nije zatvorila u svoju kuću jer nije spadala u ‘kauč-mladež’ koja traži udobnost i sigurnost, ne želeći da im itko smeta. „Bila je potaknuta vjerom jer je vjera srce cjelokupne životne priče Naše Majke“, rekao je papa Franjo. Podsjetio je mlade da Bog i njih gleda te poziva, a kada On to čini, vidi svu ljubav koju oni mogu ponuditi. I oni poput „djevojke iz Nazareta“ mogu unaprijediti svijet i ostaviti dojam koji obilježava povijest – kako njihovu tako i povijest tolikih drugih.

„Crkvi i društvu ste potrebni!“, istaknuo je Papa. „S vašim se pristupom i s vašom hrabrošću, s vašim snovima i idealima, zidovi nepomičnosti ruše i otvaraju se putovi koji nas vode prema boljem, pravednijem, manje okrutnom i čovječnijem svijetu.“ Na kraju je mlade potaknuo da tijekom putovanja prema Svjetskom danu mladih 2019. njeguju odnos bliskosti i prijateljstva s Blaženom Djevicom Marijom. „Ona je naša Majka. Razgovarajte s njom kao što biste razgovarali s majkom. Zajedno s njom zahvaljujte na dragocjenom daru vjere koji ste primili od predaka i predajte joj čitav svoj život. Poput dobre Majke ona vas sluša, grli, želi vam dobro, hoda zajedno s vama. Uvjeravam vas da ako to učinite, ne **ćete zažaliti**“, poručio je Papa mladima.

Blaženima proglašeno 115 mučenika iz vremena Španjolskoga građanskog rata

U Almeriji u Španjolskoj 25. ožujka kardinal Angelo Amato, pročelnik Kongregacije za proglašenje svetih, predvodio je misu s obredom beatifikacije 115 mučenika iz vremena Španjolskoga građanskog rata: svećenika i laika, muškaraca i žena, koji su zbog svoje vjere 1936. godine mučeni i ubijeni. Umrli su praštajući svojim ubojicama.

Tih se godina u Španjolskoj razbuktao veliki progon nad Crkvom, nad njezinim službenicima i vjernicima, koji je stajao života više tisuća ljudi, muškaraca i žena, laika i Bogu posvećenih osoba, ubijenih samo zato što su bili katolici, rekao je kardinal Amato u razgovoru za Radio Vatikan. Spominjemo ih se jer nam je dužnost sjećati se, kako se ne bi zaboravila ta neusporediva baština poslušnosti Bogu života i Njegovoj riječi ljubavi. Spominjemo ih se zato što želimo ponovno istaknuti da je kršćanstvo religija ljubavi i života, te da se protiv svakom obliku zlostavljanja i nasilja, dodao je kardinal.

Njemački biskupi zabrinuti zbog narušavanja povjerenja u društvu

Povjerenje građana u njemačke institucije opada, i to ne samo među mladima, zaključak je plenarnog zasjedanja Njemačke biskupske konferencije koje se ovih dana održalo u Kolnu. Biskupi smatraju da se to smanjenje povjerenja ne odnosi samo na državu i političke institucije, već i na organizacije civilnog društva. „Kohezija je narušena kada nam se čini da je bolje samo bogatima, a nezadovoljstvo u društvu raste kada u društvu nema dovoljno jednakosti i prilika za uključivanje“, objasnio je biskup Essena mons.

Franz-Josef Overbeck, predsjednik Biskupskog povjerenstva za društvo i društvena pitanja. Smatra, kako prenose njemački katolički mediji, da rastuća društvena nejednakost pridonosi uspjehu populističkih stranaka i skupina, koje se protive Europskoj uniji i prihvatu migranata. Da bi se suzbio populizam treba se ozbiljno uhvatiti u koštac s problemom društvene nejednakosti, zato što bez vjere u „državu blagostanja“ i „državu prava“ slabi društvena kohezija naše zemlje, pojašnjava mons. Overbeck.

Prof. dr. Tomislavu Ivančiću, prijatelju, u spomen

DO KRAJA ZA SVOJIM UČITELJEM (2)

FRA TOMISLAV PERVAN

Nakon duge i teške bolesti koju je strpljivo podnosio, 17. veljače 2017., točno u petak – kad je i njegov Gospodin na križu ispustio dušu – preminuo je prof. dr. Tomislav Ivančić. Samo ime dovoljno govori. Ne treba velika tumača. Svima nam je znan. Pošao je u susret živomu Bogu.

DR. IVANČIĆ ZAPOČEO JE SVOJE DJELO EVANGELIZACIJE U PRAVOM SMISLU RIJEČI GOD. 1975.

Upravo u godini kad je bl. papa Pavao VI. objavio svoju apostolsku pobudnicu o evangelizaciji *Evangeli nuntiandi* koja u početcima bijaše dr. Ivančiću *vademecum* za navještaj, za kateheze mladima, a potom i na seminarima. Počeo je s tim, a čini mi se, i završio svoj pisani opus s tim krajnje značajnim djelom velikoga koncilskoga Pape. U malome spisu *Put do slobodnoga čovjeka u Hrvatskoj i Europi* (Zagreb, 2015.) stalno i naglašeno navodi i ističe taj crkveni dokument, na mnogo mjesta, *passim*. Evangelizirati znači na jednostavan

način, izravno svjedočiti svijetu o Bogu koji se objavio po Isusu Kristu u Duhu Svetome. Evangelizacija spada na sami identitet Crkve. Bez nje Crkva gubi razlog svoga postojanja u svijetu. To je njezino poslanje. Dr. Ivančić uvijek se iznova vraćao i na misao o religioznosti i vjeri, o *Religioznim bogovima i Bogu* Objave u Isusu Kristu (Zagreb, 2016.). Preuzeo je to od Bonhoeffera. Religioznost i vjera bitno se razlikuju. Čini se da se na kraju svoga životnoga puta vratio svojoj prvoj ljubavi, navještaju Radosne vijesti, evangelizaciji, novoj evangelizaciji o kojoj govore svi pape nakon Sabora. Time se i zaokružuje njegov životni opus. Povrat na početke.

VRIJEME OBRAĆENJA

Zacijelo je dr. Ivančić jedan od najsnažnijih evangelizatora u Crkvi u Hrvata nakon Sabora, ali i šire, u cijeloj Crkvi. Započeo je svoje djelovanje u Frankopanskoj ulici, među mladima, početkom sedamdesetih godina.

U početku se nije snalazio, tražio je put, kako držati predavanja, o čemu govoriti. Koliko znam, iz posrednih svjedočanstava, stalno je naglašavao potrebu obraćenja. Bila je među mladima u to doba uzrečica: *Jesi li se obratio?* Upravo kao što je to stalno ponavljao Ivan Krstitelj. Na Jordanu. Obraćanje kao preduvjet za ono što slijedi. Životni zaokret. Možda je to bilo prenaplašeno, ali zapravo nikad do kraja provedeno u stvarni život. I sv. Franjo umire – nakon bogata i Kristom ispunjena života: *Braćo! Do sada smo učinili malo ili ništa! Vrijeme je da konačno počnemo!*

Negdje sredinom sedamdesetih godina, za logorovanja s mladima u

rodnome Davoru, ljeti 1975., doživjeli su dr. Ivančić i okupljeni mladi, koji su ga popularno zvali „Prezbi“, doslovce nove Duhove. Dugo su molili i čudo se dogodilo. Upravo kao u Gornjoj odaji gdje bijahu Isusova majka Marija i apostoli te još neki koji bijahu svjedoci Kristova uskrsnuća. Duh ih je zahvatio, promijesio, zapalio, promijenio i pretvorio u nove ljude. Gospodin ništa ne čini polovično. Ali ne trpi ni našu polovičnost. Treba se životom opredijeliti za Isusa Krista. Prihvatiti do kraja svoj krsni savez s Bogom! To bijaše njegova trajna misao i poruka svakomu tko se s njime susreo. A u susretima je bio odmjeran, nikada nametljiv, nikomu se nije dodvarao ili nekoga za svoje djelo snubio. Vjerovao je da Gospodin u osobama čini svoje.

Moj se susret s njime dogodio prvi put u siječnju 1979. Naime, vrativ se sa studija 1977., na Humcu i Ljubuškom imao sam uz ostale obveze i vjeronauk za maturante u novootvorenoj kući u Ljubuškom. Na Humcu sam u zbornici nalazio list *Koraci* koji su izdavali mladi iz Frankopanske ulice u Zagrebu. List bi povremeno izlazio, sadržajem mi je odgovarao.

Kratka svjedočanstva, živa iskustva vjere. Odgovarao je za list dr. Tomislav Ivančić, profesor na fakultetu, ali ujedno i vjeroučitelj mladih. Kad su se neki mladi maturanti iz Ljubuškoga odlučili god. 1978. za studij u Zagrebu, preporučio sam im upravo preko 'Koraka' zajednicu mladih u Frankopanskoj, da se uključe, da se ne izgube u to doba u Zagrebu. Neki su me poslušali i priključili se mladima, već iskusnijima. Bili su oduševljeni. Bijaše to vrijeme bez telefona, komunicirali smo pismima.

Negdje krajem siječnja, u vremenu kad se održavao svećenički tjedan, putovao sam u Zagreb. Pohodio neke od tih bivših maturanata. Oni me pozvali da se pridružim njima te subote u dvorani u Frankopanskoj ulici, u Samostanu časni sestara milosrdnica, gdje su se okupljali. Bijaše to kod kolne porte u samostanu. Tuda se ulazilo. Došao sam u dvoranu. Prvi put sam tu vidio dr. Ivančića. Rukovali smo se i predstavio sam se, a on je samo rekao: „Dr. Ivančić.“ Sjeo sam posve otraga, negdje u stražnji red. Trebalo je biti pokorničko bogoslužje. Priprema za ispovijed. Čitanja, pjesma. I onda nagovor prof. Ivančića.

NOVI I SNAŽAN GOVOR

Govorio je skoro puna dva sata o grijehu, obraćenju. Ja sam ostao zatečen i pogođen. Ono što se veli u duhovnoj

Otišao je u vječnost. Gospodinu koga je neizmjerljivo ljubio, za koga je živio i na kraju sagorio. Iza sebe je ostavio spomenik i djelo trajnije od mjedi i zlata, aere perennius.

literaturi i iskustvu: *Ošinit – fasciniran!* Posve novi govor, novi jezik, novi izričaj. Nikakve stare formule, nego govor natopljen čvrstom vjerom. Govorio je bez papira ili 'šalabahtera'. Ostao sam u dnu bića iznenađen. Svježinom, uvjerljivošću. Kao nikada dotada. Nakon bogoslužja ispovijed u crvi u Frankopanskoj ulici i poneka suza. Pod dojmom sam otišao na Jablanovac, u našu kuću. Sutra u 11.00 studentska misa u Frankopanskoj, u crkvi sestara milosrdnica. Dr. Ivančić i mladi. Opet novina, svježina, euharistija, propovijed, pjesma. A nakon

Za župnika sam u Međugorju određen krajem srpnja 1982. Došao sam nakon Velike Gospe te godine. Negdje u listopadu iste godine mjesni biskup mons. Pavao Žanić pozvao je dr. Ivančića da održi duhovnu obnovu dijecezanskim svećenicima u Mostaru. Zamolio sam prof. Ivančića da nakon te obnove pohodi i Međugorje. Pristao je. Došao sam po njega u dvoranu gdje je bio završni skup. Na rastanku mu biskup poručio: *Tomislave, otiđi dalje i rasturi tu priču i izmišljotinu!* Sjeli smo u vozilo i stigli pred crkvu u Međugorju. Tada se još moglo pristupiti vozilima betonskom stubištu pred crkvom. On je najprije htio u crkvu, pohoditi Gospodina. Odmah je na ulazu pao na koljena. Neka ga je sila zahvatila. To mi je poslije svjedočio. Veli, čim smo na Tromedi skrenuli prema župnoj crkvi, osjetio je neki posebni mir, milost. Milost ga je zahvatila i za molitve u crkvi. Nakon toga u njemu su nestale sve dvoumice. Biskupova se želja nije ispunila. I dok su drugi godinama i desetljećima zaobilazili Međugorje u širokom luku, pa i danas su prema njemu krajnje suzdržani, on je Međugorje prihvatio kao proročki zov u našem vremenu, zavolio ga, bio mu do kraja odan, i uvijek se raspitivao, napose u bolesti, kako je ovdje. Vidio je zdrav nauk, zdravu pobožnost, molitvu, sakramentalni život, klanjanje.

mise ponovno sastanak u dvorani. Mladi su govorili o njihovu angažmanu sljedećega tjedna. Što će tko raditi, gdje će tko od njih ići starcima, staricama, odnijeti drva za grijanje (bijaše zima!), popraviti struju, kupiti hranu i sl. To me uvjerilo u ozbiljnost njihova prihvaćanja vjere. Ne samo riječi, nego djela. Vjera na djelu. To me oduševilo. Ne prazna priča, nikakvo praznoborenje, nego životno i poticajno, ozbiljeno kršćanstvo.

Međugorje mu je bila velika ljubav. Trajno se zanimao za događaje u župi i za videoce. Oduševljavao se tolikim obraćenjima, velikim brojem ispovijedi.

Toga ljeta, u kolovozu 1979., slobodno mogu reći da su moji susreti s dr. Ivančićem na Humcu promijenili moj nutarnji svijet i odnos prema svemu. Prema Bogu, Isusu Kristu, Duhu Svetome, životu i zvanju, molitvi i zavjetima, naprosto sam i fizički osjetio, iskusio da se nešto dogodilo. Duboko osobno, intimno, slično onomu što opisuje genijalni B. Pascal u svome *Memorialu*. Božji fizički zahvat u život, doslovce. Osvjedočio sam se da Bog jest, da Boga ima. Da Bog djeluje u čovjekovu životu i povijesti. Nije to deistički daleki Bog, nego stvarni, s kojim živimo. Ta su mi iskustva pomogla prihvatiti i događaje u Međugorju koji su počeli u lipnju 1981., na Ivandan. Naime, Bogu je moguće zahvatiti u ljudsku povijest, preko Marije. O tome sam govorio prof. Ivančiću. On je bio skeptičan prema mojim riječima. Promijenio je svoje mišljenje ujesen 1982.

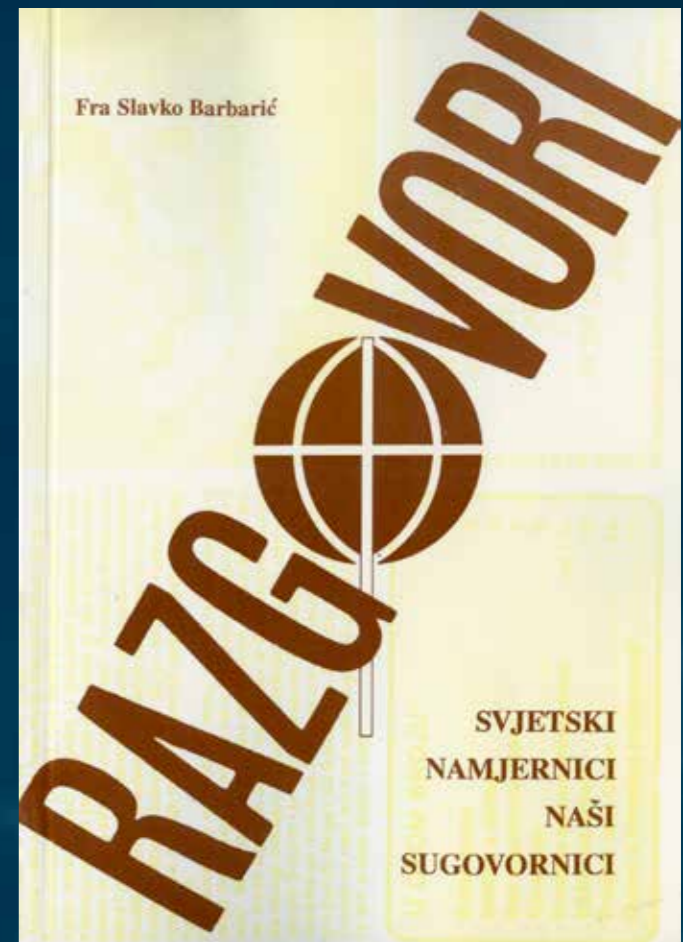
LJUBAV PREMA MEĐUGORJU

Često je dolazio u Međugorje. Viđao se s vidiocima, napose s Marijom Pavlović. Ona je kod njega provodila i ljetne ferije u Davoru, kad je bio slobodan od obveza. Imao je i seminare u župi. Za obljetnicu 1985. slavio je svečanu svetu misu. Stalno je ostao duhom vezan uz Međugorje. I nakon moga odlaska iz Međugorja moji su ga nasljednici

pozivali slaviti euharistiju za velike prigode. Pozivan je na festivale mladih da drži kateheze, euharistijska slavlja, zatim je držao duhovne vježbe za svećenike, više puta u deveticama za obljetnice ukazanja imao bi tri dana obnove. Međugorje mu je bila velika ljubav. Trajno se zanimao za događaje u župi i za videoce. Oduševljavao se tolikim obraćenjima, velikim brojem ispovijedi. Dugo smo znali razgovarati na telefonu o milostima

i iskustvima koja se događaju ovdje. Bio je prihvaćen i obljubljen od župljana i hodočasnika ovdje. Seminare je održavao u mnogim hercegovačkim župama. Bio je prihvaćen i rado slušan. U Hercegovini je držao seminare profesorima i nastavnicima, braniteljima, veteranima rata u miru, liječnicima, poslovnim ljudima, zapravo svim relevantnim staležima u društvu. Od svih je bio prihvaćen. I možda je upravo u Hercegovini bio do kraja prihvaćen. Hercegovina je u njemu prepoznala duhovnu veličinu.

Otišao je u vječnost. Gospodinu koga je neizmjerljivo ljubio, za koga je živio i na kraju sagorio. Iza sebe je ostavio spomenik i djelo trajnije od mjedi i zlata, *aere perennius*. Mnogo je pisao, bio je najplodniji duhovni pisac u Crkvi u Hrvata. Međutim, daleko je značajnije ono što je ostavio u dušama. Tu se duboko upisao, doslovce urezao. Ne tintom, ne crnilom, ne u kamenim slovima, nego na živim, mekanim srcima, o čemu zbori i sv. Pavao u 2 Kor 3., silom Duha Svetoga. Upravo o tome je govorio i ostavio zapisano na svojim zadnjim stranicama koje su nam iza njega ostale. Uvjereni smo da njegov susret s Gospodinom bijaše sretni susret u vječnosti. Prijatelju, do viđenja i ponovnoga susreta u vječnosti! Nedostaješ mi/nam, nedostajat ćeš nam.

Fra Slavko Barbarić

RAZGOVORI

Svjetski namjernici naši sugovornici

Knjiga *Razgovori* po mnogim svojim obilježjima osebujna je i jedinstvena. Plod je i rod golemog broja sugovornika-namjernika - iz gotovo cijeloga svijeta. Glavnina razgovora s bjelosvjetskim namjericima, što tvore sadržaj ove knjige, objavljena je u Međugorju. A sve osim jednoga razgovora vodio je dr. fra Slavko Barbarić. Rijetke su knjige gdje se u jednom cjelovitom štitvu mogu odjednom susresti tako brojni i tako raznorodni svjedoci. I ti svjedoci koji uvjerljivom i neodoljivom riječju otkrivaju vlastitu dušu i ujedno dušu ovoga našega nemirnog vremena. U njihovim svjedočenjima mnogi će od nas lako prepoznati vlastite nutarne tjeskobe i tegobe, a možda će otkriti i putokaz do osobnoga nutarnjeg spokoja i mira. Nije naodmet istaknuti da su neki od predočenih razgovora toliko potresni i bolni da nikoga ne mogu ostaviti ni ravnodušnim ni hladnim. Tko je u Svetoj baštini već čitao ove razgovore, jamačno će oćutjeti potrebu da ih još jednom sabrano i sustavno pročita. A tko se s tim razgovorima prvi put sureće, zacijelo će imati zanimljiv i uzbudljiv susret. (J.B.)

CENTAR MIR MEĐUGORJE

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

MEĐUGORJE – NEKA SE MIR RAZLIJE SVIJETOM!

Koji je smisao našeg podaništva i šutnje? Možda ostavljanje i betoniranje loše prakse i budućim pokoljenjima? Ili novi vidik, novi proplamsaj duha i duše? Konkretno, nakon svih nevolja i muka, u Međugorju se događaju velike stvari. Rimski Prvosvećenik preko svoga legata nadbiskupa Hosera slaže činjenice, osobito analizirajući duhovne plodove i sve pozitivno – takav je dojam – želi proširiti na cijeli svijet: posebno mir i ljubav na koje Gospa poziva!

MATE KRAJINA

U HRVATSKOJ JAVNOSTI VEĆ JE ZAPOČELA PREDIZBORNA IGRA.

Neka to bude povod rasprave i o našim domicilnim problemima. Slike su slične i „gore i dolje“, a ton je gotovo isti. Poučeni prijašnjim iskustvima mnogi politički takmaci, barem pred javnošću, nastoje biti fini i kulturni, ali nađe se i otvorene nekulture, pa i grijeha prema bližnjemu. Mnogi, naizgled normalni ljudi gube moralni i intelektualni kompas. Postaju gotovo neprepoznatljivi u svom značaju zbog zločestoće koju svjesno ili podsvjesno pokazuju. Osobito se to jasno vidi u manjim sredinama, gdje se glasuje po ple-menskim principima i gdje je svijest o zajedničkom dobru gotovo mizerna. Znaite ono: očisti svoje dvorište, a smeće hiti uz susjedov zid ili negdje uz cestu. Samo bura može potvrditi koliko se navitalo najlonskih vrećica i plastičnih boca i po našoj Hrvatskoj. Pokraj svega toga jada i sramote jure mercedesi moćnika koji se ne zaustavljaju, ne vide nekulturu i srozavanje ljudskog dostojanstva i ne možeš vjerovati da to ne vidi lokalni čelnik i da se toga ne srami!

No, sve to nenormalno kod nas je

sasvim normalno i legalno. Narod se još nikad protiv toga nije pobunio. Čak sa simpatijom možemo promatrati tu pomalo mučnu permanentnu formaciju i dozrijevanje, gdje ponekad neki političari izgledaju poput mačića zapetljanih u kućinu. Jezik lamaće i kad je mozak blokiran razumnim argumentima, te nastupa prevelika emotivnost, a često i agresivnost. I sve su to muke tzv. katoličkih laika koji unatoč ovako crnim slikama stvarnosti ne smiju pobjeći iz sfere politike. Naprotiv, moraju ući u tu životnu arenu, vraćati čestitost i dostojanstvo ponajprije sebi i svojim obiteljima. Otpad i smeće uz naše ceste samo su blaga ilustracija većih nevolja koje se događaju među nama. Do kada će tzv. trusa biti najpoželjnija mantra naše (ne)kulture? Tko je sve zakazao ne znam, ali tzv. katolički laici sigurno jesu. Njihova šutnja i intelektualna lijenost postaju zabrinjavajući.

Zadnji je čas početi crtati istinu, suočiti se sa stvarnošću i s gađenjem odbaciti laž koja nas sve više zapliće. Jer ne može već kroz tri desetljeća slobode netko drugi biti kriv što je kod nas još uvijek 2+2=5! Ne,

stvoren je i obrambeni mehanizam protiv ovakvih tvrdnji, jer laž je zamaskirana u djelomične, relativne i povremene istine. Znači, malo lijeka u čaši otrova! Zapošljava se izgradnja za sposobnost gledanja stvari iz obzorja Božjega stvorenja, zatvaraju se duše Duhu Božjem i transcendentnom promišljanju o osobnoj odgovornosti za život zajednice. Misao se svodi na umišljeni oblačić i dimne signale različitih fraza, jalovih trgovanja čašću i dostojanstvom. Iz toga proizlazi zaključak: kakva nam je duša, takav nam je i narod. Rijetko tko se u našoj javnosti uopće brani od laži. Unatoč tome što naši svećenici, redovnici i ostali propovijedaju istinu evanđelja, svjesno se prihvaća natjecanje u laži i lakonski konstatira da nam je laž postala kao zrak. I nisu naši duhovnici krivi, jer kad bismo poslušali samo jednu rečenicu nedjeljnog misnog čitanja ili svećnikove homilije život bi nam se nabolje promijenio. Stoga, nije čudno što se u takvim okolnostima nevjere Bogu i ogorčenja u životu gase reflektori, ali i male svjetiljke nade. Kad se načela i uzori počnu bacati u blato, postaje upitna i naša budućnost. A mi uzora

Katolički laici moraju mesti ponajprije ispred vlastitih vrata, usprotiviti se laži i „prodavanju magle“. Lako je večeru pojesti, pobjedu proslaviti i nešto ušicariti. Koji je smisao takvog podaništva i šutnje?

imamo – sjetimo se samo fra Didaka i godina gladi, kad je sve sposobno za proizvodnju kruha bilo topovsko meso u austrougarskom stroju. On je nahranio oko 12 000 djece, a s „viškom“ koji je ostao u Slavoniji obnovio već umirući narodni panj.

Koliko god bilo teško ovako govoriti, valja upozoriti na još jedan fenomen o kojem će se rijetko kad nešto pročitati i u katoličkom tisku. Tamo su uglavnom ispeglani i bezgrješni komentari, politički korektni i gotovo nikad se ne bave našim vlastitim vrtom, zajednicom, Crkvom. Naime, u praksi sveprisutnog i sve popularnijeg lobiranja pojedinci svjesno dopuštaju da postanu „džepno izdanje“ pojedinih stranačkih čelnika, ministara, gradonačelnika... I sve je to razumljivo, normalno i demokratski, pa problem valja jasnije definirati. Nemojte krivo shvatiti, odmah objašnjavam da svatko ima pravo baviti se politikom u svoje ime i za svoj račun, ali ne može u to ulagati svoj crkveni habitus niti habit. Pojačajmo početno pitanje: Zašto nam je svijest o zajedničkom dobru jadna, a kultura u tom pogledu nikakva? I sinoć sam nagazio vreću smeća uz jedan hrvatski hotel s lijepim brojem zvjezdica... Od čista računa pravi se veresija. Dokle tako?

Zato, političari koji drže do svoje časti dobro moraju činiti po svojoj savjesti ne tražeći ništa osim poštovanja zauzvrat. Možda većina njih to tako čini i možda nisu krivi za dodvoravanje svojih obožavatelja. Da, ako bude laži, bit će sve jači i zakon zvjerinjaka.

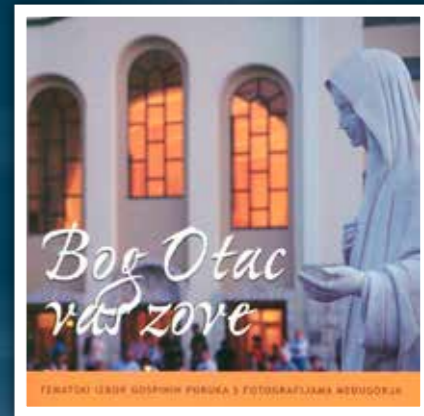
Nositelji službi i upravitelji velikih i uglednih ustanova, kleričkih, laičkih, društvenih i kulturnih, moraju razlučiti svoj

osobni interes od onog višeg: ne smiju ni u kakvim okolnostima zlorabiti vlastitu poziciju, jer tamo ih je postavila Crkva ili narod pa njihove interese moraju i štiti. A interes Crkve nikad nije bio niti smije jednokratni materijalni dobitak, nego ustrajno naviještanje evanđelja, širokogrudnosti, pravičnosti i ljubavi. Sačuvati autentičnost imperativ je sadašnjosti i budućnosti.

Katolički laici moraju mesti ponajprije ispred vlastitih vrata, usprotiviti se laži i „prodavanju magle“. Lako je večeru pojesti, pobjedu proslaviti i nešto ušicariti. Koji je smisao takvog podaništva i šutnje? Ostavljanje i betoniranje loše prakse i budućim pokoljenjima? A situacija danas nam je puno bolja negoli prije nekoliko stoljeća, prije pedeset ili dvadeset godina. Konkretno, nakon svih nevolja i muka u Međugorju se događaju velike stvari. Rimski Prvosvećenik preko svoga legata nadbiskupa Hosera slaže činjenice, osobito analizirajući duhovne plodove i sve to, takav je dojam, želi proširiti na cijeli svijet: posebno mir i ljubav na koje Gospa poziva! Zamisli, u Međugorju se ljudi ispovijedaju i obraćaju, a ne pale papiriće s napisanim grijesima uz prezbitеров blagoslov kao npr. u Švicarskoj. No to nije kraj nego priprema za utakmicu života svakog vjernika ponaosob. Sve do kraja zemlje; valja ustrajati i trku dovršiti, dobar boj biti, kako nas otprilike savjetuje omiljeni sv. Pavao. Međugorje će nam u tome uvijek biti odskočna daska, rame za plakanje ili barem 'zid plača' zbog nas samih i naših grijeha. Utješno je što se uz taj zid nalazi i poruka i ruka Milosrđa i Milosrdnog Boga!

TEMATSKI IZBOR GOSPINIH PORUKA S FOTOGRAFIJAMA MEĐUGORJA

U knjižicama *Ja sam vaša Majka*, *Bog Otac vas zove* i *Pozivam vas na ljubav* nalazimo Gospine međugorske poruke okupljene oko tri ključne teme: Marijino majčinstvo, Božje očinstvo i ljubav kao srž kršćanskog života. Marijine majčinske riječi i pozive prate fotografije koje dočaravaju molitveno ozračje međugorskih molitvenih mjesta.

Knjižice možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

Brak je lijek koji nam je Bog dao. Život u braku liječi ono što svatko od nas nosi kao posljedicu istočnoga grijeha. Ovo je toliko ohrabrujuće! No, je li i jednostavno? Iskustvo života u braku govori mi da se nije jednostavno mijenjati, da nije jednostavno supruga prihvaćati onakvog kakav jest, da je ponekad teško oprostiti i da se često svađamo zbog sitnica. Teško nam je „umirati“ vlastitoj sebičnosti i taštini! Teško se bezuvjetno davati drugome, a da pritom ne tražiš ništa zauzvrat! Mi se bunimo protiv svega što se ne uklapa u naš „mali svijet“. Sviđa mi se ona rečenica u Katekizmu Katoličke Crkve koja govori kako „nakon pada, ženidba pomaže da čovjek nadvlada povlačenje u sebe, sebičnost, traženje vlastitog užitka, te potiče otvaranja drugomu, uzajamno pomaganje i sebedarje“. (KKC, 1609)

MOGU LI SVAĐE BITI KORISNE?

MIRTA MILETIĆ

JAKO JE VAŽNO I DA U SVAĐU NE UPLIĆEMO TREĆU OSOBU. BRAČNI PAR NAJBOLJE ZNA RJEŠAVATI SVOJE BRAČNE PROBLEME. OVDJE JE POSEBNO VAŽNO NE UPLITATI U SVAĐU RODBINU, JER SU ONI UVIJEK SUBJEKTIVNI, A SVAĐA TAKO MOŽE ESKALIRATI I PROŠIRITI SE I NA ČLANOVE NJEGOVE ILI NJEZINE RODBINE.

SVAĐE „PROVJETRAVAJU“ NAŠ ODNOS Voljela bih progovoriti i o svađama s kojima se svaki bračni par susreće. Svađe su korisne ako su konstruktivne. Ako vode rješavanju problema. Svađe „provjetravaju“ naš odnos. Najveća zamka u braku je ne svađati se i probleme „trpati pod tepih“. Prije svega treba znati da je ljutnja kao osjećaj vrlo korisna. Ona nama i partneru govori da nam je nešto važno. Mi se naljutimo kada je napadnuto nešto što nam je važno, kada se stvari ne odvijaju onako kako mi želimo ili da pojednostavimo, kad svijet oko nas ne izgleda onako kako bismo mi htjeli. Ljutnja traje najkraće od svih osjećaja, ali je najsnažniji osjećaj. I nije moguće ne ljutiti se, jer se ljutimo, svatko od nas, pa i više puta svakoga dana. No ono što je važno jest to – kako se ljutimo! Kako se ponašamo kad smo ljuti? Ako i ne možemo kontrolirati osjećaj ljutnje, mi svakako možemo kontrolirati naše ponašanje kad smo ljuti. Za konstruktivnu svađu važno je znati

nekoliko pravila koja nam mogu uvelike pomoći.

DRŽITE SE TEME SVAĐE!

Najprije je važno držati se teme oko koje je izbila svađa. Mi žene često tijekom svađe volimo spominjati i stare probleme. Volimo se prisjećati starih svađa koje su odavno prošle. Žene sve vežu uz osjećaje, pa zbog toga i dugo pamte one događaje kada su se osjećale povrijeđene. I tada 'iskrcaju' ili nabrajaju mnoge događaje iz prošlosti, ne bi li naglasile koliko se osjećaju povrijeđeno. Muževi to ne vole i povlače se, jer svaka osoba kada je napadnuta prirodno se brani. Tada se problem ne rješava.

NE UPLIĆITE TREĆE OSOBE! 'TIME OUT'

Kada se u sportu stvari ne odvijaju onako kako bi to momčad htjela, trener pozove *time out*. Ukoliko je ljutnja presnažna i osjećate da stvari izmiču kontroli, bolje je neko vrijeme uzeti 'time out'. To ne znači pobjeći od rješavanja svađe, nego uzeti predah

neko vrijeme da se situacija smiri i da se stvore preduvjeti za kvalitetniju komunikaciju u kojoj ćemo moći zaista 'čuti' jedan drugoga. Ovo može biti jako dobra strategija za izbjegavanje eskalacije ljutnje, ali treba biti unaprijed dogovorena između partnera. Ovaj drugi treba unaprijed znati da kad njegov partner ili partnerica zatraži 'time out', da to znači da mu je potrebno kraće vrijeme da se smiri, kako bi mogao nastaviti rješavanje problema.

NIKADA NE VRIJEĐAJI JEDAN DRUGOGA!

Riječi, ukoliko su grube, bole! Iako smo možda i ljuti, tijekom svađe treba paziti i na riječi. Psokve i vrijeđanje dugo se pamte i ranjavaju drugu osobu. Tijekom svađe ne smijemo zaboraviti da je s druge strane osoba koju volimo, ali smo možda sada u ovoj situaciji ljuti na neko ponašanje ili postupak. Treba se usredotočiti na uzrok problema, a ne napadati osobu, jer napadanje ne donosi ništa dobro i ne pomaže u rješavanju problema.

NE IDITE SPAVATI POSVAĐANI!

Trudite se dan završiti u miru. Ako je tijekom dana bilo svađa i nesuglasica, riješite to prije odlaska na spavanje. Naše je iskustvo da se odgađanjem pomirenja među nama uvijek stvarao ponor. Svatko misli da se onaj drugi mora ispričati ili priznati krivicu. Ako još svemu tome dodamo vlastiti ponos ili pravo, onda stvari idu u krivome smjeru. Ono što spašava brak jest opraštanje! Opraštanje je uvijek odluka ljubavi! Nije jednostavno jer traži moje izlaženje iz ljutnje, vlastitog prava, sebičnosti. No, donosi mir i radost u naš odnos. Opraštanje ruši bedeme koje gradimo ljutnjom, šutnjom i zamjeranjem.

Ono što spašava brak jest opraštanje! Opraštanje je uvijek odluka ljubavi! Nije jednostavno jer traži moje izlaženje iz ljutnje, vlastitog prava, sebičnosti. No, donosi mir i radost u naš odnos. Opraštanje ruši bedeme koje gradimo ljutnjom, šutnjom i zamjeranjem.

Gospa nas u Međugorju također poziva na opraštanje. Poziva nas da najprije opraštamo u obitelji, a onda i drugima. Gospa zna koja je važnost obiteljskog opraštanja. Tu se možda i događaju najveće uvrjede i nerazumijevanja. Živimo jedni s drugima i ponekad griješimo. Ranjavamo jedni druge. Namjerno ili nenamjerno. Obitelj je škola u kojoj se neprestano uči opraštati i ljubiti. Osobe koje čine svoju obitelj ja ne mogu mijenjati. Mogu mijenjati sebe! I ovdje dolazi do izražaja vrijednost ljutnje. Ako zaista volim mog muža (i obratno), onda mi treba biti važno ono što je njemu važno. Ako ga nešto ljuti kod mene, trebam pokazati interes za to i pokušati te stvari mijenjati. Ovo vrijedi i obratno. Nije se lako mijenjati. To što doznamo da nešto u našem ponašanju ljuti našeg partnera ne znači da će to odmah i nestati. Potrebno je vrijeme i strpljenje. Kako sa samim sobom, tako i strpljenje našeg partnera da nam pomogne da se promijenimo. Tu se očituje uzajamna ljubav.

U uskrsnom smo vremenu! Uskrs se događa svaki put kada izaberem konstruktivno rješavanje problema. Uskrs se događa i kada odustajem od svoga prava na ljutnju. Uskrs se događa kada opraštam. Uvijek iznova! Jer, nikada ne zaboravimo, Gospodin je nama toliko toga oprostio i toliko će toga još oprostiti!

7. MEĐUNARODNO HODOČAŠĆE OBITELJI

16. lipanj – 18. lipanj 2017.

Sedmo međunarodno hodočašće obitelji organizira Udruga KUP KARMEL iz Zagreba u suradnji sa Župnim uredom sv. Jakova iz Međugorja. Veliku ulogu imaju i sami župljani koji su prihvatljivim cijenama smještaja omogućili da hodočašću mogu prisustvovati cijele i mnogobrojne obitelji.

Hodočašće obitelji organizirano je prvi put 2010. god. Sa skromnim sredstvima za organizatore bio je uspjeh dovesti jedan autobus hodočasnika: roditelja i djece. Uspjelo se u dogovoru s prijevoznicima i vlasnicima pansiona u Međugorju dogovoriti puno niže cijene smještaja. Već sljedeće godine počele su se javljati nove obitelji koje su na osnovi svjedočanstava onih koji su bili tu željele prisustvovati novom hodočašću Kraljici Mira! Prošle godine, dakle šest godine poslije, Kraljici Mira je hodočastilo devet autobusa s dvije stotine roditelja i dvije stotine djece u dobi od 3 m. do 18 godina. Obitelji su bile iz Slovenije, Austrije, Filipina, Indije, Hrvatske i BiH. Za ovu godinu imamo najavljeno još više obitelji iz još nekih drugih zemalja.

Uvjet sudjelovanja na hodočašću jest sudjelovanje obitelji, dakle muž, žena i njihova djeca. Naravno, i njihovi djedovi i bake ako žele. Rastavljeni ili udovci također su dobrodošli.

Pitamo se što to privlači djecu na hodočašće obitelji? Ja bih rekao da je hodočašće obitelji festival mladih i njihovih roditelja! Roditelji mi svjedoče kako djeca s nestrpljenjem očekuju sljedeće hodočašće jer ni u Disneylandu ili Gardalandu nisu osjetili mir u srcu kao u Gospalandu. U Međugorju su bili odvojeni od TV-a, igrice, a bili su u zajedništvu sa svojim roditeljima i možda po prvi put vidjeli roditelje kako plaču, a da to nije radi svađe i nerazumijevanja već radi milosti: obnove ljubavi u braku i obnove ljubavi prema Bogu i Gospi!

Znam iz svjedočanstava da smo ovim hodočašćem spasili mnogo brakova, potaknuli mnogo supružnika na dijete više u obitelji, potaknuli mnogo obitelji na promjenu života na bolje. U zajedništvu s Bogom i Gospom!

Organizator: Robert Rukavina iz udruge „Kup Karmel“

PROGRAM HODOČAŠĆA OBITELJI

Petak, 16. lipanj 2017.

Poslijepodne: dolazak u Međugorje
Večernji molitveni program i klanjanje križu
Molitva križnog puta na Križevcu iza večere (za sve koji žele)

Subota, 17. lipanj 2017.

Dvorana Ivana Pavla II.
od 9,00 – 14,00 – molitva, svjedočanstva, obred obnove bračnih zavjeta (fra Marinko Šakota)
slobodno popodne
večernji molitveni program

Nedjelja, 18. lipanj 2017.

8,00 sati – sv. misa u župi
9,30 – molitva krunice na Podbrdu
ručak
Povratak kućama

Ako se po jutru dan poznaje, u Hrvatskoj se događa dosad nezapamćena mobilizacija organizacija koje zagovaraju i promiču pravo na život, a koju dio medija naziva 'konzervativnom revolucijom'. Dana 19. ožujka 2017. počela je velika nacionalna peticija *Imam pravo živjeti* kojom se prikupljaju potpisi za zaštitu nerođenog života u Hrvatskoj i pomoć trudnicama u potrebi. Potpisi se prikupljaju ispred crkava svih katoličkih župa i na pojedinim gradskim trgovima sve do Uskrsa. Usporedo s peticijom *40 dana za život* provodi svoju novu kampanju molitve i bdijenja pred hrvatskim bolnicama u 26 gradova, u čemu sudjeluje više od 3 000 molitelja. Na poseban je način ova kampanja posvećena muževima i nosi naziv: 'Muževi, ljubite svoje žene!'

KREŠIMIR MILETIĆ

„POSEBAN NAGLASAK STAVILI SMO NA MUŠKARCE, JER SE PITANJE POBAČAJA TIČE I OČEVA KOJI IMAJU PRAVO BRANITI ŽIVOT SVOGA DJETETA. S druge strane, nažalost, majke često učine pobačaj i zbog prisile ili nagovaranja očeva, a velik broj njih ostaje i napušteno. Zato su potrebni kršćanski muškarci i muževi koji će

Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Varaždin, Velika Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zadar, Zagreb. Ono što je posebno važno, u okviru kampanje bit će prezentiran projekt *Oprostom oslobođene*, za iscjeljenje rana od namjernog ili spontanog pobačaja.

Ono što posebno raduje jest to što u ovoj mobilizaciji sudjeluju

svemu ovome daje i sve veći broj konkretnih projekata koji nude vrlo konkretna rješenja. No ono što je zacijelo najveća vrijednost svih ovih nastojanja su spašeni životi sve one dječice koja su se rodila i koja će se roditi jer su njihove majke, unatoč brojnim protivštinama, ipak donijele odluku da ih rode. Zaista, čovjek je najveća vrijednost. Taj jedinstveni

donijele nikakvo dobro. Postavimo si nekoliko pitanja, što je strašnije: Viknuti *Za dom spremni* ili ubiti nerođeno dijete? Ukrasti u dućanu čokoladu ili ubiti nerođeno dijete? Proći kroz crveno na semaforu ili ubiti jedinstveno i neponovljivo ljudsko biće u utrobi majke? Ne platiti porez ili ubiti nerođeno dijete? Uvrijediti nekoga preko društvenih mreža ili ubiti nerođeno dijete? Opaliti djetetu šamar ili ga ubiti u utrobi majke? Reći nekom djetetu 'glupane' ili ga ubiti smrkajući mu tijelo u utrobi majke? Sve ovo što se nalazi s lijeve strane svakog pitanja jest zabranjeno zakonom. Nisam još vidio nekoga tko bi rekao kako

govoriti, poučavati. No, postoji nešto još važnije. A na to nas uporno poziva Gospa u Međugorju. Molitva i post. Ili je bolje reći, sve je ovo važno i najbolje je to činiti zajedno. I to je ono što donosi promjenu srca, što može učiniti da se promijeni i ona odluka: odabrati život! Jer ovo je duhovni boj, ne radi se samo o sučeljavanju argumenata. Ovo je borba na duhovnoj razini.

Je li uopće moguće očekivati izlazak iz svih ovih različitih kriza koje su zapljusnule naš narod, ako se ne riješi ona temeljna, izvorišna – kriza vrjednota? *Ako se ponizi moj narod na koji je prizvano Ime moje*

IMAM PRAVO ŽIVJETI!

svojim bdijenjem prenijeti pozitivnu poruku gradu u kojem žive", rekao je o novoj kampanji Ante Čaljkusić, voditelj inicijative. Gradovi sudionici u ovoj kampanji su: Bjelovar, Čakovec, Đakovo, Dubrovnik, Imotski, Knin, Karlovac, Koprivnica, Križevci, Metković, Nova Gradiška, Osijek,

zajednički sve udruge i pokreti koji zagovaraju i promiču pravo na život. Suradnja i zajedništvo možda nikada nisu bili toliko snažni i opipljivi kao sada. Mi koji u ovome sudjelujemo osjećamo zaista živu prisutnost Duha Svetoga, da je 'zapuhao' neki novi i snažan vjetar. Posebnu vrijednost

i neponovljivi život. I sve ovo što radimo ima i taj cilj da osvijestimo u javnosti tu neprocenjivu vrijednost baš svakog ljudskog života. Svjedoci smo zapravo nevjerovatnog relativiziranja i pokušaja umanjivanja te vrijednosti, kada se izgovaraju sve one rečenice koje u sebi imaju onaj 'ali'. Tako možemo čuti političare kako govore: 'Ja to ne bih napravio, ali ne bih niti zabranio. Zabrane nikada nisu donijele nikakvo dobro.'

U ovome tekstu se želim osvrnuti posebno na tu možda i najrašireniju rečenicu. *Ja to ne bih napravio, ali ne bih niti zabranio. Zabrane nikada nisu*

ne bi prolazio kroz crveno, kako ne bi izbjegao plaćanje poreza, kako ne bi osobno vrijeđao nekoga, opalio šamar djetetu ili mu rekao 'glupane', ali da to istovremeno ne bi niti zabranio zakonom. I da nakon toga još i kaže kako zabrane nikada nisu donijele nikakvo dobro.

Ili kad se pokušava navoditi kao argument to što bi, da je pobačaj zabranjen, žene odlazile negdje ga činiti u skrovitosti ili u susjedne države gdje nije zabranjen. Zar bi onda po toj logici trebalo ukinuti zabranu korupcije, jer neki ljudi skrivećki daju, primjerice, liječnicima darove ili novac za operaciju, jer se ionako zapošljavaju ljudi 'preko veze' i sl.? Treba li onda ukinuti zabranu krađe, jer neki ljudi svejedno krađu?

Zapravo je istina da onima koji govore kako 'zabrane nigdje nikada nisu donijele ništa dobrog', uopće nije stalo do čovjeka. Kad bi njima ljudski život, svaki ljudski život bio važan, svet, jedinstven, najveće dobro – drugačije bi pričali. No, očito nije. I zato je potrebno uporno svjedočiti neizmjernu vrijednost i dostojanstvo svakog ljudskog bića. Potrebno je naviještati,

i pomoli se i potraži lice moje i okani se zlih putova, ja ću ga tada uslišati s neba i oprostiti mu grijeh i izliječiti ću mu zemlju. (2 Ljet 7,14) Ovdje vidimo da Gospodin može izliječiti našu zemlju. To zacijelo ne će i ne mogu učiniti političari. Ali je preduvjet za to naše obraćenje. Krist je rekao da se od nekih demona možemo osloboditi isključivo molitvom i postom te da se neke milosti mogu zadobiti samo molitvom i postom. To je Božje obećanje. Želimo li zaustaviti abortus, prvo što moramo jest početi moliti. Molitva i post idu jedno uz drugo. Predivno je biti na strani života. Boriti se za život. Predivno je biti dio jedne generacije koja nije šutjela, koja nije nijemo promatrala kako se gaze temeljne vrijednosti. Možda ova generacija i ne uspije u potpunosti obraniti život, ali je jako važno da svojoj djeci jednog dana možemo reći i pokazati da smo napravili sve što smo mogli. Da nismo šutjeli. Da nismo bili nijemi promatrači. Da smo dali svjedočanstvo. Posvjedočili za život! Za Krista. Nema predaje! Neka nas sve na tom putu prati zagovor Kraljice Mira!

5. MEĐUNARODNI SEMINAR ZA ŽIVOT

Međugorje, od 24. do 27. svibnja 2017.

Tema susreta: „Da ljubav vaša sve više raste“ (Fil 1,9)

S Majkom života: seminar za liječnike i medicinsko osoblje, branitelje života, molitva za one koji su izgubili dijete, koji su ranjeni pobačajem, spontanim pobačajem, za supružnike koji žele djecu, za pro-life aktiviste, za žrtve obiteljskog nasilja, samohrane roditelje, trudnice...

PROGRAM

Srijeda, 24. svibnja 2017.

14.00 Registracija sudionika

16.00 Uvod u seminar

17.00 Večernji molitveni program: krunica, sv. misa, molitva za ozdravljenje

Četvrtak, 25. svibnja 2017.

9.00 Jutarnja molitva, predavanje, svjedočanstva

14.00 Molitva uz Križevac

17.00 Večernji molitveni program: krunica, sv. misa, klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu

Petak, 26. svibnja 2017.

8.00 Molitva na Brdu ukazanja

11.00 Predavanje, svjedočanstva

12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini

15.00 Predavanje, svjedočanstva

17.00 Večernji molitveni program: krunica, sv. misa, čašćenje križa Gospodinova

Subota, 27. svibnja 2017.

9.00 Molitva

9.30 Predavanje

10.30 Iskustva sudionika

12.00 Završna sv. misa

Predavač na seminaru fra Ante Vučković, ofm rođen je 1958. u Sinju u brojnoj obitelji. Član je franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Sjemenište i klasičnu gimnaziju završio je u Sinju, a teologiju u Makarskoj i Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1983. Nakon službe kapelana u Metkoviću i Münchenu studirao je filozofiju u Münchenu i Rimu gdje je i doktorirao na dimenziji slušanja kod Martina Heideggera. Predavao je filozofiju u Rimu, na Papinskom sveučilištu Antonianum i na Franjevačkoj teologiji u Makarskoj. Profesor je filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Predaje i na Filozofskom odsjeku istoga sveučilišta. Voditelj je duhovnih vježbi, seminara i duhovnih obnova. Duhovni je pratitelj i savjetnik. Objavio je nekoliko knjiga. Objavljuje u stručnim i populističkim časopisima. Seminar će se održati u dvorani Ivana Pavla II. (Žuta dvorana). Prilog za troškove seminara je 40 € po osobi. Prijave možete izvršiti putem e-maila: seminar.marija@medjugorje.hr (za Mariju Dugandžić). Broj sudionika je ograničen zbog prostora, stoga vas molimo da svoje prijave izvršite što prije. Isto tako molimo sve sudionike seminara da sami osiguraju smještaj u Međugorju. U prijavi je potrebno navesti: ime i prezime, zanimanje i gdje radite.

Zbog organizacije seminara, i Vaše sigurnosti, molimo Vas da se smatrate registrirani za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili Vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registrirani za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

BOŽO SKOKO

„KRALJICA HRVATA I KRALJICA POLJAKA“

TIJEKOM SVOGA PONTIFIKATA, OD 1978. DO 2005. PAPA IVAN PAVAO II. UPUTIO JE HRVATIMA VIŠE OD 780 PORUKA, ČESTITKI, ZAHVALA, SUČUTI I GOVORA (ILI IH JE SPOMENUO U OBRAČANJIMA UPUĆENIMA SVIJETU), MEĐU NJIMA JE I VELIK BROJ PORUKA KOJE SE TIČU HRVATSKOG IDENTITETA, VJERE, POVIJESNOG HODA, SADAŠNOSTI I BUDUĆNOSTI, ALI I USPOREDBI HRVATA I POLJAKA.

Kad je posebni Papin izaslanik mons. Henryk Hoser, varšavsko-praški nadbiskup, stigao u Međugorje, među ostalim, okupljenim vjernicima je poručio: *Dolazim iz zemlje koja gaji iznimnu pobožnost prema Majci Božjoj, Marija ja Kraljica Poljske. Želim svima vama da učinite Mariju kraljicom svojih života!*

UISTINU JE TOLIKO SLIČNOSTI IZMEĐU POLJSKOGA I HRVATSKOG NARODA, A JEDNA OD NAJVEĆIH POVEZNIKA JEST UPRAVO LJUBAV PREMA MAJCI BOŽJOJ, ŠTO JE TOLIKO PUTA ISTICAO SVETI PAPA IVAN PAVAO II., KOJEG TAKOĐER PODJEDNAKO SMATRAMO SVOJIM. Upravo je on ponajviše pomogao međusobnom upoznavanju i stvaranju posebnog prijateljstva između hrvatskog i poljskog naroda. A, budimo realni, bio je i jedan od najvećih promotora Hrvatske i hrvatskih vrjednota u svijetu. O zahvalnosti za sve što je učinio za pad komunizma, mir, hrvatsku samostalnost i slobodu uostalom svjedoče i mnogobrojni domovinski trgovi i ulice koji nose njegovo ime te spomenici. S druge strane, uz mnogobrojna zauzimanja za hrvatske interese, posebice tijekom raspada bivše Jugoslavije i Domovinskog rata, papa Ivan Pavao II. čak je tri puta pohodio Hrvatsku, čime se mogu pohvaliti tek rijetke države svijeta (1994., 1998. i 2003.), a hrvatski narod mu je uzvratilo veličanstvenim dočecima.

O razlozima takva međusobnog odnosa i dubokog razumijevanja svojedobno je pisao zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić: *Budući da je hrvatski narod imao sličnu povijest, slična iskustva i slične patnje kao njegov poljski narod, Papa je dobro razumio probleme hrvatskoga naroda, uživljen u njegove muke, zauzet za njegova prava.*

Zanimljivo je kako su prvi kontakti Hrvata s budućim papom započeli još dok je bio krakovski nadbiskup te kako je započeo pontifikat s priličnim poznavanjem hrvatske povijesti i izazovne sudbine u okvirima socijalističke Jugoslavije. Godine 1976. tadašnji zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić pismeno ga je izvijestio o početku devetogodišnje proslave jubileja „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata“, a kardinal Wojtyła je uzvratio čestitkom, u kojoj hrvatski narod naziva bratskim te podsjeća na dodirne točke u povijesti hrvatskog i poljskog naroda, uključujući i zajedničke vladare te svetu braću apostole Ćirila i Metoda.

Iste godine kardinal Wojtyła uputio je pismo kardinalu Franji Šeperu, koji je kao Papin izaslanik u Solinu predvodio veliko slavlje tisućite obljetnice prve poznate Gospine crkve na hrvatskom tlu, što ju je izgradila kraljica Jelena. U tom pismu od 21. srpnja 1976. Papa ističe sličnosti poljskog i hrvatskog naroda, te uloge žena u povijesti dvaju naroda (kraljice Jelena i Dabrowka), naglašeno štovanje Blažene Djevice Marije te stoljetne veze sa Svetom Stolicom. U istom pismu Gospu naziva „Kraljicom Hrvata i Kraljicom Poljaka“ te ističe dva svetišta – ono u Solinu i Čestohovi. Dvije godine kasnije, nekoliko mjeseci prije nego će krakovski kardinal postati papa, Krakov je pohodio zagrebački nadbiskup Kuharić, gdje je zajedno s Wojtylom predvodio radničko hodočašće u marijansko svetište Pyekari te održao propovijed na hrvatskom jeziku. Bila je to prigoda da nadbiskup Kuharić dodatno upozna budućeg papu s tragičnom poviješću i sudbinom hrvatskog naroda te sa stanjem Crkve u Hrvata pod komunističkim režimom. Prema svjedočenjima sudionika, taj je susret dodatno produbio povezanost Hrvata s budućim papom.

UISTINU JE TOLIKO SLIČNOSTI IZMEĐU POLJSKOGA I HRVATSKOG NARODA, A JEDNA OD NAJVEĆIH POVEZNIKA JEST UPRAVO LJUBAV PREMA MAJCI BOŽJOJ, ŠTO JE TOLIKO PUTA ISTICAO SVETI PAPA IVAN PAVAO II., KOJEG TAKOĐER PODJEDNAKO SMATRAMO SVOJIM.

Tijekom svoga pontifikata, od 1978. do 2005. papa Ivan Pavao II. uputio je Hrvatima više od 780 poruka, čestitki, zahvala, sučuti i govora (ili ih je spomenuo u obraćanjima upućenima svijetu). Među njima je i velik broj poruka koje se tiču hrvatskog identiteta, vjere, povijesnog hoda, sadašnjosti i budućnosti, ali i usporedbi Hrvata i Poljaka.

U porukama je Papa često isticao kako su Hrvati bili prvi slavenski narod koji se susreo s kršćanstvom, kako su rano uspostavili odnos jedinstvena zajedništva sa Svetom Stolicom, kako su obogatili europsku baštinu, kako su imali tešku povijest, ali su unatoč tome ostali vjerni kršćanskim načelima i vrjednotama i sl. Često je u svojim obraćanjima podsjećao kako se papa Ivan X. obratio prvom hrvatskom kralju Tomislavu (910. – 930.) nazvavši njegove podložnike „Najposebnijim sinovima Svete Rimske Crkve“, te kako je u doba otomanskog prodora u Europu papa Lav X. Hrvatima udijelio naslov „Najčvršći štit i predziđe kršćanstva“. Takvu promociju, posebno u vrijeme socijalističke Jugoslavije, kad su teme nacionalnog identiteta bile prešućivane, hrvatski je narod mogao samo sanjati.

A kad je uspoređivao hrvatski i svoj poljski narod, isticao je istinsku pobožnost i odanost Gospi, koju gaje vjernici u obje države. Često je Hrvate također predstavljao kao narod s bogatim kulturnim nasljeđem, tradicijom i običajima, ali i iseljenički narod. Zanimljivo je da je doživljavao Hrvate i kao poveznicu istoka i zapada,

odnosno susretište različitih kultura i vjera. Znao je često naglasiti kako je Hrvatska lijepa zemlja ponosnih ljudi.

Završavajući devetogodišnju proslavu jubileja Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata, u Mariji Bistrici je 8. i 9. rujna 1981. održan Nacionalni euharistijski kongres – NEK. Tom prigodom je papa Ivan Pavao hrvatskim vjernicima uputio poruku putem Radio Vatikana, a potom i pismo, koje je bilo pročitano pred sudionicima Kongresa. U pismu, među ostalim, kaže: *Početak sedmog stoljeća vaši predi, stigavši iz karpatskog područja Bijele Hrvatske – nedaleko od mog rodnog mjesta – dođoše u sadašnju vašu Lijepu Domovinu, stupivši u dodir s kršćanstvom, što se u ovim vašim krajevima već bilo duboko ukorijenilo još od apostolskih vremena. Zemlja natopljena krvlju solinskih, istarskih, sisačkih i tolikih mučenika, postala je domovinom vašeg naroda. Primajući krštenje i ispovijedajući jedinu apostolsku, rimokatoličku vjeru, Hrvati dođoše također i u dodir sa zapadnom rimskom kulturom, te postadoše tako sastavnim dijelom kršćanskih naroda Europe, koja se upravo tada oblikovala u duhovnu i kulturnu cjelinu...* U tom pismu Papa je ukazao i na niz elementa hrvatskog identiteta: Hrvati su se odlikovali brojnim potomstvom, Hrvati bi trebali biti narod koji spaja i povezuje, hrvatske katoličke obitelji bi trebale promicati svetost, Hrvati su odani Majci Božjoj, povijest Hrvata je obilježena patnjom...

Iščitavajući obraćanja pape Ivan Pavao II. posvećena Hrvatima ili upućena hrvatskom narodu, definitivno možemo zaključiti kako se pokazao jednim od boljih poznavatelja hrvatskog identiteta te postao jedan od najvećih i najutjecajnijih promotora tog identiteta među svjetskim velikanima. Od njega možemo učiti kako se i sami možemo mudrije predstavljati kršćanskome svijetu te stvarati poveznice s drugim kršćanskim narodima i državama. A zanimljivo je kako i u Papinu izaslaniku dobivamo novu poveznicu između naša dvaju naroda. Ili bolje rečeno, Gospa je našla načina ponovno uspostaviti veze, koje je sveti papa Ivan Pavao II. toliko gajio i razvijao.

OD SJAJA DO KANALA

MATKO PETROVIĆ

Mi smo najgori šljakeri, ali smo sretni ljudi. Ima nešto lijepo u mirisu razbijena kamena i razrovane zemlje. To nas liječi. Koji apsurd! Kako se svijet brzo vrti. Mi, krezubi *gubitnici* da nekog učimo pameti... Srećom, opet sutra čeka nas kramp i lopata! Tek toliko, da se ne uzoholimo i da nam nove iluzije ne udare u glavu.

ČESTO SAM ZAMIŠLJAO I SANJAO SVOJE BUDUĆE STUDENTSKE DANE. Mislio sam da dolaze najljepši trenutci slobode u kojoj više nikom neću polagati račune i da ću napokon činiti ono što već dugo želim. Čeznuo sam za slobodom i samostalnošću. S takvim snovima i zanosom uselio sam u studentski dom „Stjepan Radić“ na Savi. Letio sam od elana i sreće. Veselo i znatiželjno pohađao sam predavanja, a u slobodno vrijeme pokušavao upoznati neko dobro društvo i njemu se priključiti. Potajno sam tražio 'cool ekipu' koja bi me prihvatila kao jednog od svojih, jer čovjek mora biti privržen nekoj skupini s kojom bi se identificirao i naravno bio u 'diru'. Tada sam mislio da je to normalno razmišljanje svakog mladog studenta koji želi biti popularna i rado viđena osoba kako na faksu tako i u studentskom domu. Mjerio sam i analizirao mnoštvo faca, njihovu 'obleku' i običaje. Želio sam svakako svladati samoću i priključiti se glavnim tipovima što su galamili i vladali domom. Takva nastojanja i razmišljanja skoro su me i života koštali.

Ne sjećam se točno dana, ali se sjećam da je bilo vrijeme ručka kad sam upoznao nju! Dan mi je bio tmuran, a ja nikakav. Noseći jelo, ugledao sam slobodno mjesto i instinktivno bez pitanja sjeo. Tog trenutka bilo mi je

svejedno što će tko misliti o meni. Dignuvši pogled na drugi kraj stola, ugledao sam 'najljepše oči na svijetu' i široki smiješak koji me osvajao. Ta ljepotica, ubrzo sam saznao, zvala se Tina i bila je rodom negdje sa sjevera.

Moj svijet bio je iluzija i magla. Tu sam se jedino osjećao sigurnim i sretnim. Ta ugodna iluzija uvijek je bila tu kad sam je mogao platiti. Kad nije bilo trave, bilo je lošeg stolnog vina, ruma i svega drugoga... Znao sam da to što radim nije dobro. Ipak, mislio sam da je sve pod kontrolom i da mogu prestati kad god hoću.

Odmah je počela razgovarati sa mnom i to vrlo otvoreno kao da smo stari prijatelji. U tih nekoliko minuta saznao sam mnogo o njoj. Pričala je kao usput da joj je otac neka faca u županiji, pa kao slučajno došla je do mercedesa, šopinga preko granice i sl. Kroz glavu mi je prošla misao da želim biti dio njezinog društvenog života i da vjerojatno ima i takve iste 'cool frendove'. Pitao sam je za ekipu, a ona mi je rekla da će me ovih dana s njima upoznati. Tu sam večer jedva dočekao sav u iščekivanju. Našli smo se u 21 h i krenuli put neke 'bukse', kako je ona to nazvala. Ustvari bio je to nekakav park ili nešto slično. Došavši do tog parka, uputili smo se prema nekoj klupici. U mraku je čekala *slavna* ekipa. Na klupici se gužvalo ne-

koliko spodoba. Došavši tamo, vidio sam četiri mladića i dvije djevojke. Gotovo me nisu ni pogledali, nego su se stalno nešto gurali i smijali bez prestanka. Tina me upoznala s njima i odmah su me prihvatili kao da sam njihov stari frend. Nakon otprilike sat vremena pričanja i trabunjanja upita me jedan od njih jesam li za *ambijentalku*? S čuđenjem ga pogledam i naivno priupitam: „A što je to?“ Tada svi prasnu u onaj, kao, superioran smijeh. Bilo mi je neugodno. Htio sam biti faca, a ispao sam glup odmah u startu. Tina mi je šapnula: „Trava, budalo!“ Sva sreća da je bio mrak, jer sam problijedio kao krpa. Znao sam što je marihuana, ali ju nikad nisam probao niti sam to želio. Ali ovo je bila neugodna situacija. Nametnulo se pitanje. „Biti ili ne biti papak?“ Tko želi ispasti papak pred curom koju simpatiziraš i želiš fascinirati? Povukao sam dim, dva, tri i svidjelo mi se... Od tog trenutka, i ne sluteći na zlo, krenulo je po zlu. Da, dva do tri 'panja' dnevno s ekipom. U međuvremenu smo Tina i ja prohodali te smo zajedno provodili dane. Na početku sam zaboravio pratiti sate, a malo kasnije tjedne i mjesece... Došao sam na svoje. Sve je bilo puno lude zabave, provoda i 'filmova'. Bilo bi još i dobro da je sve ostalo samo na tome. No, probao sam sve što mi je bilo dostupno i za

što smo imali love. Sva moja radost i elan pretvorili su se od alkohola i trave u glupi smiješak. Nešto slično kao kod onih što pjevaju po ulicama Hare Krišne. Moj svijet bio je iluzija i magla. Jedino sam se tu osjećao sigurnim i sretnim. Ta ugodna iluzija uvijek je bila tu kad sam je mogao platiti. Kad nije bilo trave, bilo je lošeg stolnog vina, ruma i svega drugoga... Znao sam da to što radim nije dobro. Ipak, mislio sam da je sve pod kontrolom i da mogu prestati kad god hoću. S ostalim ljudima *van ekipe* nisam htio komunicirati. Ustvari nisam mogao, jer sam se morao pretvarati i lagati da studentski život ide baš onako kako treba, da položim ispite, da imam neku zanimaciju... Nekako sam držao niti studija do kraja druge godine. Upravo negdje u to vrijeme poželio sam pobjeći iz svega. Jednom u noći pojavio se Tinin slavni gospodin tata. Koliko samo glupih pogleda u nekoliko minuta. Bio je agresivan. Mene je optuživao za sve loše kod svoje kćerkice. Pobacao nam je boce piva kroz prozor. Bilo mi je svejedno. Tupavo sam mu se smiješio u lice. Kad nam je dojadilo, Tina i ja smo pobjegli u tamu. Gospodin u kravati sjeo je u svoj mercedes i otputovao. Mislio sam da se više ne će ni vratiti. Mi smo nastavili po starome. I onda se dogodilo nešto neplanirano. Jedne noći dva tipa u dugim kaputima pokazali su nam policijske značke, stjerali nas uza zid i pretresli. Nešto su i našli: više u Tininoj torbici nego kod mene. I krenulo je kako se već događa kod takvih stvari. Završio sam u zatvoru i hladio glavu. Kad sam se vratio, Tine više nije bilo. Kasnije sam

Danas kopam uz autocestu za firmu Strabag. Tamo je utočište našlo još nekoliko momaka slične sudbine. Umorni, mokri i tužni znamo se ponekad i nasmijati.

načuo da ona nije bila zavedena u crne narkomanske kartoteke, ni u zatvoru. Pričali su da se udala za nekog naivca većeg od mene. Navodno je njezin tatica sve meni naštimao da *ne trujem* njegovu kćer. Nisam nikom mogao objasniti da je bilo obrnuto. Preko noći postao sam olupina i ološ. Nisam se mogao vratiti u normalan život ni roditeljima doma. S mojim lutanjem i izletom u glupost zrušio se i njihov svijet. Nije mi više bilo do studija. U vilicama mi je ostalo samo nekoliko zuba. Upao sam u novo društvo nevoljnika i pokajnika. Svi smo nosili teške traume. Nove prijatelje prepoznavali smo po tužnim očima. Vrijeme smo provodili pijući i kartajući. Ponekad smo nešto i jeli. Čudna solidarnost razvila se među nama.

Morao sam nešto i raditi. Danas kopam uz autocestu za firmu *Strabag*. Tamo je utočište našlo još nekoliko momaka slične sudbine. Umorni, mokri i tužni znamo se ponekad i nasmijati. Stipe L. se nedavno i oženio. U slobodno vrijeme zidamo mu *vilu* – pristojan dom u zelenilu. Ovdje je za nas rehabilitacija i odmor. Dok bude *Strabaga*, imamo perspektivu, a za kasnije ne znam... Prenosim pozdrave momaka iz moje nove ekipe i želim poručiti mladima da je bolje kopati u slobodi, nego crkavati od lijenosti, dosade i ovisnosti. Mi smo najgori šljakeri, ali smo sretni ljudi. Ima nešto lijepo u mirisu razbijena kamena i razrovane zemlje. To nas liječi. Koji apsurd! Kako se svijet brzo vrti. Mi, krezubi *gubitnici*, da nekog učimo pameti... Srećom, opet sutra čeka nas kramp i lopata! Tek toliko, da se ne uzoholimo i da nam nove iluzije ne udare u glavu.

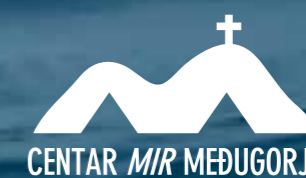
Fra Ivan Dugandžić

MEĐUGORJE IZBLIZA

Gospina ukazanja i njihov odjek u Crkvi

U Međugorju nije uvedena nova pobožnost. Tu je izvorna kršćanska vjerska i molitvena tradicija na nov način doživljena, obnovljena i produbljena. U međugorskoj župnoj crkvi u središtu je vjerno naviještanje evanđelja i zauzeto slavljenje sakramenata. Milijuni ljudi potvrđuju da se nigdje euharistija ne slavi tako zanosno niti se ispovijed doživljava dublje kao susret u ljubavi s milosrdnim Bogom kao što je to slučaj u Međugorju.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Centra MIR Međugorje.

KRIŽNI PUT, KALVARIJA I GOLGOTA U SVJETLU USKRSNUĆA

**ČULI SMO ZA MUKE ŠTO SU IH PRETRPJE-
LI MNOGI NAŠI LJUDI NAKON DRUGOGA
SVJETSKOG RATA NA PUTU OD BLEIBURGA
DO DOMOVINE.** To je poznato pod imenom Križni

put. Mnogi narodi i pojedinci imaju svojih teških, trnovitih trenutaka. Naši su takvi „trenutci“ trajali stoljećima. O njima govori i Krleža u svojim *Baladama Petrice Kerempuha*: „I videl sem v megli, i v megli sem videl, seh križnih putov konec i kraj.“

Svi nas ti križni putovi, osobni i narodni, vode do Krista i njegova križa, do njegova križnog puta u pravom smislu. Da bi se snažnije doživjela Kristova muka, razvila se davno u kršćanstvu posebna pobožnost, koja se naziva u nas *križni put* ili *put križa*. Obično se sastoji od četrnaest postaja (kao sonetni vijenac od četrnaest soneta). Postaje prikazuju pojedine prizore iz Kristove muke i smrti. Mnogi od tih prizora poznati su i u povijesti umjetnosti. Inspirirali su vrsne umjetnike da pokažu svoje umijeće. Od ta dva naziva obično se daje prednost nazivu *križni put* jer bolje odgovara duhu hrvatskoga jezika. Po hrvatskoj jezičnoj normi kad god se koji pojam može istoznačno izraziti svezom pridjeva i imenice i svezom imenice s imeničkom dopunom u genitivu, prednost se daje svezi pridjeva i imenice. Stoga se u skladu sa spomenutim pravilom u hrvatskom jeziku u novije vrijeme češće javlja sveza *križni put*, bilo da se radi o Kristovu križnom putu ili našem, o umjetničkom djelu ili o crkvenoj pobožnosti. Može biti u pravom ili u prenesenom smislu.

Riječ *Golgota* i *Kalvarija* označuju ime brežuljka izvan starih jeruzalemskih zidina gdje je Isus bio raspet na križ. Na temelju značenja hebrejske riječi *golgota* nastala je latinska inačica toga toponima – *Calvaria*. Kad je dakle riječ o toponimu, gdje je Isus raspet i umro, onda je to vlastito ime mjesta – izvorno *Golgota*, polatneno *Calvaria*, u nas prilagođeno *Kalvarija*. U nekim se hrvatskim prijevodima Biblije javlja i naša prevedena *Lubanja*. Zadržat ćemo se na prva dva imena. Ta dva imena duboko su ukorijenjena u našu tradiciju. U tom su smislu *Golgota* i *Kalvarija* dva različita imena istoga mjesta. Stoga je fra Jeronim Šetka djelomično u pravu kad pod natuknicom *Kalvarija* navodi: „isto što *Golgota*“. To je točno kad se odnosi na mikrotoponim u vezi s Kristovom mukom i smrti. Zanimljivo je istaknuti da je u našoj tradiciji puno češća u tom smislu riječ *Kalvarija* nego *Golgota*. Možda nam se zato riječ *Golgota*

MILE MAMIĆ

(kao rjeđa) čini punijom, snažnijom – gotovo kao vrhunac muke, patnje, kao završni prizor križnoga puta. Vjerojatno zato vrsni umjetnici riječi (npr. Kranjčević, Krleža i dr.) biraju riječ *Golgota*. Njezinoj osjećajnoj punini vjerojatno pridonosi i njezina trosložna struktura s dominantnim samoglasnikom *o* u prvom i drugom slogu. Zar vam se ne čini da je stih *Povijest je naša prepuna golgota* mnogo snažniji nego: *Povijest je naša prepuna kalvarija*?! Zacijelo primjećujete, tu su riječi *golgota* i *kalvarija* upotrijebljene kao opće riječi u prenesenom značenju koje je utemeljeno na toponimu *Golgota* i *Kalvarija*. Kao opće riječi napisane su malim slovom. One znače „velika muka, patnja, mučeništvo; velike nevolje, nesreće...“

Uz mnoga svetišta nalazi se i brežuljak s postajama križnoga puta. Kako je riječ *kalvarija* postala i sinonim za *križni put*, i taj se brežuljak obično zove *Kalvarija*.

Riječi *Golgota/golgota* i *Kalvarija/kalvarija* mogu dakle biti toponimi i opće imenice. Ovisno o tom pišemo ih velikim ili malim slovom. Kao opće imenice one sasvim sigurno nemaju jednaku osjećajnu, doživljajnu vrijednost. Toponimi obično nemaju konotacije, ali se čini da te riječi i kao toponimi nemaju jednaku stilsku vrijednost: *Golgota* je (iz raznih razloga) snažnija, punija.

Svatko prolazi svoj *križni put*, svoju *kalvariju*, ali kao pojedinci i narod imamo i svojih *golgota*. Čini se da *kalvarije* duže traju, a *golgote* su njihova najbolnija završnica. *Kalvarije* obično imaju i svoju *golgotu* kao vrhunac patnje, ali se i *golgote* mogu javljati i samostalno kao strašne kratkotrajne patnje. Jednih i drugih kao pojedinci i narod imali smo i imamo dosta, često i previše.

Bez vjere u pobjedu dobra i bez uskrsne nade teško bi bilo izdržati. Kristova pobjeda nad smrću baca novo svjetlo i na našu patnju. Ona je temelj i naše uskrsne nade. Kristovu muku, smrt i uskrsnuće treba promatrati kao nerazdruživu cjelinu. U skladu s tim na mnogim mjestima postoji i petnaesta postaja križnoga puta – *Kristovo uskrsnuće*. On je „svojom smrću uništio našu smrt, a svojim uskrsnućem obnovio naš život“. Zato i molimo nakon pretvorbe: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje uskrsnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo.“ Uskrsnuće je najveća pobjeda u povijesti svijeta.

Neka vam je, poštovani čitatelji, sretan i blagoslovljen Uskrs – blagdan utemeljene nade!

6. MEĐUNARODNO HODOČAŠĆE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

15. lipanj – 18. lipanj 2017.
DA LJUBAV VAŠA SVE VIŠE RASTE (Fil 1,9)

Šesto međunarodno hodočašće za osobe s invaliditetom održat će se u Međugorju **od 15. do 18. lipnja 2017.** Okupljanje i smještaj sudionika u kuće župljana predviđen je u poslijepodnevnim satima u četvrtak, 15. lipnja 2017.

Posebnost ovog hodočašća za osobe s invaliditetom jest što se od strane župljana župe Međugorje sudionicima hodočašća osigurava besplatan boravak. Prošle je godine organizacijski odbor Hodočašća zajedno s predstavnicima MZ Međugorja i Bijakovića donio određena pravila koja će vrijediti i za ovogodišnje hodočašće:

- Hodočašće ostaje besplatno za OSOBE S INVALIDITETOM i ZA 1 PRATITELJA (to može biti jedan roditelj, pratitelj ili skrbnik). Također za vozače autobusa ili kombija.
- Za ostale članove obitelji, drugog pratitelja, prijatelja ili volontera kvota za smještaj koja se treba uplatiti je 60 E po osobi. (Cijena za tri polupansiona.)
- Smještaj je na bazi polupansiona.
- U dogovoru s domaćinom – moguća je hladna večera u pansionu
- Ukoliko se dolazi u petak (16. 06. na ručak) – cijena hodočašća je 50 E po osobi

Zadnji je rok prijave 30. svibanj 2017. na e-mail adresu gospina.skola@gmail.com U PRIJAVI NAVESTI: vrijeme dolaska, kontakt telefon, ukupan broj hodočašćnika te poimence navesti OSOBU (DIJETE) S INVALIDITETOM (i vrstu invaliditeta) I JEDNOG PRATITELJA KOJI IDU BESPLATNO, te ulogu drugih osoba u pratnji, koje plaćaju kvotu smještaja.

Apeliramo na voditelje hodočašća da pri upisu hodočašćnika vode brigu o istinskim potrebama kako ne bi došlo do neugodnih situacija. Zahvaljujemo svima na razumijevanju!

PROGRAM HODOČAŠĆA

ČETVRTAK, 15. 06. 2017.

15,00 – 17,00 – dolazak sudionika

18, 00 – Večernji molitveni program (krunica, sv. misa, molitva za ozdravljenje, klanjanje)

PETAK, 16. 06. 2017.

DVORANA IVANA PAVLA II

9,00 – 11, 00 – predstavljanje sudionika po grupama 11,15 – 12, 00 – 1. predavanje // glazbena radionica za ostale na vanjskom oltaru

12,30 – ručak po pansionima

15,30 –17,00 sati – MOLITVA KRIŽNOG PUTA za osobe s invaliditetom

17,30 – 18,00 sati – prezentacija o međunarodnom pokretu „Vjera i Svjetlo“

16,00 – molitva križnog puta za roditelje i prijatelje na KRIŽEVCU – pridruživanje molitvi župe

18, 00 – Večernji molitveni program (krunica, sv. misa, molitva za ozdravljenje, klanjanje križu)

SUBOTA, 17. 06. 2017.

JUTRO: U MAJČINU SELU:

9,00 – 12,00: Molitva krunice za one koji se mogu popeti na Podbrdo

PODBRDO: u 9,30 zajednička molitva KRUNICE oko Gospina kipa

12,30 – ručak i pauza po pansionima

RUČAK ZA JEDNODNEVNE POSJETITELJE – u vlastitoj organizaciji

POPODNE: DVORANA IVANA PAVLA II:

15,30 – 16, 15 – 2. predavanje

16,15 – 17,00 – svjedočanstvo

17,00 – 17,45 – 3. predavanje

18, 00 – Večernji molitveni program (krunica, sv. misa, molitva za ozdravljenje)

22,00 – KLANJANJE u župi

NEDJELJA, 18. 06. 2017.

NA VANJSKOM OLTARU CRKVE

10,30 – 11,00 – svjedočanstvo

11, 00 – ŽUPNA sv. misa na vanjskom oltaru Crkve

Koordinator: fra Marinko Šakota, župnik

Predavač: fra Ante Vučković, ofm

O predavaču:

Fra Ante Vučković, ofm

Ante Vučković rođen je 1958. godine u Sinju, član je franjevačke Provincije Presvetog Otkupitelja – Split. Sjemenište i klasičnu gimnaziju pohađao je u Sinju. Teologiju je završio u Makarskoj i Zagrebu.

Za svećenika je zaređen 1983. Specijalizirao je filozofiju u Münchenu i Rimu s posebnim naglaskom na suvremenu filozofiju. Predavao je filozofiju u Rimu, na Papinskom učilištu Antonianum i na Franjevačkoj teologiji u Makarskoj. Profesor je filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu, čiji je bio i dekan, a trenutno obnaša dužnost prodekana za znanost.

U vrijeme rata i poslije njega posebno se bavi pitanjima pomirenja i opraštanja u okviru Franjevačkog instituta za kulturu mira u Splitu.

Sudionik je mnogih simpozija, suautor zbornika na temu pomirenja i praštanja. Zapažen je voditelj duhovnih vježbi i pisac s temama iz kršćanske duhovnosti.

Osim članaka po raznim časopisima i novinama objavio je i knjige: *Dimenzija slušanja kod M. Heideggera* (1993.), (2003.), *Dah sile Božje* (2005.), *Putovi i stramputice praštanja* (2006.), *Imena i riječi* (2009.), *Vrtlog grijeha* (2014.).

Župljanima i međugorskim hodočašćnicima poznat je kao nadahnuti propovjednik te glavni predavač na 25. Mladifestu 2015. godine. Njegove kateheze s tog seminara objavljene su u knjizi *Gledaj, tvoja majka* (2016.) u izdanju našeg ICMM-a.

VJERA ZLIH DUHOVA ILI ATEIZAM KOJI JE PREMAŠEN

Fabrice Hadjadj pokušava potaknuti na razmišljanje o samom ishodištu logike zla, kako bismo se s njime spremnije hvatali u koštac izvan samih sebe i usred ili unutar sebe. Knjiga je mali časoslov o borbi (i ranjivosti). Ona je poduka iz ka(ra)tekizma kako bismo se naučili trčati poput sv. Pavla – da uprazno ne mlatimo vjetar (1 Kor 9,27). Da naša borba sa zlom ne bude promašena. Jer nismo spoznali kako nam je pravi Neprijatelj – blizu, kako vjerujemo – njegovom vjerom (dr. sc. J. Balabanić). U našem glasilu nastavljamo donositi misli uvaženog mislioca Fabrica iz njegove knjige *Vjera zlih duhova ili ateizam koji je premašen*.

MOŽE LI SE GOVORITI O VRAŽJOJ VJERI? Igramo li se izmišljanja oksimorona i provokacije? Premda može izgledati tako, nije posrijedi ničija ekscentričnost, nego nas na to potiče evanđeoska jednostavnost. Taj paradoksalni pojam čini se da je bitan u Kristovu propovijedanju. On nije imao najstrože riječi za pogane, nego za ovce Izraela. Nije prije svega udario na nevjernika, nego na učitelja Zakona. On nikada ne optužuje ateizam, ali ponajprije upire prstom na određenu vjeru koja je farizejska, čišća, pravednija, točnija od vjere carinika ili saduceja.

Pismoznancu reče Isusu: *Dobro, učitelju! Po istini si kazao: On je jedini, nema drugoga osim njega. Njega ljubiti iz svega srca, iz svega razuma i iz sve*

snage i ljubiti bližnjega kao sebe samoga – više je nego sve paljenice i žrtve. No, Isus mu je odgovorio samo ovo: *Nisi daleko od kraljevstva Božjega* (Mk 12,32-34), što znači: *Nisi još*. I malo dalje nastavio je s opomenom: Čuvajte se pismoznanaca. (Mk 12, 38)

Kako razumjeti to da onaj koji još jasnije iznosi dvije zapovijedi novog zakona može biti pogibeljan? I kako to razumjeti, a da čovjek ne uzdrhti, jer je riječ o tome da samo razumijevanje uopće nije dovoljno? Ponašati se s obzirom na to upozorenje samo kao pismoznancu, značilo bi, zapravo, upasti u zamku od koje nas je upozorenje htjelo sačuvati. Pa i ovdje, kako je riječ o knjizi, imamo još jednoga pismoznanca koji govori. Stoga njegovo drhtanje: da ne bude poput onoga koji, očiju uprtih u papir, završi u jarku!

No nešto drugo još više uznemiruje: i onda kada bi pisac ovih redaka htio jedino zaron u djelovanje milosti, mogao bi se također pitati nije li pod utjecajem zloduha. U tom pogledu dovoljno je prisjetiti se farizejeve molitve: *Farizej se uspravan ovako u sebi molio: 'Bože, prinosis ti euharistiju* (doslovan prijevod) što

nisam kao ostali ljudi: grabežljivci, nepravедnici, preljubnici ili – kao ovaj carinik. Postim dvaput u tjednu, dajem desetinu od svega što steknem.' A carinik, stojeći izdaleka, ne usudi se ni očiju podignuti k nebu, nego se udaraše u prsa govoreći: 'Bože, milostiv budi meni grješniku!' *Kažem vam: ovaj siđe opravdan kući svojoj, a ne onaj!* (Lk 18, 11-14) Ja! Eto zašto se toliko hvatam za ovu sliku! Jer što bi drugo bilo ne biti opravdan, osim da si kao davao? Mogao bi, dakle, kao davao biti čak onaj koji prinosi euharistiju! No ima još nešto najčudnije: svet nije onaj koji je u prvom redu, uspravan, ispred oltara, nego je to siromah koji se drži podalje, i, kako tekst tajanstveno kaže, *ne usudi se ni očiju podignuti k nebu..*

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 15. 4. 2017.

VELIKA SUBOTA. VAZMEMO BDJENJE
SZ: Post 1,1-2,2 (ili 1,1.26-31a); Post 22,1-18 (ili 22,1-2. 9a.10-13.15-18); Izl 14,15 – 15,1a; Iz 54,5-14; Iz 55,1-11; Bar 3,9-15.32 – 4,4; Ez 36,16-17a.18-28; NZ: Rim 6,3-11; Ps 118,1-2.16ab-17.22-23; Mt 28,1-10

Nedjelja, 16. 4. 2017.

NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODINOVA
Dj 10,34a.37-43; Ps 118,1-2.16-17.22-23; Kol 3,1-4 (ili: 1Kor 5,6b-8); Iv 20,1-9

Ponedjeljak, 17. 4. 2017.

Dj 2,14.22-32; Ps 16,1-2a.5.7-8.11; Mt 28,8-15

Utorak, 18. 4. 2017.

Dj 2,36-41; Ps 33,4-5.18-20.22; Iv 20,11-18

Srijeda, 19. 4. 2017.

Dj 3,1-10; Ps 105,1-4.6-9; Lk 24,13-35

Četvrtak, 20. 4. 2017.

Dj 3,11-26; Ps 8,2a.5-9; Lk 24,35-48

Petak, 21. 4. 2017.

Dj 4,1-12; Ps 118,1-2.4.22-24.25-27a; Iv 21,1-14

Subota, 22. 4. 2017.

Dj 4,13-21; Ps 118,1.14-21; Mk 16,9-15

Nedjelja, 23. 4. 2017.

Dj 2,42-47; Ps 118,2-4.13-15.22-24; 1Pt 1,3-9; Iv 20,19-31

Ponedjeljak, 24. 4. 2017.

Dj 4,23-31; Ps 2,1-9; Iv 3,1-8

Utorak, 25. 4. 2017.

SV. MARKO EVANĐELIST
vl.: 1Pt 5,5b-14; Ps 89,2-3.6-7.16-17; Mk 16,15-20

Srijeda, 26. 4. 2017.

Dj 5,17-26; Ps 34,2-9; Iv 3,16-21

Četvrtak, 27. 4. 2017.

Dj 5,27-32; Ps 34,2.9.17-20; Iv 3,31-36

Petak, 28. 4. 2017.

Dj 5,34-42; Ps 27,1.4.13-14; Iv 6,1-15

Subota, 29. 4. 2017.

SV. KATARINA SIJENSKA, DJEVICA I CRKVENA
NAUČITELJICA, ZAŠTITNICA EUROPE
vl.: 1Iv 1,5 – 2,2; Ps 103,1-4.8-9.13-14.17-18a; Mt 11,25-30

Nedjelja, 30. 4. 2017.

Dj 2,14.22-23; Ps 16,1-2a.5-11; 1Pt 1,17-21; Lk 24,13-35

Ponedjeljak, 1. 5. 2017.

SV. JOSIP RADNIK
Dj 6,8-15; Ps 119,23-24.26-27.29-30; Iv 6,22-29; ili od spomendana: Post 1,26-2,3 (ili: Kol 3,14-15.17.23-24

Utorak, 2. 5. 2017.

Dj 7,51 – 8,1a; Ps 31,3c-4.6.7b.8a.17.21ab; Iv 6,30-35
, Ps 90, 2-4.12-14.16; Mt 13,54-58

Srijeda, 31. 5. 2017.

POHOD BL. DJEVICE MARIJE
vl.: Sef 3,14-18a (ili: Rim 12,9-16b); Otpj. pj: Iz 12,2-3.4b-6; Lk 1,39-56

Srijeda, 3. 5. 2017.

SV. FILIP I JAKOV, APOSTOLI
vl.: 1Kor 15,1-8; Ps 19,2-5; Iv 14,6-14

Četvrtak, 4. 5. 2017.

Dj 8,26-40; Ps 66,8-9.16-17.20; Iv 6,44-51

Petak, 5. 5. 2017.

Dj 9,1-20; Ps 117,1-2; Iv 6,52-59

Subota, 6. 5. 2017.

Dj 9,31-42; Ps 116,12-17; Iv 6,60-69

Nedjelja, 7. 5. 2017.

Dj 2,14a.36-40; Ps 23,1-6; 1Pt 2,20b-25; Iv 10,1-10

Ponedjeljak, 8. 5. 2017.

Dj 11,1-18; Ps 42,2-3; 43,3-4; Iv 10,11-18

Utorak, 9. 5. 2017.

Dj 11,19-26; Ps 87,1-7; Iv 10,22-30

Srijeda, 10. 5. 2017.

Dj 12,24 – 13,5a; Ps 67,2-3.5-6.8; Iv 12,44-50

Četvrtak, 11. 5. 2017.

Dj 13,13-25; Ps 89,2-3.21-22.25.27; Iv 13,16-20

Petak, 12. 5. 2017.

SV. LEOPOLD BOGDAN MANDIĆ, PREZBITER
od dana: Dj 13,26-33; Ps 2,6-11; Iv 14,1-6

Subota, 13. 5. 2017.

Dj 13,44-52; Ps 98,1-4; Iv 14,7-14

Nedjelja, 14. 5. 2017.

Dj 6,1-7; Ps 33,1-2.4-5.18-19; 1Pt 2,4-9; Iv 14,1-12

Ponedjeljak, 15. 5. 2017.

Dj 14,5-18; Ps 115,1-4.15-16; Iv 14,21-26

19 GODINA S VAMA

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing
Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz, Lašvanska dolina 100 MHz,
Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz,
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz,
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz,
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz
Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

